

Komentář k přečtenému a přeloženému

Karel Makoň

1. Paul Misraki

Zkušenost o životě po smrti

(L' experience de l' apres-vie)

2. Lewis Thomas: Buňka, medúza a já

Komentář k přečtenému a přeloženému

Motto: Wenn ich wüsste, dass ich morgen sterben müsste, noch heute würde ich einen Baum pflanzen. Martin Luther (1483-1546)

Úvod

Uzná-li aspoň jeden z mých přátel, že tento komentář nebyl marný, budu vrcholně odměněn za svou námahu.

Budu psát komentáře v závorce se začátečním **K**, kdežto překládaný nebo přečtený text budu uvádět bez závorek. Závorky bez **K** uvnitř překládaného textu pocházejí přímo od autora přeložené knihy, čili můj komentář je pochopitelně vždycky za překládaným textem. Bude se týkat hlavně zkušeností, které jsem nabyt jinak než studiem. Při překladu budu vynechávat ta místa, která by se dala v rétorice nazvat captatio benevolentiae, tedy získávání čtenáře či posluchače na svou stranu. Jinak se budu snažit o reprezentativní výtahy z různých děl. Citáty z nich nebudu překrucovat vlastním míněním, nýbrž je budu podávat věrně. Vynechaná místa označím např. (.....). Vynechané kapitoly uvedu vlastními slovy ve zkratce.

Končím dřívější seriál Otázek a odpovědí hlavně proto, že je daleko těžší se ptát než odpovídat v oboru, ve kterém působím. Mnozí z těch, co se ptali, už zmlkli, protože už nemají na co se

ptát. Nemám jim to za zlé, protože ani já se už dlouhou dobu neptám. Je však tolik věcí, na které se nikdo neptá, a přece jsou důležitější než věci, na které se lidé ptají. Čtu-li text, pojednávající o hlubších věcech života a smrti, jasně pocítuji, co v něm nebylo zodpovězeno, a proto část z toho dopovídám.

Ošelín, 26. dubna 1983

Jako první se chápu knihy

Paul Misraki: L' experience de l' apres-vie

(Zkušenost o životě po smrti)

(K: Jako komentátor této knihy ocitám se v podivné situaci, neboť jsem po smrti už od svých tří let života a potom stupňovitě a dokonaleji s přibývajícím léty a zkušenostmi z řetězové reakce po prvním sebeumrtvení.

Jak jsem jinde vysvětlil a podrobněji vypsál, lékařům se na mě podařil husarský kousek, když mě v předškolním věku několikrát za vědomí operovali tak bolestně, že jsem se svým vědomím odešel během jejich vivisekce od trýzněného těla někam, kde jsem je přestal pocítovat. Trvalý následek tohoto úniku byl, že jsem se už nikdy úplně neztotožňoval s tělem, nýbrž se stále mohutnější částí individualizovaného vědomí, které má své "smysly" a svůj "rozum", na kterých je stále závislejší, kdežto vůči běžným smyslům a rozumu je stále nezávislejší. protože však i tuto část vědomí chápu jako součást daleko širšího, ba nekonečného vědomí, dochází u mne k jakési vnitřní svobodě. Vždyť mohu říci, že ty nové smysly a rozum způsobují rozšíření bývalé mysli za rámec intelektuálních možností člověka. Nedochází přitom k rozšíření vlastních intelektuálních schopností, nýbrž k přechodu do širší oblasti vědomí, které svatá Terezie z Avily výstižně nazvala dilatatio mentis. Bylo by příliš pracné, kdybych argumenty z oblasti rozšířeného vědomí důkladně odůvodňoval rozumovými dedukcemi. Budu postupovat přímočaře u vědomí, že někdo mi porozumí i se se mnou shodne.)

1. Prožití dobrodružství

(K. V této první části knihy se uvádí, že kniha bude pojednávat o zážitcích člověka, který si přál zachovat své inkognito. Autor jej bude nazývat Julien.)

2. Je záhrobní život (přežití) možný?

Problém přetrvání vědomí po smrti klade dvě formy otázek, které není dobré směšovat a smotávat:

1. Je přežití možné?

2. Kdyby tomu tak bylo, co je třeba si myslet o "styku" se zemřelými? Je to iluze nebo skutečnost? Ztráta víry v takovou možnost se dá vysvětlit různými způsoby. Kategorické odmítnutí přicházející ze strany vědy, aby brala v úvahu eventualitu přežití, se zakládá na dobře známých důvodech, jimiž se hned budeme zabývat. Spíše by nás mohlo podivit, že se s podobnou nedůvěrou shledáváme dokonce u těch v západním křesťanství, kteří profesionálně hlásají víru v nesmrtelnost duše. Připouštějí zajisté, na základě víry v tvrzení Ježíše Krista, že smrt je jen přechodem, který vede do Věčného života, ale ptát se po způsobu tohoto druhého života jim připadá zbytečné, směšné, dokonce bezbožné a rouhavé.

Mnozí z nich (to však je deformace myšlení nového data, zabarvená modernismem) vysvětlují smrt jako náhlý skok "do věčnosti", tj. mimo čas. V jejich očích věčnost (kterou nelze zaměňovat za nekonečně dlouhé trvání) představuje jakýsi druh krystalizace do absolutní okamžitosti, úplně nepochopitelné pro naši lidskou inteligenci. Ve chvíli smrti duše vstoupí do plnosti svého bytí v universu bez dimensí, takže my zrazovaní mezemi našich představ nemáme se snažit zkoumat něco, co nemůžeme z důvodu své přirozenosti pochopit.

Zajisté nenadsazujeme, když řekneme, že velká většina nynějších věřících uvažuje o věčném životě tímto způsobem. Dokonce se shledáváme s tím, že toto pojetí posmrtného života se nestřetává se skutečností ani s žádným vysloveně náboženským učením. Dokonce vychází vstříc tradičnímu učení. Během jedné konference (uveřejněné v *La Survie apres la mort*) rozhovor vydaný ze sjezdu Světové aliance náboženství, nakl. Labergerie, distrib. Mame, Paříž) se kardinál Daniélou vyjádřil roku 1967 takto: "Linie, na níž trvá katolická teologie, je tvrzení, že onen čas strávený po smrti je pro celek lidstva časem očisty. Tohle, když to zbavíme (.....) mythických představ, kterými je přednášeli někteří dřívější kazatelé, aby zaujali představivost, vyjadřuje skutečnost, která se nám jeví jako oslňující zřejmost. (.....) Jiné tvrzení je, že jakmile dovrší očistec, duše pozná blaženost....."

Teologie tedy v posmrtném životě rozlišuje posloupnost stavů. To v sobě obsahuje trvání. Myšlenka, podle které se život po smrti nachází "mimo čas", pochází z často se vyskytující záměny "času" a "trvání". Když zvolíme definici času podle Larousse jako "trvání měřené sledem dní a nocí", je zřejmé, že ti, co odtud odešli, tento náš čas už neznají: žijí "mimo hodiny" vymezené pohybem hvězd, nemají už ani hodinky, ani hodiny. Ovšem jejich existence se rozprostírá v délce nějakého "trvání", je-li pravda, že mohou projít za sebou následujícími stavy (obdobím očišťování a potom blažeností).

Každý katolík, respektující učení církve, musí následkem toho připustit, že Věčný život není krystalizací v okamžitosti, nýbrž opravdový život vystavený "událostem". Přešťastně ovšem pro většinu z nás, kteří nejsme svatí, nebudeme moci předstoupit před tvář boží, dokud se neočistíme v "očistci" (jaké hrozné slovo). Věří se tedy, více či méně, na tento očistec, a mně se zdá, že se mýlíme.

(K. Připadá vám možná zbytečné zabývat se myšlenkami na posmrtný život, když před námi stojí nevyřešené úkoly tohoto pozemského života. Jenže jedním z hlavních nevyřešených problémů pozemského života je otázka: "Je pravda, že svým nynějším způsobem života tvoříme předpoklady pro život v nějakém stavu, který se různě nazývá, v křesťanství např. nebe, peklo, ráj a očistec? Je dnes vůbec únosné na něco takového myslet? A věřit? Nemáme se raději soustředit na vezdejší svět a žít, jak se dá nejlépe?" Ony se však množí důkazy, jejichž uspořadatelé jsou v poslední době Američané, Küblerová-Rossová, původem Švýcarka, dr. Raymond Moody a Kenneth Ring, kteří snesli tolik důkazů o posmrtném životě, že nelze dále pochybovat, že si opravdu svým způsobem nynějšího počínání a myšlení "zajišťujeme" určitý způsob života po smrti. Na poctivě snesených důkazech při vyslýchání těch, kteří se vrátili ze stavu blízkého smrti, je velmi omezujícím faktorem skutečnost, že si vyslýchající promluvili opravdu jen s těmi, kteří se ocitli jen na prahu posmrtného života, ale nikoliv s těmi, kteří jsou tam po skutečném opuštění fyzického těla, a možná, že se očišťují, či už se očistili atd.

Pominu zatím spiritistický materiál důkazový, ne proto, že bych jím opovrhoval, nýbrž proto, že se dá snadno zjistit, že v mediálních projevech je nerozlučitelně a nesoudně obsaženo - protože medium o sobě neví - zkušenost z našeho pozemského života zároveň se zkušenostmi posmrtného života. Kde potom začíná a končí pravda?

Postavím tedy vedle sebe jednak zkušenosti pacientů, kteří se vrátili ze smrti po klinické smrti, jednak medií, která byla více či méně posedlá "duchy" zemřelých, jednak ještě zkušenost z rozšířeného vědomí, kterou jsem postupně nabyt. Ani to není všemohoucí metoda, protože si všímá různých stupňů dokonalosti, rozšíření a jasnosti vidění, a na těchto okolnostech jsou závislé její výsledky. S rozšířením vědomí je spojena schopnost rozeznávací správného od nesprávného, ale i ta je omezena a závislá na míře uskutečňování poznávaného.

Sluší se hned říci, že rozšířené vědomí se dostavuje zákonitě a že není nějakou výsadou vyvolených lidí. Křesťanští mystikové je dosahovali, aniž chtěli, vnitřní modlitbou, která měla povahu odstupu od sebe, nejhlubšího a nejradikálnějšího sebezáporu. Sv. Terezie o tomto prostředku praví, že jej obsahovala modlitba, která jí "nešla" a ona v ní přesto setrvala klidně sebezáporem. Nebyl jsem do nejnižšího stupně rozšířeného vědomí přiveden vnitřní modlitbou nebo chtěným sebezáporem, nýbrž naprosto nechtěným, zato krutým vybavením osobního vědomí, které se ztotožňovalo s tělem do stavu individualizovaného vědomí nezávislého na tělesnosti. Příčinou tohoto vyhoštění z těla byla krutá, vědomě nesnesitelná bolest způsobená opakovanou operací za vědomí v raném věku. Nemíním blahořečit oné krutosti za to, že jsem jí byl uveden do stavu rozšířeného vědomí, byť i nejnižšího stupně, protože tohoto prostředku by se nikdy nemělo používat za účelem rozšířeného vědomí, přestože už ve starověku byl dobře znám a byl také používán. Při starověkém zasvěcování, při tzv. mysteriích se já vytlačovalo z těla bitím, strachem, hrozbami smrti apod. Nedosáhlo se však ani onoho známého způsobu rozšířeného vědomí, kterým byl pověstný Sokrates. Ten věděl z tohoto vědomí, co nemá dělat a řídil se tím dokonale. Můj nejnižší stupeň rozšířeného vědomí nesahal tak daleko. Nevěděl jsem, co mám dělat a nebo nemám dělat, jak mám nebo nemám myslet, nýbrž měl jsem jen potřebu správně jednat a myslet. Musel jsem se ptát dospělých lidí, co je správné a co nesprávné. Jakmile však vyřkli svůj soud, ihned jsem poznával, zda mně radí dobře nebo špatně. Neposlechl jsem ani v zásadních věcech, když jsem poznával, že mně radí špatně a poslechl jsem, když jsem poznával, že mají pravdu, a ejhle, na místě jsem získával, aniž jsem si to přál, sílu k uskutečnění správného. Zopakuji rozlišení mezi vlastní vůlí, chtěním a vůlí, která nebyla moje. Vyšel jsem z rukou lékařů s vůlí a vůlí jednat správně, a to nebyla vůle má, nýbrž neosobní tendence jednat správně bez ohledu na sebe a na své chtění, na své záliby a slabosti a slabůstky. Pak ovšem, jakmile jsem věděl,

co je správné, musel jsem napřáhnout své osobní chtění, abych to realizoval. Kdybych si byl takto nepočínal, byl bych oslaboval nebo dokonce blokoval zmíněné poznání. Jakmile jsem nasadil v klidu všechny páky svého chtění k realizaci poznávaného, okamžitě se dostavila moc vůle, která nebyla ze mne a pomocí ní jsem "byl schopen" správnou věc provést. Vidíte, jakou nepatrnou a přece nepostradatelnou úlohu zde hraje lidské chtění. Upozorňuji, že při každém nástupu dalšího stupně rozšířeného vědomí celý zde vylíčený proces se obdobně opakoval. Namísto násilného zákroku lékařů však nastoupila nechtěná zaujatost, která odvedla dokonale mou pozornost od těla. Křesťanští mystici si pomáhali k této zaujatosti chtěně rozdmýcháváním zbožných citů. Upozorňuji, že není stejné, nebo nemá stejné následky, dostaví-li se zaujatost chtěně či nechtěně. Nechtěná zaujatost se dostavuje po nesmlouvavém sebevyprázdňení, a je-li toto úplné, vyplývá z něho míra rozšířeného vědomí úměrná sebepoznání, na základě něhož jsme se vzdali domněle sebe celého, vždy domněle celého.

Přesvědčil jsem se tedy, že každý z nás je stavem zindividualizovaného vědomí. Toto vědomí vchází do lidského těla a postupně se s ním tak ztotožní, že je nikdo nepozoruje odděleně od těla. Nikdo si této podstaty své bytosti nemusí být vědom. Tato nevědomost nic neubírá na plnosti lidského života. Člověk by si měl ale (uvědomit) uvědomovat, že ve spánku se snem se toto vědomí ztotožňuje s jiným tělem, které on také považuje za sebe, nikoli za pouhý nástroj vědomí. Tím se však budeme zabývat později. Nyní stačí říci, že tento omyl má po smrti za následek něco, čemu se tradičně říká očistec. Tento proces opravdu existuje, ale z jiných důvodů než jaké zná křesťanská tradice. Za pozemského života si můžeme odběhnout ze snu do pozemského života v bdělém stavu, a tomuto stavu můžeme uniknout spánkem. Tyto úniky po smrti nejsou tak snadné. Nastává pravý očistec tím, že je člověk přidržován ve stavu, ve kterém už není příjemno pobývat.

Po narození na tento svět došlo postupně ke ztotožnění vědomí s tělem, a to je onen "hřích", kterého bylo nutně zapotřebí - mohli bychom ho nazvat dědičným hříchem, protože je umožněn převahou genetického záznamu, který jsme zdělili po rodičích, abychom vůbec mohli rozvinout lidský život. Jedině tento rozvinutý lidský život skýtá naději na přechod do stavu vědomí nezávislého na těle. Dalo by se to přirovnat k růstu květiny, která ve vrcholném stadiu vývoje nese květ, v němž je semeno už nezávislé na rostlině a přece obsahující ideu celé nové rostliny. Zasadíme-li

semeno do země, vyroste tatáž a ne jiná rostlina. Uvědomte si jaká zvláštní závislost tu je než ta, která umožňuje semenu, aby na mateřské rostlině dozrálo. Tato závislost sahá za hranice jednotlivce nebo individuální rostliny.

Po smrti probíhá očistný proces proto a v tom smyslu, že při smrti odpadne hrubé hmotné tělo, se kterým se už nemůžeme ztotožňovat, zato však jemnější tělo, se kterým jsme se po dobu pozemského života stýkali ve snu, nadále existuje a s ním i paměť na prošlý život přechodně potřebného ztotožnění s tělem hmotným. V ní je obsaženo nyní už nepotřebné ztotožnění s fyzickým životem. Tento pocit ztotožnění se odbourává pomalu, a na jeho místo nastupuje vědomí čím dále tím méně závislé na hrubé tělesnosti. Jestliže člověk pocit ztotožnění s tělem překonal už během pozemského života zkušeností o tom, že je stavem spoutaným tělesností a jestliže nadto stav svého individuálního vědomí už zde na zemi spojil vědomě se stavem zdrojového vědomí, ze kterého každé individuální vědomí ustavičně prýští, tj. ubíral-li se dostatečně mocně proti proudu, tak toto vědomí ze zdroje k jeho lidskému objektu se stává zřejmým, a o takovém člověku se dá říci, že se znovunarodil v širším vědomí. I toto znovuzrození má své stupně, jehož krajní body označil Ježíšovým narozením z vody a ducha. Po smrti osvobození od ztotožnění s tělem probíhá snáze nebo tíže podle toho, do jaké míry člověk se zde na zemi ztotožnil s tělem a z tohoto ztotožnění se během pozemského života vymanil nebo nevymanil, tj., do jaké míry na něm lpěl. Velice také záleží na představě o zásluhách a vinách, které si tu člověk na světě vytvořil. A tak člověk, který má těžké svědomí z toho, co zde na světě napáchal, vlivem této své představy viny po smrti mnoho trpí a připadá mu, že se asi ocitl v pekle, ale není tomu tak, nic věčně trvajících nemůže vzniknout z ničeho, co začalo a končilo. Už z těchto letmých poznámek bychom si mohli udělat dost přibližnou představu o tom, co nás po smrti čeká. Důležité je, že člověk má možnost osvobodit vědomí z područí tělesnosti už za pozemského života. Něco jiného je u zvířete. To nemá vyhnutí ze ztotožnění vědomí s tělem a jeho vědomí po smrti v tomto stavu přebývá i po smrti. Jeden ze svědků Moodyho si všiml, že tam na onom světě byl pronásledován ptákem Nohem, zde na světě už tři sta let vymřelým. To je zajímavý postřeh.

Kořen tradičního omylu o stavech jako je očistec, peklo, nebe, zavržení a spasení tkví někde jinde než v nezkušenosti s těmito stavy. Je postaven na základním chybném názoru, že nesmrtelnost duše začíná při narození člověka a že může být

promarněna. Co je nesmrtelné, je věčné, nemůže být zničeno, zavrženo atd., nikdy nezačíná a nekončí. Pouze vyslankyně nesmrtelné duše naše lidská duše začínající se rozvíjet od začátku narození na svět a ztotožňující se mylně s tělem, může být ztracena tím, že ztratí podklad pro své ztotožnění s pomíjejícím fyzickým tělem a podruhé s jemnějším tělem v záhrobí. Možná říci s Ježíšem, že kdo hledá život, rozumějme postavený na tomto ztotožnění, ten jej ztratí. Toto z nesmrtelné duše propůjčené ztotožnění vědomí duše se snažil Ježíš převést do nového ztotožnění, aby člověk byl jedno s Otcem jako on je, a tím lidskou duši vrátil zpět do věčnosti, tedy přivedl ji ke spasení.

Mohla by zde vzniknout všetečná otázka, proč Ježíšovi stála za tolik námahy smrtelná duše. Protože světlo vědomí, které je v ní, přichází z věčnosti, je jí propůjčeno k tomu, aby toto světlo mohla obrátit vzhůru a přejít do zakoušení věčného života. Toto světlo od Boha pochází a k němu se vrací, a buď samo, když marně svítilo ve tmách, nebo s lidským vědomím, které se k němu přivrátilo, a to je spása.

Nepsal bych tyto komentáře, kdyby bez těchto znalostí nejen náboženství, ale i celé lidstvo se neocitaly ve velmi nebezpečné situaci. Lidstvo je schopno dnes vynaložit mnohem více kvalifikovaných sil na dobývání vymožeností sloužících prchavému životu, než tomu bylo dříve, vzniká tlačnice u omezených zdrojů tohoto života, lidé si tam vzájemně překázejí, a přitom cesta spásy zůstává opuštěna. Dochází ke tragické nerovnováze, protože došlo k lidské individualizaci vědomí z jiných důvodů, než aby se pomocí ní hledalo východisko ze smrti. Kdo hledá svůj život zmíněným způsobem, ztrácí jej. Dochází k tragickému pocitu opuštěnosti a samoty. Kdekdo si mi stěžuje, že se cítí opuštěn, zvláště když na něho dolehnou těžké zápasy a život. Tento zjev má hromadnou povahu ve válečných frontách a v žalářích jiného druhu než je válka.)

Mozek a myšlení

Opusťme však nyní tyto rozpory, které se netýkají jen věřících, abychom si všimli přímo vědeckého aspektu problému. Odmítání, se kterým se setkáváme u současných lidí vědy uvěřit na přetrvávání vědomí po smrti, se zakládá na velmi jasných důvodech. Dají se shrnout do několika slov:

Lidská bytost, jako všechny živoucí bytosti, se skládá z těla, z chemických reakcí produkujících život a vědomí. Jakmile se

zastaví tyto organické pochody, a zvláště jakmile mozek přestane být podražďován, vědomí mizí nevyhnutelně s celým životem.

Je mozek výrobcem myšlenky? Tradiční vědec o tom ani v nejmenším nepochybuje. Stačí, když vidí, že určité poranění mozku odpovídá příslušné změně vědomí a paměti. Zrušte mozek a myšlení ustane.

Předvedme si však způsob myšlení anglického metafyzika z počátku tohoto století, sira Olivera Lodge, který vyvrací předešlý názor s ironií. Přirovnává vědomí k houslistovi a mozek k jeho nástroji. Ztratí-li se nebo zničí-li se housle, zmizí zároveň také virtuos? Ztráta houslí zajisté znemožní hudební projev, ale nikdo nemá právo z toho vyvozovat, že hudebník už neexistuje.

Můžeme modernizovat toto přirovnání a nahradit housle radiopřijímačem. Zničí-li se aparát, neuslyšíte už nic. To však neznemožní vysílače, aby pokračovala ve vysílání koncertu, který vaše ucho už neslyší. A jestli náš mozek je něčím podobným jako radiopřijímač, nezpůsobí jeho zničení nutně zmizení vědomí.

Na to skeptik odvětví, že jde o domněnku zcela neověřitelnou. Nikdo nemůže zachytit existenci myšlenky vně orgánu, který umožňuje její projev. Uvažovat o neověřitelné myšlence je nejen nevědecké, ale prostě je to mrhání časem.

Na neštěstí pro skeptika tato slova především ho usvědčují, že se nezajímá o pokroky lidského poznání, neboť na vše se už díváme jinak, jak se hned přesvědčíme.

Parapsychologie je věda ještě mladá, nezjednala si ještě právo, abychom se jí ve Francii dovolávali, a toho příčinou je jistý pseudovědecký racionalismus. Podle slov Patricka Ravignana "vyslovovat se dnes ještě v termínech jako jasnovidectví a telepatie nebo rozklad osobnosti atd., to je jako kráčet po ohonu tygra." (Ze spisu *Les Domaines de la Parapsychologie*, od F. Rabignata a Huberta Larchera, vyd. C. A. L.). Nicméně o parapsychologiích je stále více slyšet ze zahraničí, zvláště z USA (kde laboratoře parapsychologie fungují v rámci universit) a více ze SSSR (kde tento druh studií dokonce je subvencován sovětskou vládou). Obecně řečeno, tato věda se nesnaží otevřeně zabývat přímo problémem života po smrti, ale zkoumá projevy až dosud nevysvětlené, jako telepatii (působení myšlenky na chování hmoty), telekinezi - projevy, které postupně řeší otázku vzájemné závislosti mezi vědomím a mozkiem.

Louisa Rhineová, manželka a spolupracovnice profesora J. B. Rhineho, který řídí laboratoř parapsychologie v Duke (Arizona),

píše o telepatii toto: "Dnes existuje taková mezera v oblasti našich znalostí týkajících se vztahu myšlenka-mozek, že v mozku děláme něco, pro co nemáme vysvětlení. Mluvit o styku mysli s myslí nemá pak žádný smysl. Dokud neurologové a psychologové nevyplní tuto mezeru, dotud záhada, kterou představuje telepatie nebude pravděpodobně rozřešena." (Z knihy *Les voies secretes de l'esprit*, L. Rhine, vyd. Fayard).

Manželé Rhineovi dospěli po čtyřiceti letech trpělivé práce k tomu, že prosadili myšlenku o mimosmyslové dokonalosti (F. S. P.), tj. že existují informace zachycené myslí bez zprostředkování smysly, avšak přiznávají, že Rusové jsou v této věci mnohem dále. (Tento předstih podle Rhinea je způsoben tím, že se Sověti neutápějí v mravních a náboženských představách a předsudcích, což jim umožňuje věnovat se experimentům, k nimž mají západní lidé nedůvěru.) (Viz díla J. B. a Louisy Rhineových a *Fantastiques Recherches parapsychologiques en U. R. S. S.*, Ostrandera a Schreedera, vyd. R. Laffont).

Nyní víme, díky pozorováním prováděným za lékařské kontroly (a dokonce na Východě za vládní kontroly), že existují lidé, kteří mohou "vidět" bez použití svých očí, "slyšet" jinak než sluchem, poznávat intuitivně obsah uzavřené obálky, popsat existující krajinu, kterou nikdy neviděli atd. Víme, že stavy vědomí se dají přenášet

z jednoho člověka na druhého dokonce na velkou vzdálenost nebo skrz olověnou stěnu. Víme - a to je ještě podivuhodnější - že vůlí lze působit na neživou hmotu (psychokinéze nebo telekinéze), ovlivnit např. vrh kostkou nebo také přemístit předměty jako cigarety, zápalky, uzávěrku plnicího pera atd., uložené pod skleněným zvonem.

Všechny tyto zkušenosti, ještě málo známé veřejnosti, ukazují s jistotou, že něco působí bez zásahu lidského těla, pořád však nevíme z čeho je "toto něco". Někteří si myslí, že jde o nehmotný prvek (to je názor spiritualistické školy Rhineovy), ale pro jiné jsou to vibrace silového pole, chovající se jako magnetické vlny. Zdá se, že tato druhá domněnka našla své potvrzení po tom, co ruský vědec Sergejev za pomoci detektoru nového typu zaregistroval a změřil magnetické pole existující ve čtyřcentimetrovém obvodu kolem těla objektu, když tento se pustil do experimentu parapsychologické povahy.

Ještě lépe: Tentýž Sergejev zapojil své detektory do blízkosti těla člověka klinicky mrtvého a podařilo se mu zjistit, že když elektroencefalograf přestal registrovat poslední mozkové vlny a

když elektrokardiogram nevykazoval žádný tlukot srdce, nové detektory začly být činné. Okolo těla bez života se začly chvět pole elektromagnetické síly, jako by se uvolňovala určitá energie.

Jestliže tedy tělo, jehož mozek přestal fungovat, je ještě schopno uvolňovat tento druh energie, jestliže na druhé straně vnímat (zrakem, sluchem) je možné bez prostřednictví smyslových orgánů, jsme ve velkém pokušení extrapolovat a předpokládat, že může existovat druh vědomí nezávislého na tomto jiném fyzickém orgánu, jímž je mozek.....

Tomuto pokušení parapsychologové dobře rozumějí a nechtějí mu podlehnout. Většina z nich si dává pozor, aby se nedotkla otázky života po smrti: velmi opatrně přistupují i ke svým objevům daleko méně kompromitujícím. Jakákoliv narážka na to, co by se mohlo týkat posmrtného života, je pro ně oblastí přísně zakázanou:

Výjimečně profesor Rhine vzal na sebe riziko vyvolat otevřeně problém přežití a způsobu, jímž se jeví výzkum z vědeckého hlediska (v knize *New World of the Mind*, Apollo Edition, USA). Konstatuje, že hlavní otázkou bude dovědět se, zda jakýkoliv netělesný prvek nebo část osobnosti zachovává po fyzické smrti schopnost vnímat pokusy a jestliže tento prvek může projevit svou existenci nějakým způsobem, zda může být identifikován. Až dosud, poznamenává Rhine, nemohlo být poskytnuto žádné potvrzení naprosto nepochybné povahy, i přes marné pokusy prováděné už století společnostmi psychiků. Avšak podle názoru spolupracovníků Rhineových, je třeba pokračovat v bádání tímto směrem, neboť - říkají - důvody předpokládat existenci psychického prvku nezávislého na těle se zakládají na spolehlivých základech.

Tyto základy nejsou ani filosofické ani náboženské: spočívají na takových třech tisících záznamech nasbíraných skupinou Dukeovou, a zvláště pak na dobré stovce případů vybraných z těch tří tisíc. Tyto případy více než ostatní zdají se naznačovat zásah "duchovního života" (a personal agency) nezávislého na fyzickém těle. Rhine si myslí, že v nynějším stadiu výzkumu předpokládat takový nezávislý prvek je nejpřijatelnější.

V očekávání dne, kdy tento problém bude moci být vědecky rozřešen, Rhine soudí, že otázka zůstává otevřena, a každému je dána svobodná možnost přinést odpověď podle svého výběru.

Každý může svobodně bádát.....

Využijme tedy této svobody, kterou nám prozíratelně poskytuje věda: postavme soukromým právem a bez ohledu na budoucí vývoj myšlení hypotézu existence nějakého prvku ještě nedefinovaného, který prodlužuje život vědomí až za tělesný život. nejsouce vázáni žádnou metodou, předpokládejme směle, že to není rozum, o němž se dosud myslelo, že vytváří myšlenku. Nemáme co ztratit, když tohle předpokládáme, naopak můžeme tím mnoho získat: desítky tisíc svědectví pocházejících z celého světa, týkajících se mimořádných skutečností a napovídajících, že přetrvává vědomý prvek.....

Případy tohoto druhu byly prověřeny osobnostmi nad vší pochybnost spolehlivými (takovými jako Gabriel Marcel, chceme-li uvést jen jej).....

Mezi nevysvětlitelnými skutečnostmi značný počet je takového druhu, že tyto informace pocházejí od zemřelých a jsou v nich nářky na věci úplně neznámé živým, takže jen mrtvý může něco o nich vědět..... J. B. Rhine podává kromě jiného zprávu o malém čtyřletém chlapci, který ještě neuměl psát, bavit se čmáraním do bloku patřícím jeho matce. Když těmito čmáranicemi vyplnil tři až čtyři stránky, všimli si, že značky náhodně tažené dítětem nejsou ničím jiným než těsnopisem staré soustavy (o kterém dítě nemohlo mít ani zdání). Když se podařilo poselství rozluštit, zjistilo se, že je to dopis adresovaný matce dítěte od manžela téže, který zemřel patnáct dní předtím. První slova zněla "dearest beloved" (velmi drahá milovaná), což bylo charakteristické rčení zemřelého. Mluvil dále o naléhavé zprávě, která nebyla odeslána poštou a kterou je třeba okamžitě doručit adresátovi. Nuže, zesnulý manžel se nacházel v New Yorku, zatímco jeho rodina byla v Oregoně, takže nikdo doma nemohl být uvědoměn o tomto neodeslaném dopisu, kromě zemřelého. (Viz New World of the Mind, str. 312).

Podobné anekdoty se v literatuře hemží. Kromě o Julienovi znám osobně případ tohoto druhu, jehož hrdinou je starý přítel, který však se vůbec nezajímá o metapsychismus. Můžeme však najít podobná svědectví ve většině specializovaných děl. Všechno v nich probíhá tak, jako myšlenka na nějaký důležitý dokument, který zůstal skryt bez vědomí všech v nějaké zásuvce nebo mezi listy nějaké knížky, posedal duši zemřelých, až donutil "vrátit se", aby na něj upozornil své blízké, buď ve snu, nebo jiným prostředkem jim dostupným. Pokud existence cenného dokumentu není známa nikomu, nýbrž jen zesnulému, je těžké dopracovat se k nějakému závěru při zanedbání domněnky o posmrtném životě.

Jestliže zkušenosti tohoto druhu neprožíváme sami, nýbrž jsme odkázáni na to, že se o nich dovídáme z vyprávění, je možno je vždycky přijímat s určitou skepsí. Ale jinak je tomu, když tento druh věcí se děje před našimi zraky. Nic není tak přesvědčivého jako vlastní zkušenost. Ale ani ta vždycky nestačí: Někteří lidé odmítají se zamýšlet i nad množstvím okolností vstupujících do hry, dávají přednost zapomenout, co se jim přihodilo, nebo aspoň přestat na to myslet: vždyť se tu otrásá i s celým žebříkem životních hodnot, které by bylo třeba zevrubně přestavět.....

3. Dialog s mrtvými

Vyvolat duši mrtvých a požadovat od nich nějaké vědomosti nebo rady, je zvyk, o němž jsou zprávy od úsvitu civilizace. Zdá se, že lidé vždycky věřili na trvání duše a na možnost styku živých na tomto světě se všemi ze záhrobí. Svaté čínské knihy, egyptská kniha mrtvých zdají se zachycovat tisícileté zkušenosti. Řečtí a latinští básníci líčí případy nekromancie (vyvolávání mrtvých). Bible právě tak.

Ano, právě Bible. Něco před tisíci lety před Kristem, Saul, židovský král, dal vyhnat ze svého území věštce a nekromanty, neboť Mojžíšův zákon zakazoval provádět vyvolávání mrtvých (viz Leviticus 19-32: "Neobracejte se k duchům mrtvých, nežádejte si věsteb, abyste jimi nebyli poskvrněni."). Ale víra lidu trvala. Sám Saul, zastrašen mocí tábora filistinských, odvážil se jít na poradu k jedné ženě, která prováděla tyto zakázané věci, aby se pomocí ní zeptal právě zemřelého proroka Samuela. Odebral se k dotyčné ženě v noci v převleku, aby nebyl poznán a Samuel, oděn v plášť "vynořil se ze země". Řekl Saulovi: "Proč rušíš můj odpočinek voláním?" (První kniha Saulova: 28, 3-25)

Jestliže Západ, jak se zdá, se vzdal takových dialogů, pak je to následek rozhodnutí Římské církve, která si opětovně osvojovala zákaz hebrejského zákonodárce. Zákon ten v žádném případě nepředstavuje popření tohoto jevu (krádež a vražda jsou stejně zakázány, což nikterak nezpůsobuje, že by nadále neexistovali zloději a vrazi)! Naopak, církevní autority tehdejší doby musely znát dosah svých rad a proto považovaly za nutné řídit jimi jejich použití. Dar "rozlišování duchů", o kterém mluví sv. Pavel (I. Kor XII,10), nebyl rozvíjen u všech, bylo by ho příliš mnoho. Bylo však nutné varovat slabé, které by takové styky se "špatnými duchy" mohly tragicky poplést (a to platí i pro naše dny, ještě si o nich promluvíme).

Umění vstupovat do styku s odešlými - aspoň v našich končinách - bylo tedy už dávno zatlačeno do zapadlých chýšek a

místností za krámem, důsledkem přísných zákazů, jejich přestoupení bylo přísně trestáno tvrdými tresty: čarodějové šli na hranici i za daleko menší přestupky.

V 18. století nastal velký den, nastoupila nová doba. Švédský inženýr jménem Swedenborg (1688-1772) se proslavil svým encyklopedickým géniem. Byl zároveň matematikem, fyzikem, fyziologem, astronomem, a zprvu vedl život člověka vědy všeobecně uznávaného: jeho současníci mu vděčili za zajímavé vynálezy okamžitě použitelné. Právě on navrhl použít desítkové soustavy v měnových systémech, myšlenka, která potom po francouzské revoluci dobývala svět. Vidíme, že nebyl ani naivním člověkem, ani vtipálkem. Roku 1719 byl švédskou královnou Ulrikou Eleonorou povýšen do šlechtického stavu, a převzal jméno Emmanuel Swedenborg.

Tehdy, když dosáhl pětapadesáti let, stal se subjektem "vidění". Tvrdil, že se mu zjevil Pán a pověřil ho svatým posláním, poté se vzdal všech vědeckých prací, aby uspořádal obhajobu svých zážitků. Říkal, že byl poučován anděly a zesnulými přáteli, v jejichž společenství dlel denně a uveřejnil za tohoto vyššího vedení podivuhodný spis - *Nebe, Peklo a Svět Duchů (Le Ciel et l'Enfer, R. S. F. Paris, viz též Swedenborg od Jeana Preieura, vyd. Sdružením Swedenborg, 14 sentier des Theux, 92 - Meudon-Bellevue. Do češtiny byl výtah Swedenborgových zjevení přeložen podle knihy Arthura A. Brickmana pod názvem - Bůh, Člověk, Věčnost roku 1918 v Praze nákladem Jar. Janečka, který byl také jedním z překladatelů. Jeho je též Úvod do učení nové církve, domněle uvedené ve Zjevení sv. Jana pod pojmem "Nový Jeruzalém")*.

Jeho kosmologie tří království se opírá o to, co "viděl" a "pochopil". "Byl jsem informován.....", píše, nebo také "Říká se v nebeské společnosti, že....." nebo také: "Často jsem hovořil o těchto věcech s anděly."

Rozumějte, někteří vykřikovali, že se zbláznil, a takových výkřiků by nemělo být dbáno v plném "věku Světla, jestliže zároveň Swedenborg poskytl svému okolí výjimečný dar jasnovidnosti, jejíž předmětem byly události čistě pozemské. Byl např. intuitivně upozorněn, když sám se nacházel v Göteborgu, že právě ve Stockholmu zuří požár, který ohrožuje jeho dům. Informoval o tom své okolí 48 hodin před tím, než o tom došla oficiální zpráva. Mezi těmi, kdo se zmiňují o této anekdotě, je také filosof Kant.

Oznámil kromě jiného datum vlastní smrti 20. března 1772 v pět hodin večer.

Swedenborg se cítil pověřen k tomu, aby upravil cesty k Nové církvi, předobrazené ve Zjevení pod jménem Nový Jeruzalém. Ve skutečnosti má na tom velký podíl pravděpodobně mocný plamen zájmu, který vzplanul po jeho smrti v Evropě, a pak v celém světě, o metapsychické fenomény.

Během 19. století, v době triumfující vědy, se setkáváme s nejslavnějšími osobnostmi zanícenými pro spiritismus, který propagoval Léon Rivail, daleko známější pod jménem Allan Kardec (1809-1869), jehož hrob je možno spatřit vždy jedinečně vyzdobený na pařížském hřbitově Père Lachaise, nedaleko columbaria. Toto učení zaznamenalo ohromující úspěch a rozšířilo se do všech zemědílů, až na sebe vzalo podobu opravdového náboženství se svými dogmaty, fanatiky, ale také heretiky a sektáři. Bylo to doba, kdy Viktor Hugo pobouřil krev lidí, kdy Camille Flammarion (*K.: Dílo tohoto francouzského astronoma vycházelo v češtině v letech 1922-1925 postupně v devíti svazcích. Ve svazku Neznámé přírodní síly píše autor o svých vlastních zkušenostech a upozorňuje na nebezpečí tohoto okultního odvětví.*)

se nebál, že ohrozí svou dobrou pověst vědce a vyložil ve třech svazcích obranu myšlenky o existenci posmrtného života. Napoleon III. pozval na svůj dvůr slavná média té doby. Doba vynesla na povrch mnoho médií, která prováděla neuvěřitelné kousky. Odhalilo se též mezi nimi mnoho podvodníků, ale důkazy nejproslulejších medií obstály kritice.

Uveřejnilo se ve věci spiritismu mnoho přehnaných věcí a mnoho hloupostí, mnohdy zaviněných samotnými spiritisty. Je poučné přečíst si určité originální texty, které překvapují svou střízlivostí:

"Spiritismus" - psal Allan Kardec - "je založen na existenci neviditelného světa, tvořeném netělesnými bytostmi, které obývají prostor a které nejsou nikým jiným než dušemi těch, kteří žili na zemi nebo na jiných planetách, kde zanechali svůj hmotný obal. To jsou ty bytosti, které jmenujeme Duchy. Bez přestání nás obklopují, mají na lidi bez jejich vědomí velký vliv. Hrají velmi důležitou úlohu

v mravním světě a do určité míry ve fyzickém světě. Spiritismus je tedy v přírodě a možno říci, že v určitém řádu ideí moci, jako je elektřina z jiného hlediska, jako přitažlivost zase z jiného zorného úhlu. Fenomény, jejichž zdrojem je neviditelný svět, se vskutku

vyskytovaly za všech dob. Proto historie všech národů se o nich zmiňuje....."

A jinde: "Pro Duchy myšlenka je vším a tvar ničím. Voláme je jménem božím, protože věříme v Boha a víme, že nic se na tomto světě neděje bez jeho dopuštění, a když jim Bůh nedovolí přijít, nepřijdou. Postupujeme při svých pracích s klidem a soustředěně, protože to je nutná podmínka pro naše pozorování, a potom víme, jaký respekt náleží těm, kteří už nežijí na zemi, nýbrž ve šťastných nebo nešťastných podmínkách na světě duchů. Dovoláváme se dobrých duchů, protože vědouce, že jsou dobří a zlí, přejeme si dobrých duchů, protože vědouce, že jsou dobří a zlí, přejeme si, aby tito poslední se nepletli podloudně do našich styků, které pěstujeme." (V knize *Qu est-ce que le Spiritisme?* - Librairie des Sciences Psychiques, 42 rue Saint-Jacques, Paris).

Kdyby Swedenborg mohl být při tomhle příkladném horování pro objev Jiného světa, mohl by si myslet, že jeho práce právě nese ovoce. Vzdor určitým doktrinárním rozdílům, které dělí spiritisty od jeho vlastního učení, Nový Jeruzalém, kdyby se uskutečnil, nastolil by na světě království míru.....

Zatím je to bohužel nerozhodná partie.

Idealismus pionýrů (mluvím teď o Allanu Kardecovi a o jeho následovníku Lévim Denisovi) zanedlouho uvolnil místo pro experimentální výzkum, téměř materialistický, zabývající se hlavně odhalováním podvodů u médií. Vždyť téměř všechna média, dokonce i největší (jako Eusapia Palladino) dospěla někdy k tomu, jak zahladit nedostatky jejich skutečných darů občasnými podvody, kterými se náhle zdiskreditovala. Když si spiritismus získal pozornost takových vážených osobností jako byl Bergson a Curieovi, jakmile vyšel ze své duchovnosti, ocitl se ve slepé uličce. Připravil se o vážnost a stalo se neslušné věnovat mu nejmenší pozornost.....

Prostředky používané ke styku se záhrobím jsou různého druhu. Mediální trans (vyhýbejte se mu pečlivě, chcete-li si zachovat duševní rovnováhu), automatické psaní..... Nechci podrobně popisovat postup používaný Julienem, který je velmi jednoduchý. Je to intuitivní písmo, které se nesmí zaměňovat s písmem automatickým nebo mechanickým. Použiji zde o něm příslušnou pasáž z Allana Kardeca:

Píšící medium představuje jednu z četných variací, z nichž dvě jsou velmi rozdílné. (.....) Duch někdy působí na ruku média, jemuž dává podnět úplně nezávisle na vůli média, a aniž by to

vědělo, co píše: to je mechanicky píšící médium. Jindy (duch) působí na mozek, jeho myšlenka překryje myšlení média, které pak právě jako při psaní nevědomě přijímá vědomí jiné, více či méně jasně. To je médium intuitivní (případ Julienův). Jeho role je přesně úlohou tlumočnicka, který převádí myšlenku, která není jeho, které však přesto musí rozumět. Přece však v tomto případě může dojít k tomu, že myšlenka ducha se promíchá s myšlenkou média, zkušenost naučí snadno je od sebe rozlišit.

(K.: Od doby Kardeca už zkušenosti narostly tou měrou, že spiritismus zaujal v soustavě duchovního bádání místo, kterému by Kardec řekl: "Myslel jsem si, že těmito metodami získám větší a zaručenější zprávy o životě po smrti." Prvním důvodem toho je, že mediumita není a nikdy nemůže být rovnocenným prostředkem s evokací zemřelých, s nekromancí, a to už z toho důvodu, že medium ztrácí vědomí samo o sobě a zároveň vědomí o tom, co zprostředkuje. Hodně mu pak schází z jeho nejvýznamnější lidské stránky, inteligence, a pak-li mu něco z ní přece jen zbude, smíchá se to někdy nepatřičným způsobem do mediálního projevu, jindy to v něm chybí. Tohle budu muset vysvětlit. Kardec si ještě myslel, že "duchové" mluví jako člověk, a tak s nimi jednal, tak se také projevovala jeho média. Jenže i na té úrovni, kam se médium míní dostat, je lidská řeč jakýmsi přežitkem, a duchové se k ní vrací jen proto, že se od nich chce nějaké svědectví v lidské řeči. Lidská řeč se dá použít jako dorozumívací prostředek mezi zemřelými navzájem, ale čím dále jsou tito "mrtví" po fyzické smrti, tím lépe poznávají, že lidská řeč je příliš těžkopádná vedle dorozumívacích prostředků, které mají nově k dispozici a o kterých na zemi věděli jen velmi vzdáleně. Např. mrtvý je se svým vědomím okamžitě tam, odkud je např. intenzivně volán. Nemám na mysli vyvolávání duchů ve spiritistické seanci. Volání se děje zcela neformálně např. silnou vzpomínkou. Uvedu příklad:

Roku 1932 zemřel při autonehodě můj bratranec Josef Pinta ve věku 28 let. Má matka měla schopnost ve snu zachytit jak přítomnost tak řeč mrtvých, zvláště dobrých známých nebo zpřízněných. Hned po své smrti se jí zmíněný bratranec zjevil ve snu a vylíčil jí průběh autonehody. Jeho vůz se překlopil na zatáčce a bratrancova hlava byla rozdracena hranou dvířek. On sám se cítil vymrštěn z těla. Usadil se na příkopu a díval se na svou mrtvolu. Říkal si: "Ten už žít nebude, má roztříštěnou hlavu." Sám však nepociťoval žádnou bolest, protože smrt byla okamžitá, a jak zjistil, jeho astrální tělo, jemuž spiritisté říkají "duch", seděl nablízku havárie. Prověřili jsme si, že neštěstí mělo zrovna takový průběh, jak líčil mrtvý. Ale tímto svědectvím teprve začínala série

zpráv od téhož "mrtvého" ze záhrobí. Napřed vylíčil dopodrobna květinovou výzdobu svého hrobu, na kterou jsem se podle jeho zprávy šel osobně podívat. Shoda se skutečností byla úplná. Později mrtvý mamince líčil, co dělá atd. Z tohoto seriálu zpráv je nejzajímavější ta, která přišla až za několik let po jeho smrti. Jeho dva sourozenci jeli s jiným příbuzným dodávkovým autem a srazili se na nechráněném přejezdu trati Strakonice-Volary s motorovým vlakem. Srážka neměla katastrofální následky, ale je pochopitelné, že si při ní sourozenci vzpomněli na zesnulého bratra. To stačilo

k tomu, aby byl "u toho" svým vědomím. Pozdě večer nám došel telegram z Prachatické nemocnice, aby se tam někdo z nás dostavil, že jsou tam hospitalizováni zmínění tři příbuzní. Než maminka odjela prvním ranním vlakem z Plzně do Prachatic, objevil se jí ve snu zesnulý bratranec a řekl jí, aby se neobávala nejhoršího. Řekl, že byl při tom, když se to stalo, a vylíčil průběh srážky a rovněž popsal, a to přesně, zranění oněch tří příbuzných. Maminka si pak zjistila v nemocnici pravdivost všech údajů ze snu. Tehdy tedy mrtvý ještě mluvil a vyvolání se dělo bez ztráty paměti a vědomí, tedy jinak, než jak je tomu u média.

Projevuje-li se mrtvý slovy média, je k tomu také třeba inteligence média. Pročetl jsem si svazky mediálních projevů. Nejednou jsem se v nich setkal se stížností duchů, že některé médium pozmění obsah tlumočeného hlášení, ba dokonce až k nesrozumitelnosti nebo převodem do jiného smyslu. To znamená, že při mediálních projevech spolupůsobí rozum média a že hlášení médium překládá z "nelidské řeči" jak na takový překlad stačí svou inteligencí. Obvykle čím inteligentnější médium, tím dokonalejší je jeho přenos. Naskýtá se otázka, jaká je to "řeč", ze které médium překládá. Kdo do styku se zemřelými nevstupuje zdola, jako médium, tj. přes zlomkovité vědomí, jímž si uvědomuje tento náš hmotný svět se všemi jeho rozumově a citově přístupnými vztahy, nýbrž shora z vědomí méně zlomkovitého, tedy širšího a celistvějšího, ten se shledává u mrtvých s řečí, kterou nepotřebuje překládat a která není lidskou řečí. Rozumí jí obsahem svého vědomí spojeného s obsahem vědomí mrtvého. Rozšiřování lidského vědomí za úroveň šíře, při které se vnímá tento svět, nemá mezí, a jeho šíře je úměrná tomu, do jaké míry se dotýčný jeho nositel dovede vzdát toho já, které je jen zprostředkovatelem a uspořadatelem vjemů z našeho světa. U mne např. došlo zcela mechanickou cestou, bez mé vůle, zásahem lékařů k rozšíření vědomí, to se pak dále rozšiřovalo tak, jako by šlo o nějakou řetězovou reakci, ovšem už ne mechanicky,

nýbrž

s mým přičiněním a disciplinou čím dále tím více náročnější.

Budu líčit, jak vypadá můj vědomý styk se zemřelými. Upozorňuji, že patrně v tomto komentáři nebudu líčit dokonalejší případy styku. Dále ujišťuji, že se o takový styk vůbec nesnažím. I kdyby šlo o zemřelého světce, ke kterému mám největší důvěru, nikdy bych ho nežádal o pomoc, protože předpokládám, že on ví, kdy mně má pomoci. Všechno, co se nám dostává do vědomí ze záhrobí, je pouze něčím přivedeným k jiné zkušenosti.

Manželka od chvíle svého úmrtí 9. 11. 1981 mi ochotně slouží jako instruktorka o věcech záhrobních. Teprve 6. 9. 1983 si poprvé ode mne vyžádala duchovní úlohu. Zmíním se zatím jen o jedné její instruktáži ve snu z poloviny února 1983. Ocítl jsem se vedle ní v lese na vrchu Baráku na Vizovicku, kam jsme chodívali s dětmi na výlety. Před námi se odehrávala scéna z našeho mládí, která se tehdy skutečně stala. Děti si hrály na palouku u lesa a my dva manželé jsme přítom fungovali jako živé a zúčastněné osoby na tehdejší ději. Kromě toho jsme se na scénu dívali z určitého stanoviště vzdáleného několik metrů od scény. Věděl jsem, že se manželka z tohoto stanoviště dívá se mnou, přestože jsme zároveň ve scéně žili a nemohli a nechtěli jsme ji nijak ovlivňovat, probíhala podle jakéhosi záznamu, a my jsme nebyli se scénou nikterak svázáni. Mohli jsme od ní odvrátit pozornost, ona však probíhala dále. Jak jsme tedy viděli my dva, ona zemřelá, já živý, onu scénu? Řeknu to zjednodušeně: Duševními smysly, lépe by bylo říci duševním smyslem, protože v něm jsou obsaženy všechny smysly dohromady. Člověk už nepotřebuje oko a vidí, nepotřebuje ucho a slyší atd. Ani nemá tělo, a přece se cítí být na určitém místě. Díval jsem se svou duší na duši manželky: Nebyla vidět, jen okolní scéna a les byly viditelné. Ani já jsem sebe neviděl, když jsem na sebe obrátil pozornost, a přece jsem jasně poznával, že jsem to já. To byla instruktáž o hmotné minulosti a duševní přítomnosti. Hned za tím následovala instruktáž o stávající hmotné přítomnosti. Manželka, ovšem nehmotná, přistrčila do bezprostřední blízkosti mého duševního zraku tvář dcery Aničky a "řekla" mi, abych si jí dobře všiml a mohl pak ve dne zjistit, že ve snu viděné se kryje se skutečností. Všiml jsem si tedy detailů na tváři dcery, které jsem neznal, ale hned druhý den hmotným pohledem jsem se přesvědčil o jejich existenci. Tolik o dceři v Plzni. Totéž vzápětí učinila manželka s mou dcerou ve Zdibech u Prahy. Přesun z jednoho obličeje ke druhému se děl bez ztráty času. Oba objekty byly od sebe vzdáleny 100 km vzdušnou čarou. Oba obličeje měly oči otevřené, ale nevnímaly

mne. Na ten jejich pohled do prázdna nezapomenu. Myslím, že jsem z uvedených příkladů jasně usoudil a vcelku správně, že mrtvý má rozšířené vědomí směrem "dolů", na náš svět. Rozšířené je o vnímání jejich světa "mrtvých". Zjistil jsem však, že mrtvý nemá rozšířené vědomí směrem "nahoru", nad úroveň, na které žije. Úroveň, na které žije, má svou šíři, řekl bych spodní a horní hranici. Dolní hranici velmi těžko může překročit tělesně a dá se říci, že prakticky ji nikdy nepřekročí. Horní hranici nemůže překročit vůbec, pokud vím, protože sám samovolně překračuji horní hranici úrovně, na které žije manželka., ale nedaří se mi ji převést dál, ačkoliv se o to pokouším. Řešení je někde jinde. Jen lidské tělo je universálním transformátorem svého úseku vědomí do všech jiných úseků vědomí a dokonce za všechny úseky, tedy úrovně až ke zdrojovému vědomí. Kdo pozbyl lidské tělo, nemůže libovolně vědomí transformovat, a kdo je má, ten je také netransformuje - leda ve spánku - protože to neumí. Tomu se nedá naučit. Je to přidáno k míře odosobnění a ke ztrátě sama sebe. Dostane-li se člověk pomocí ztráty sama sebe přes všechny úrovně během svého života, nepotřebuje už k zachování svého zindividualizovaného vědomí svého fyzického těla a po smrti bude tak svobodný, jak se jím stal už zde na světě.

Mně je tedy snadno pochopitelné, proč média, vybavená jen lidskou řečí a omezenou, ne snadno měnitelnou šíří vědomí, nemohou podat věrný obraz života a myšlení lidí v záhrobí.

Je zajímavé, že bytosti v záhrobí mají dojem, že se tam očišťují a někteří si dokonce myslí, že až se očistí, zase se vtělí do pozemského fyzického těla. Mínění odtělených lidí nemohlo zůstat utajeno jen v záhrobí, protože vždycky nějaký ten styk živí s mrtvými měli. Z náповědi mrtvých mohl vzniknout pojem očištec. Nebudu rozvádět argument, že vědomí v astrálních dvojnicích, v tzv. duchách ve spiritistické terminologii, se udržuje jen pomocí konkrétního obsahu, který si člověk přinese z pozemského života. Postupně se hrubší části tohoto rezidua rozpadávají a na řadu přijdou myšlenky jemnější atd. Jestliže člověk po smrti jednou není schopen hrubých myšlenek a začnou v něm převládat myšlenky jemnější, etičtější, může mít snadno za to, že se očišťuje a může o tom také v tom smyslu podávat svědectví citlivým žijícím pozemšťanům. Co je známkou rozpadu jeho lidské osobnosti, jeví se mu jako očišťa. S tímto rozkladem však souvisí něco, co přece jen přináší v záhrobí větší míru svobody, než jako zažíval člověk na zemi ve fyzickém těle. Už jsem mluvil o přenosu vědomí, o snazším překonávání prostorových vzdáleností bez ztráty času a bez vynakládání nejmenšího úsilí: duch je někým

volán a už je tam, kde je volán. Ale v podstatě jde o jiný druh svobody, než jaká vládne ve věčném životě a o jiný druh očisty, než jakou provádí člověk zde na zemi. Také o tom jsem se dověděl od manželky. Asi po tři týdny před smrtí měla záchvaty tak kruté bolesti hlavy, že při nich ztrácela dech a vědomí našeho světa. Poznal jsem, že zažívala něco podobného jako já při operacích za vědomí

v předškolním věku. Vyvodil jsem z toho tentokrátě důsledky: Prováděl jsem, pokud jsem byl při tom, jejím tělem svůj pranický dech, a tu ustala nejen její bolest hlavy - ovšem ne hned - ale i bezdechost se proměnila ve velmi prodloužený dech, a to nechtěně, samovolně, jak tomu má být. Pokud trval tento pomalý dech, vnímala sebe v záhrobí s tamními odtělenými, např. svého zemřelého otce. Jakmile se dech zkrátil na běžnou míru, styk s tamním světem ustal, takže ona mi říkala, že jí ten styk chybí, a nemohla pochopit, kam se ta realita poděla. Říkala, že se tam necítila být v méně skutečném světě, než je náš. Nejdůležitější účinek byl, že se přestala bát smrti a přestala se ztotožňovat s fyzickým tělem jako se sebou. A tak odešla z tohoto světa a těla do onoho světa, jako by tam už dávno patřila. Také podle své vůle hned první noc, když ještě její mrtvola ležela v domě, se zjevila ve snu svému synu mladá a usměvavá. On nikdy neposlouchal mé výklady, a tak se divil, že je mladá. Nuže manželka prodělala "očistu", kterou normálně lidé prodělávají až po smrti, už před ní. Lidově by se dalo říci, že velké její utrpení před smrtí bylo hotovým očištěním. Jenže očista v záhrobí není odpykávání a zbavování se hříchů - už jsme si řekli, že tohle je rozpad osobnosti - nýbrž postupné vzdávání se tělesnosti a vplouvání do tělesnosti astrální. Kdo se vzdal své hmotné tělesnosti, snáze se tam vzdává i astrální tělesnosti. Je to jakási řetězová reakce. Manželka mě však napomenula, abych nehlásal, že už nepotřebuje tělo nebo, že je vůbec nemá. Přiměla mě k tomu, abych jí 24.4.1983 podal ruku a zjistil tím její tělesnost. Bylo to ve snu, ve kterém jsem před tím odtělenýma očima, časově asi před dvěma měsíci, se díval na tělesnost obličejů dcer. Už tehdy mě mělo napadnout, že vedle tělesnosti užívá též netělesnosti.)

Často těmi médii jsou prostě zarmoucené matky po ztrátě syna nebo dcery, ale totéž se může stát otcům, dětem, které chtějí vymámit zprávy o svých zesnulých rodičích nebo rozděleným manželům.

Případ ve Francii nejznámější, vlivem své hrdinky, je Marcela de Jouvenel, která psala po léta podle diktátu svého zesnulého mladého syna Rolanda. Přirozeně, vyčítá se této

matce, že se dala oklamat přeludy svého podvědomí, což je ovšem pohodlný způsob výkladu věcí tím, že se nevysvětlí vůbec nic. Vráťím se k tomuto druhu získávání zpráv v kritické části této knihy na konci výkladu o Julienovi.

Bylo by třeba citovat též zprávy Petra Monniera, Alberta Paucharda, Paquiho, Albiena, Christophera, "Scottovy", Old Lawyera, Bertha, Thomase Dowdinga, Patience Wertha, "skladatele" Rosemary Browna, též zprávy Jimovy, syna pastora Jamese Pika, syna jasnovidce Bellina a další. (Viz též knihu *Les Témoins de l'Invisible* od J. Prieurs, op. cit. a díl a uvedená na konci této knihy

v bibliografii).

Lidé mají snadno tendenci si myslet, že stačí přejít na druhou stranu záclony, abychom byli vševědoucími..... Nový způsob života je jen pokračování starého života a celá lidská bytost, když se "narodí" na onom světě, není ničím více než souhrnem jejich vlastních myšlenek. není nic podivuhodného, že vlivem toho úroveň zpráv ze záhrobí nepřekročí rámec rozmluvy člověka z ulice.

V záhrobí je všechno jako tady, může se přijít na inteligentní lidi, ale také na jiné, kteří takovými nejsou.

Je však velmi nesprávné, když odpůrci metafyziky někdy odůvodňují svou nedůvěru obsahem - často nechutným, někdy dokonce sprostým - zpráv zachycených během určitých "seancí", zvláště když se zpravodajové vesele vydávají za duchy Beethovena, George Clemenceaua nebo dokonce Allana Kardeca. Humor po smrti nepřestává mít své oprávnění. Nebylo by lépe věnovat svou pozornost vážným sdělením, vyznačujících se noblesnou poezií?

Je velmi zajímavé neustále znovu nacházet tytéž rysy v poselstvích moderních, připisovaných osobám odešlým dnes, jako v zápisech velmi starých, pocházejících od řeckých filosofů, jako třeba od Jamblicha nebo Porfyria, kteří se zdají být velmi obeznámení se světem duchů (které nazývají daimony). Objevujeme také stejné tvrzení v Tibetské knize mrtvých, jejíž vznik se klade do 7. století našeho letopočtu a je ovlivněn buddhistickými tradicemi. Toto pojednání složené z Bardo-Thödol, Sidpa Bardo a Šonyid Bardo pozůstává z poučování určených pro duši mrtvého, aby se jí pomohlo najít Vysvobození ve světě pro ni novém. Z této příručky se dají vyčíst mnohé shody s velmi křesťanským učením "Dopisy Petrovy" z pera paní Monnierové. Domněnka, že by její myšlenky byly reminiscencí na Bardo Thödol, je nemístná, protože Bardo Thödol zůstal neznámý pro Západ až do zcela nové doby, jelikož první překlad této knihy do jazyka přístupného Evropanům (do angličtiny) vyšel až roku 1927 (Francouzský překlad 1933, vyd. A. Maisonneuve, Paris.) Paní Monnierová nemohla tedy být ovlivněna touto knihou, protože psala podle diktátu svého syna roku 1917, tedy deset let před vydáním zmíněné knihy.

Je legitimní, právnicky řečeno, přisuzovat více důvěry svědectví, jejichž autoři jeden od druhého jsou vzdáleni prostorově i časově, jestliže jejich prohlášení jsou shodná, přestože mezi jejich autory nebylo nejmenšího spojení.

Když Julien prováděl ze zvědavosti své pokusy, o kterých bude řeč, měl již o projevech ze záhrobí dost přesné zprávy, kterých se mu dostalo četbou. Nemusel považovat tedy za nutné, aby opakoval, co už jiní o tom napsali.

A proto považuji za nutné - podle záměru neovlivněných čtenářů - rekonstruovat jakýsi druh přibližného přehledu o tom, co, jak se zdá "se děje na onom světě" s přihlédnutím ke všem dříve uvedeným pramenům, kterých se budu dovolávat, a budu se držet nejvýznamnějších z nich, těch, jejichž zprávy se často opakují během mnoha let.

Ať mi není vyčítáno, že líčím onen svět v barvách poměrně temných, aby bylo patrné, že tam na druhé straně není všechno jednotně růžové. Zajisté my všichni bychom se rádi dovídali, že Nebe každému člověku, který opustí náš svět, přinese blahý odpočinek. "Ať odpočívá v pokoji!" říká liturgie. Nezasluhujeme si očekávat po tolika bojích libý spánek nebo věčné blaho?

Nesvalujte však na mne vinu, jestliže žádná dostupná svědectví nevypovídají o podobném blahu, a když - s výjimkou některých ohromujících vidění - některé zprávy nám přinášejí zneklidňující aspekty. Vzal jsem si za úkol shromáždit svědectví, jejichž původci shodně mluví o posmrtných stavech, které sami poznali. Potvrzují, že prožili přechod do záhrobního světa, mluví o zkušenosti, kterou se nikdo z nás nemůže pochlubit. Jejich zprávy ze záhrobí jsou často radostné, ale ne vždy. Stává se, že lidská duše po smrti zažívá těžké chvílky.

V naší době - přesněji po zmrtvýchvstání Ježíše Krista - jsme lépe informováni než naši pohanští předkové z předkřesťanské doby. Připomeňme si, před získáním Dobré Noviny o "milosti" a o "spáse", smiřovali se s tím, že po smrti není radosti, že přijdou do hádu, inferna, šeolu, do tradičního místa pobytu mrtvých, do místa, které připomíná jen smutek, polosvit zapadajícího slunce, šedivost, bloudění bez cíle, nebo zžírající plameny. Teprve po Vykoupení, ohlášeném v evangeliích, Věčný život se oděl do skvělých barev, na které jsme na Západě zvyklí. (Fresky v římských katakombách svědčí o víře a nadšení prvních křesťanů ohledně Věčného života. Jsou tam symbolizovány Jonášem vystupujícím z ryby, malými rybami lovenými božským Rybářem z vody, vzkříšením Lazara atd.) Těšme se tedy, protože těšíme ze slibu, o kterém staří nic nevěděli. Neboť i když na zemi nekonáme "všechno dobré, které si přejeme konat", ale i "špatné, které si nepřejeme konat" (to je výrok sv. Pavla), máme přesto povinnost si zachovat v srdci pevně vznešenou naději.

Nedejme se zmalomyslniti stíny a upřeme svůj zrak ke světelným horizontům, převyšujícím nevýslovné zázraky, které nám slibují blažení.....

(K.: Bude dobře, když si po tomto čtenářském úvodu knihy postavíme před sebe, dříve než se pustíme do další četby, řád hodnot z oblastí různých duševních stavů, který není tak zcela znám, a bez kterého bychom přistoupili k další četbě jako nevědomí, a tedy do značné míry neschopní kritického postoje.

Z dosavadních mých poznámek je patrné, že vzhledem ke svým zkušenostem nemohu zavrhnout myšlenku, že existuje záhrobní život. Nicméně považuji za nesprávné jen **usuzovat**, zda zprávy o záhrobním životě jsou správné či nesprávné, protože jsem si vědom toho, že ani nejbystřejší rozum nemůže zaručit, že v těchto věcech se nemýlí. Na Západě se totiž už dávno ztratilo tzv. vyšší poznávání i cesta k němu. Jím jedině je možné proniknout do oblastí, kde vládá rozumu končí. Ta úroveň záhrobního života, o níž budeme číst zkušenosti nabyté poctivým způsobem, se nacházejí těsně na hranici toho, co se dá ještě obsáhnout rozumem, respektive logikou, a toho, co se dá obsáhnout jen duševním vhladem bez toho, že by se to dalo zdůvodnit rozumově. Berme tedy v úvahu, že nám bude neustále z této mezní oblasti předkládáno něco, pro uchlácholení rozumu. Varuji však, aby se v tom hledalo něco víc než právě ono chlácholení rozumu.

Aby nám vynikl rozdíl mezi skutečností, jak ji chápeme, a tou, kterou nedovedeme rozumem pochopit, budiž zde řečeno, jak nahlíží např. na život zde na zemi v lidském těle člověk, který má možnost dosahovat tzv. vyššího poznávání bez přispění rozumu. Nám se jeví náš život jako pobyt živého těla na určitém místě a v určitém časovém rámci lidského věku, kdežto pomocí vyššího poznání se jeví náš život jako stav duše zaujaté úrovní, na které se pohybuje její tělo. Duše je zaujata tak dokonale, proto je také dokonale omezena smyslovými vjemy zpracovanými rozumem, že za "normálních" okolností vůbec nevzhledne od země. Rozumějte: nedostane se za časoprostorový vesmír a svůj stav ztotožní s tělem a s pobytím na zemi, čili považuje se jen za existující v čase a v prostoru, tedy za někde pobývající, zatímco pravda je taková, že ona jen nepobývá - nanejvýš přechodně pobývá, ať už zde na zemi nebo v záhrobí, o kterém bude řeč - nýbrž především jest nezávisle na času a prostoru, prostě existuje. O tom, že "také" je, vůbec nevíme, a odtud pocházejí všechny rozpory, zda máme duši či nikoliv, nemluvě ani o jejích stavech jako je nebe, peklo, očistec, pozemský život - sic!- v tom se vůbec nevyznáme. Je

dokonce možno pochybovat, že náš život na zemi je skutečný. Tak daleko jsme to dopracovali. Jak bych mohl mít potom někomu za zlé, že nevěří na posmrtný život?

Rozum a smysly a s nimi celá naše lidská tělesnost, mají ničím nenahraditelný úkol, přidržovat naše vědomí v časoprostoru v té kvalitě, ve které už může být časoprostor překročen, a to právě tím úsekem vědomí, kterým je zatím pomocí tělesnosti vědomí upoutáno na časoprostor. Tato poutanost má za následek soustředěnost na stávající úroveň života a bez té by nebylo možno přejít k soustředění na jinou skutečnost, tedy ani by nemohlo dojít k rozšíření vědomí o další úroveň - úseky - na kterých se může pohybovat. Zde na světě si tedy vytváříme základnu ke startu

k jiným úrovním vědomí, tedy k jiným stavům duše. Člověk se obvykle až po smrti dozví, že si zde na světě takovou základnu vytvořil. Vím přece, co znamenalo u manželky pro její posmrtný stav, když už za posledních tří týdnů svého pozemského života mohla denně přecházet na jinou úroveň vědomí. Kdyby se byla nepřestala strachovat o vezdejší život, nebyla by tak hladce přešla na druhý břeh. Její přechod se podobal svléknutí obnošeného šatu a navenek se jí jevil jako obléknutí neobnošeného šatu, podobného pozemskému. Také ona zprvu podléhala tomu vnucujícímu se dojmu, že její nový šat představuje ji celou, že tedy v něm jen pobývá někde jinde - zapomínala kdo - než kde pobývala ve smrtelném těle - zapomínala kdo - a že nemůže jen tak pobývat nebo prostě být, kde by chtěla - vlivem nového, vlastně staronového ztotožnění se se svým astrálním tělem, obdobným se ztotožněním s hmotným tělem. Brzy se však dostala k nové zkušenosti, kterou si z tohoto pozemského života nemohla vzít. Přispěla k ní dosud žijící truchlící dcera. Tato zkušenost vypadala tak, že tato dcera si přála ji mít u sebe, ne v záhrobí. Jedné noci mně manželka hlásila, že její dcera Dana se strašně trápí nad jejím odchodem a nad jejím totálním odchodem. Tento neklamný pocit sounáležitosti s duševním světem své dcery tedy měla a zůstal jí též mateřský cit. Řekla mi, že se v tom něco musí udělat. Souhlasil jsem. Spojili jsme své dvě vůle a dopadlo to takhle. Hned po té noci ráno mi psala dcera tam od Prahy do Plzně toto: "Milý táto, včera jsem moc plakala nad ztrátou mámy a dnes v noci se mi dostalo od ní této útěchy. Zdálo se mi, že jsem seděla na jakémsi vyvýšeném pahorku nad táhlým údolím. Tu jsem viděla, že tím údolím přijíždí pomalu auto, a to otevřené, které řídíš. Za tebou seděla máma, mladá, usměvavá a dávala mi všemi možnými prostředky, kromě řeči, na srozuměnou, že je živa, šťastná a že jí nic neschází. Pověz mi ale, táto, jak je možné, že

přestože byla mladá, měla šedivé vlasy jako mléko. Sen mne velmi potěšil a už nepláču."

Odpověděl jsem Daně takto: "Nejtěžší bylo dostat mámu do oblasti tvého vědomí, protože sestup dolů lze provést poměrně snadno, ale těžké bylo zajistit, abys na svůj zážitek nezapomněla. Součástí tohoto opatření byl pahorek, na kterém jsi seděla a pak vzbudit v tobě potřebu se včas probudit, než všechno zaspíš. Nejdůležitější jsou ony šedivé vlasy. Z těch se dá poznat, že sen nebyl výplodem fantazie. Nevěděla jsi, že máma si už dlouhá léta vlasy barvila. Vždyť byla zaměstnána v drogerii a měla k tomu odborné školení. Před vámi se tím nechlubila. Říkala tomu přeliv. Ovšem tobě se objevila nikoli v pozemském těle, vždyť to už ani nemá, nýbrž v éterickém těle, které se vytváří souběžně za pozemského života, a protože je jemnější než fyzické tělo, existuje po smrti dále. Do toho se tedy máma oblékla, aby se pro tebe stala viditelnou. Její přelivy vlasů fyzického charakteru neměly nejmenší vliv na barvu vlasů éterického těla. Ty zůstaly šedivé."

Upozorňuji, že na tomto éterickém obleku není člověk po smrti závislý. Považuje éterické tělo opravdu jen za oblek, nikoliv za součást tamního živého astrálního těla, a tak se k němu také chová. Téměř směšný požadavek předvedla zemřelá manželka mého přítele A. M. ve snu na svého manžela záhy po své smrti. Požádala ho, aby společnými silami rozkrájeli éterické tělo a někam je odevzdali. Přitom A. M. viděl svou manželku v astrálním těle a pomáhal jí ve výkonu. Éterické tělo mu připadalo jako něco neživého utkaného z bílé kompaktní rosolovité hmoty. To znamená, že toto oblečení není oblečením v našem slova smyslu. Oblékne-li se, prostupuje astrální tělo právě tak jako za našeho pozemského života prostupovalo fyzické tělo. Ve spisu Léčivé ruce jsme se dověděli, že éterické tělo může být vyňato z fyzického těla, aniž by toto ztratilo své vědomí, může být na něm provedena operace, jejíž účinek se pak po vložení éterického těla zpět do hmotného těla vstřebá do tohoto fyzického těla. K tomu je ovšem třeba dvou bytostí dalších: pozemského média a záhrobního lékaře. Ve zmíněném spisu byl záhrobním lékařem zemřelý dr. Lang a médiem požárník Chapman. Pokusy tohoto druhu mnohokrát opakované začaly v šedesátých letech tohoto století (v Anglii.)

4. Zkušenost o posmrtném životě

Mnohokrát během následujících stran bude mít čtenář dojem, že podstupuje loajálně mravní kurs. Proším ho snažně, aby se bránil této myšlence.

V tomto spisu nejde o etiku založenou na abstraktních pojmech "dobra" a "zla". Nemám v úmyslu přikazovat svým bližním, aby se chovali jako "dobří" s vyhlídkou, že jako takoví budou v Nebi odměněni, ani nechci strašit "zlé" pekelnými mukami. Opusťme pojem odplaty, kterou udílí jakýsi druh boha-strašáka, mluvmе spíš o následcích dostavujících se na základě příčin a následků.

Jestliže všeobecné svědectví mrtvých nebylo klamné, pak vyplývá z něho též další svědectví o **přirozenosti** následků našeho chování v pozemském životě, o následcích našich největších starostí, našich přání, našich vášní. Trvám na slovu "přirozenosti", neboť hledisko, na které chci postavit tuto studii, není "nadpřirozené": rozumím tím, že žijí-li mrtví, je to součást jejich přirozenosti, a protivilo by se jí, kdyby nežili. Že podmínky života po smrti jsou podmínkami přirozenými stejně nevýjimečnými jako fyzické zákony (thermodynamika, gravitace) na tomto světě. Zanechme tedy veškeré pomyšlení na to, že zde zasahuje něco zázračného nebo fantastického: snažme se spíše poznat, že co je o posmrtném životě špatně známo, shoduje se s potřebami, které působí přirozeně.

Tedy spíš než k poslechu moralizujícího kázání přimějme se k tomu, abychom svědky z jiného světa slyšeli podávat "lekce" o věcech zbavených veškeré bigotnosti.

(K.: Také komentátor je si vědom toho, že všechno, co bude psát, je přirozené, a zdá-li se to být zázračné nebo nadpřirozené, jediným důvodem toho je úzký rozsah lidského vědomí. Je velmi jednoduché nazvat všechno, čemu nerozumíme buď neexistujícím, hloupým nebo dokonce nadpřirozeným.)

Moment smrti

Podle toho, jak jsme učeni, přechod (jestliže probíhá za normálních okolností) probíhá nepozorovatelným způsobem: "Duch člověka", říká Swedenborg, "zůstává ještě v těle, dokud úplně nedozní tep srdce, což se děje rozdílným způsobem podle druhu nemoci, na kterou člověk umírá." A v Petrových spisech: "Duch nebude hned uvolněn ze hmoty, bude zapotřebí spánku, jakýsi druh těhotenství, který předchází novému narození duše." V Tibetské knize mrtvých se mluví o znění zvonu: když ustane dech, vědomí mizí. Trvání tohoto stavu je neurčité. Záleží na dobrém či

špatném stavu nervů a na vitální síle." A text dodává: "V té chvíli (během toho spánku) prvně se vnímá jasné světlo Skutečnosti, pravý duch Dharma-Kaya je pociťován jako zcela živý..... Je-li Jasně Prvotní Světlo poznáno, způsobuje Osvobození." To se týká zřejmě světců, schopných "poznávat" toto božské volání, jak říká kardinál Danielou: "Pouze velcí mystikové, kteří už v tomto životě prošli všemi očištnými zkouškami, přestoupí před tvář boží trochu připraveni. Ale pro nás ubohé bytosti ještě smyslné, bude zapotřebí, abychom si postupně zvykali na zdrcující tíhu slávy. To bude předpokládat velmi hlubokou proměnu nás samých, současně očišťující a proměňující. To je oheň Očistce..... (La Sufrio après la Mort, op. cit.)

Podle svědectví zemřelé řeholnice Marie-Gabriely "duše opouštějíc tělo, cítí se úplně ztracená, celá ponořená do Boha. Nevidí Ho, ale je zničena Jeho přítomností. Nachází se v takovém světle, že mžikem oka přehlédne celý svůj život podle toho, co si zaslouží....." (Výtažek z "Manuscript du Purgatoire", vyd. Notre Dame de la Bonne mort v Tichevray, Orne).

Obecně řečeno - zdá se, že vzpomínka na tuto první vizi mizí během probuzení vědomí mimo těla. Odešlí se o tom často zmiňují.

(K.: Vidění světla v tomto okamžiku nemá každý člověk, nýbrž jen ten, kdo nezemřel násilnou smrtí a kdo si zachoval vnitřní celistvost až do tohoto okamžiku. Zhruba řečeno, člověk se skládá z věčného života a z dočasných odvozenin z tohoto života. Řekl bych, ale těžko si to lze prověřit, že většina lidí po určitém promarnění života není hodna té věčné složky, a ta zbytečně v lidské bytosti nezahlásí, nýbrž odstěhuje se, dříve než člověk umře. Takoví lidé se už před smrtí stávají neúplnými transformátory různých, z tohoto hlediska vyšších sil. U takových se v okamžiku smrti neprojeví světlo. Protože však vyšší složky člověka nejsou tělesné, mohou se při odloučení od tělesných projevit těm nižším složkám jen světelně. Je to jakési vypnutí plného příkonu věčnosti. Totéž může nastat během pozemského života opačným způsobem. Už pouhé nadrozumové chápání se může projevit světelným zábleskem. Proto se říká: "ono mu blesklo v hlavě," Ten blesk však nemusí sjet jen do oblasti náhlého pochopení. Podle toho, čím se věčná moudrost neb věčné bytí nebo věčná láska projevuje, mění se charakter světla. Bytostní propojení se zažívá spíše úzkostně než světelně, a jsou pro to důvody, člověk se tu dostává z klece své bytosti a připadá mu, že se ocitá v bezedné propasti. Propojení s věčnou láskou se pociťuje spíše blaženě a hřejivě. Mluvím o tom proto, že při smrti

mohou tyto procesy proběhnout rovněž tak, ale opačně jako dovětek

k dosavadnímu životu. Dokázal-li někdo milovat nezainteresovaně, tato okolnost se v okamžiku smrti dostane do vědomí a může vést až k úplnému Osvobození, jak říká Tibetská kniha mrtvých. Téměř všichni lidé se však na onom světě probouzejí ochuzeni o něco ze jmenovaného.)

Probuzení na onom světě

"Jevem téměř stálým," píše Allan Kardec, "je přesvědčení, že (zemřelý) není mrtev, a tato iluze může trvat mnoho měsíců, někdy dokonce mnoho let." Nový detail potvrzený mnohými svědky. Čím je smrt násilnější, tím méně času má zesnulý k tomu, aby si uvědomil svůj skutečný stav. Pierre Monnier, kterého zabila nepřátelská kulka - po své první mdlobě - se vidí u své matky, kterou se marně snaží uklidnit a hluboce je zarmoucen zjištěním, že ona ho neslyší. Čteme v tibetské knize Sidpa-Bardo: "Všem těm, kteří tě budou oplakávat, řekneš: "Jsem zde, neplačte. Ale protože tě nebudou slyšet, pomyslíš si: jsem mrtev. A budeš se cítit nešťasten! Nebuď proto nešťastným!"

Kdo vlivem své víry si myslí, že přežil své fyzické tělo, přizpůsobí se rychleji novému okolnostem. Allan Kardec: "Pocit, který bychom mohli nazvat fyzickým, je velká úleva a nesmírné blaho. Cítíme se jako zbaveni velkého břemene, necítíme již tělesné bolesti (.....), cítíme se svobodnými, odpoutanými, čistými, jako někdo, komu byla sňata těžká pouta."

Avšak materialista, který si myslí, že mizí v něčem, je nejen překvapen, ale i zděšen: nerozumí ničemu z toho, co se s ním děje. Někteří se vidí jako ve snu obklopeni domácím prostředím a myslí, že se pohybují ve svém bytě, jsou udiveni, že jim nikdo nevěnuje pozornost, že jim nikdo neodpovídá, když na ně mluví. Jiní se noří do neurčitých šera, někdy odnášení nárazy prudkého větru, některým je zima, jiní se prostě nudí.....

Po psychickém šoku, způsobeném zjištěním, že jsou pořád "živi" (je to pro jedny úleva, pro jiné znepokojující zklamání), čeká odtělené druhé překvapení, když zjišťují, že mají tělo.....

(K.: Karel Čapek se zmiňuje o svém zemřelém otci, který se mu zjevil ve snu: "Ten se divil, že pořád je.")

Míval jsem tak živé sny, ve kterých jsem např. létal - však mnozí lidé takové sny znají - že jsem po probuzení nemohl pochopit, proč ve hmotném těle nemohu létat. Tak jsem jednou při takovém leteckém pokusu spadl z postele. Jinak tomu je ve styku

s mrtvými v podobných snech. Předvádím jim tam své létání. Oni však nelétají, řekl bych, že něco podobného považují za něco neomalného a překonaného, neboť se mohou svým vědomím přenést daleko snáze, kam chtějí, a to bez námahy a bez ztráty času, právě tak, jak jsme se právě dočetli, že mrtví se ocitnou u svých příbuzných a snaží se s nimi marně domluvit. Přesto však někteří mrtví mají smysl pro laškování. Takovou byla vždycky má teta Milada, která roku 1982 zemřela ve věku 87 let. Dala se mnou letecky svést a báječně se bavila. Mrtví si zachovávají tedy i svou letoru.

Mám-li tedy za to, že probuzení do posmrtného života může proběhnout podobně jako probuzení po normálním spánku, tu se nemohu ubránit vzpomínce na zprávu, kterou podal můj děd Josef Pinta mé matce záhy po smrti v listopadu 1931: "Nevěděl jsem vůbec, že jsem zemřel. Byl jsem asi dlouho v bezvědomí." Umřel na zápal plic v 81 rocích věku. "Až najednou mne probudil táhlý zvuk, jakoby tekoucí vody, který se stále zesiloval, až mi připadal jako mohutný vodopád dopadající vedle mne. Tu jsem se nadobro probudil a povstal jsem. Viděl jsem se obklopen truchlícími, ve hřbitovním kostelíku sv. Václava v Plzni a seděl jsem na svém mrtvém těle v rakvi. Nenechal jsem se s tělem pochovat do země, nýbrž jsem odešel....." Tentýž mrtvý po mnoho let budíval maminku přesně tímto způsobem jako zaživa. Slyšela jasně: "Andulko, vstávej, je tolik a tolik hodin." Pohledem na hodiny zjistila, že čas je správný podle hodin v pokoji a podle její potřeby vstát, např. při ranním odjezdu vlakem. Maminka vůbec nepotřebovala budík a říkala: "Ten je pro mne zbytečný, mne probudí tatínek." A vždycky měla pravdu, ani jednou nezaspala.

Teprve mnohem později jsem se pokusil experimentovat s mrtvými. Tuto éru jsem zahájil bez jakýchkoli příprav a rozmyslu roku 1961 při pohřbu svého strýce Františka Pinty v pražském krematoriu na Olšanech. Když jsem se byl před pohřebním obřadem podívat na jeho mrtvolu, připadala mi být nápadně živá. Řekl jsem si, že by nebylo správné, kdybych ho nechal ležet s astrálním tělem ve hmotném těle až do chvíle kremace. Ihned jsem začal do jeho těla tlačit, napřed zblízka pak během obřadu z dálky. Výsledek byl tento. Tu noc po rozloučení v krematoriu se ukázal ve snu - v Plzni - mé mamince a vzkázal pro mne: "Anči, poděkuj Karlovi za to, co se mnou udělal. Moji přátelé - a jmenoval jich celou řadu, od lékárníka Kalsra až po pražské zemřelé - se velmi divili, že jsem bez potíží a tak rychle přešel vědomě na onen břeh. Říkali mi, co vytrpěli samoty a bloudění, než se s někým

setkali, kdo jim pomohl informacemi o tom, co se s nimi vlastně stalo."

Rok před tím zemřel jiný bratr matčin, Emil Pinta. Byl jsem sice v Plzni na jeho kremaci, ale ještě jsem nezasáhl do jeho přechodu na onen svět. I ten se zjevil ve snu mé mamince a řekl jí: "To byla strašná bolest, jak mne pálili. Podívej se, jak jsem popálený!" Ten si tedy ležel se svým astrálním tělem ve hmotném těle za deset dní po smrti, která byla náhlá - srdeční embolie. Za tři neděle se přišel znovu ukázat jako vyhojený. Od roku 1961 jsem několikrát zatlačil do mrtvých těl, a pokud byla maminka na živu, vždycky mi přes ni přišli poděkovat. Je zajímavé, že moje maminka, tolik uvědomělá, která byla pohřbena do země, chodila si po smrti do těla odpočinout a nabrat tam sílu. U ní jsem si zjistil s naprostou jistotou, že mrtví vnímají náš svět. Záhy po smrti se mi ve snu objevila a stěžovala si, že kdyby tu mezi námi byla, nenechala by tak dlouho nevyžehlené prádlo. Protože jsem je nenašel, probudil jsem manželku a ta mi o něm řekla. Dále jsem si zjistil právě u ní, jak velkou roli hrají představy přinesené z tohoto našeho světa. Maminka zemřela 14.3.1971 po záchvatu mrtvice, který napřed překonala už dva roky před novým smrtelným záchvatem. Po smrti se mi objevila v obývacím pokoji, kde jsem spal, a kulhala, jako by měla stále pravou stranu těla částečně ochrnutou, jak tomu bylo poslední dva roky jejího života. Převěd jsem ji několikrát po pokoji a když jsem ji bez jejího vědomí pustil, přesvědčil jsem ji, že už nekulhá. Tutéž noc se zjevila ve snu mé dceři Danušce a žádala ji, aby mně poděkovala za to, že jsem ji naučil znovu chodit. Dana ovšem nevěděla, co jsem tutéž noc s maminkou prováděl. Vyprávěl jsem mnohé z těchto událostí ve spisu *Umění žít*, ale opakuji to znovu, abych doplnil právě komentovanou knihu, jejíž mnohá prohlášení se kryjí s mými zkušenostmi. Neměl jsem nikdy příležitost setkat se s Misrakim, ani s jeho svědky. Jen bych chtěl podotknout, že nestojím o styk s mrtvými, nevyhledávám je, ale přesto k němu dochází samovolně jako u každého, kdo aspoň nahlédl za úseky vědomí na různých úrovních. Zvláště jsem rád, že se mé poznatky shodují s *Tibetskou knihou mrtvých*, neboť ta byla psána velmi zkušenými lidmi, kteří záměrně upravovali cestu mrtvých do záhrobních úrovní vědomí. Paul Misraki je překladatelem Moodyho knih do franštiny a toto své dílo napsal před četbou Moodyho. Jistě byl potěšen shodou výpovědí svědků tohoto lékaře, že i při pouhé klinické smrti se dá všelicos zažít ze záhrobního života. Misraki je troufalejší než Moody, což souvisí s jeho postavením spisovatele a zpěváka.)

"Duchovní tělo"

"Pro vás," říká Pierre Monnier, "jsou duše mlhavými neurčitostmi, které bloudí bezcílně nebesy." Není tomu tak. Duše má stavbu tak dobře uspořádanou jako zvířecí tělo a její tělo (duchovní tělo) existuje se všemi speciálními vlastnostmi, vhodnými pro nový stav, který se stal její existencí. (.....) "Duchovní tělo", (o němž vám mluvil sv. Pavel (I. Kor XV, 39-44): "Každé tělo není stejné tělo, ale jiné je tělo lidské, jiné zase tělo zvířecí, jiné tělo ptačí, jiné rybí. A jsou těla nebeská a jsou těla pozemská. Ale jiná je jasnost těl nebeských a těl pozemských. Jinou jasnost má slunce, jinou jasnost měsíc a jinou jasnost hvězdy. Neboť jedna hvězda se liší od druhé jasností. Tak je i se vzkříšením mrtvých. Zasívá se porušitelné, vstane slavné, zasévá se slabé, vstane silné, zasévá se tělo oduševněné, vstane tělo produchovnělé."), má také orgány jemu vlastní, schopnosti, které mu dovolují, aby nás vidělo, slyšelo, k nám mluvilo, na nás vzpomínalo, nás milovalo....."

Podle Swedenborga není, jak se zdá, rozdíl mezi tímto novým tělem a starým, nebo přesněji my jako svědci jsme omezeni ve svém vidění a rozlišování. "Z toho vyplývá, že člověk, který se stal duchem, není nic jiného, než že je v těle, ve kterém byl už

v tomto světě a následkem toho si myslí, že neumřel."

Allan Kardec: "Ve své nové situaci duše vidí a chápe, co viděla a chápala před smrtí. Vidí a chápe víc věcí, které unikaly hrubosti tělesných orgánů. Má pocity a vjemy, které jsou nám neznámy."

A tibetská kniha Sidpa Bardo: "Když ses dostal z té mdloby (na rozhraní života na zemi po smrti), Poznávající v tobě povstane a zářící tělo, podobné tvému předešlému tělu, se vymrští..... nadáno všemi schopnostmi smyslů a schopnostmi volného pohybu..... Takže ty máš teď schopnost procházet skalami, pahorky, zemí, domem a samotnou horou Meru bez zábran....."

Okultisté vždycky tvrdili, že existuje toto "duchovní tělo" a dávali mu různá jména: tělo astrální, fluidické, éterické, jemné tělo, perisprit atd. Všichni je popisují jako druh dvojníka, schopného nezávislé činnosti, dokonce během pozemského života (jako

v případě "rozdvojení" nebo při experimentu "out-of-body"). Jenže pojmenovat nějakou neznámou věc nestačí k tomu, abychom ji poznali. Ani k tomu, abychom její existenci považovali za přijatelnou.

A proto - i když pospícháme, abych se dozvěděli, co se děje

v následujících fázích života duše - je nutné se na chvíli zastavit, abychom prozkoumali tento důležitý problém a pokusili se přisoudit tomuto "duchovnímu tělu" jeho pravděpodobnou úlohu.

(K.: Budu se chvíli zabývat vnitřní strukturou člověka. Řečené nám jasně napovídá, že za schopnostmi pozemského těla právě tak jako za schopnostmi "duchovního těla" se dá předpokládat existence něčeho, co samo o sobě nemusí být omezené, ale projevuje se v určitých mezích hrubší nebo jemnější hmotou, a že je pravděpodobné, že kdybychom mohli sledovat projev tohoto něčeho ve hmotě, ještě jemnější než je "duchovní tělo" - a ono je to možné - viděli bychom, že se pak objevují další schopnosti těch jemnějších těl, čili s jemností těla narůstají nové schopnosti, nikdy však nejsou neomezené. Teprve kdybychom se se svým vědomím dostali za všechna úseková vědomí odvozená z universálního vědomí tím způsobem, že každé tělo, ať sebe jemnější, propouští jen část, určitý úsek universálního, zdrojového vědomí, dokázali bychom si, že z tohoto věčného zdroje jedině lidské tělo je schopno propojit všechna úseková vědomí tak, že se pomocí tohoto těla můžeme ocitnout vědomě v universálním vědomí, zpočátku aspoň jako jeho svědek. Zatím bych si přál, abyste vlastnosti kteréhokoliv těla nepřisuzovali tomu tělu. To je osudný omyl v celém duchovním bádání. Např. člověk pociťující rajskou blaženost, zažívá jen následek nějakého proudění, nikoliv jeho příčinu.)

Rusové a tělo "bioplasmatické"

Mohli bychom spatřovat v tomto seskupení slov vnitřní rozpor. Je jazykovou zvyklostí předpokládat, že není jiného "těla" než "hmotného".

To však je zvyklostní způsob řeči, tato mluva však nemá pravdu. Učíme se již od dob Heisenberga, že částice, z nichž je vytvořena "hmota", se nedají pojmout do kádru zákonů klasické fyziky. Víme, že atom se nedá představit v termínech třírozměrného prostoru, času a příčiny. Znovu slyšíme říkat, že "hmota" je nějakým způsobem něčím, co vůbec není hmotou v tom smyslu, jak my tohoto slova užíváme.

(Arthur Kästner cituje tento rozmar matematika Bertranda Russela: "Hmota je pohodlná formulka pro popis toho, co se děje tam, kde už ona není" - Les Racines du Hasard.) Co se týče ducha, nevíme, z čeho je vytvořen. Rusové, ideologicky materialisté, dnes předpokládají, že i myšlenka by mohla být

tvořena z částiček, které se rozhodli pojmenovat "biotrony" nebo "psychotrony". Proč ne? Pohledme: Je-li tomu tak, potom přežívání po smrti nějakého těla nazývaného "bioplasmatickým", neviditelným za běžných podmínek, přestalo by být nepravděpodobnou fantastičností.

Neviditelné za normálních podmínek, zajisté. Ale přesto schopné ovlivnit detektory dra Sergejeva (jak jsme se zmínili ve

2. kapitole), citlivé na uvolněné magnetické vlny až do dálky čtyř metrů od subjektu.

Viditelné také za podmínek paranormálních (nadnormálních): jasnovidci vždycky tvrdili, že mohou vidět auru, druh jakýchsi světelných třásní, různě zbarvených, které lehce přesahují přes hranice lidského těla a vytvářejí jakousi jeho aureolu. Tyto třásně mohly by být způsobeny zářením toho jiného těla, těla-energie nebo těla "astrálního". Na začátku tohoto století anglický lékař dr. Kilner tvrdil, že aura je viditelná přes skla natřená dicyaninem.....

A my dnes zjišťujeme, že aura může být fotografována díky proceduře objevené týmem sovětských techniků vedených Kirlianem. Tento objev, dlouho zanedbávaný vědeckou byrokracií, byl nakonec oficiálně uznán r. 1960, a proto práce Semjonova a Valentina Kirliana dostaly státní subvenci. Fotografie odhalily v okolí každé živoucí bytosti, rostliny, zvířete celou stupnici světelného efektu. Doplnily tak záznamy Sergejevových detektorů a tím potvrdily existenci bioplasmatických těl. (Budete-li mít zájem seznámit se v uchvacujících kapitolách věnovaných tomuto problému "tělo-energie", doporučuji dílo *Fantastiques Recherches parapsychiques en U. R. S. S.*, napsané S. Ostranderem a L. Schröderem, vyd. Laffont.)

Snad není příliš vzdálen den, kdy budeme mít o této věci přesné zprávy a vědecké potvrzení. Od tvrzení svatého Pavla o skutečnosti "nebeských" těl (jejichž podstata se liší od "pozemských"), až po práce Semjona Kirliana, bylo třeba čekat trpělivě dvacet století.

Pokud chceme vědět, zda toto tělo-energie je schopno prodloužit existenci po zhasnutí a tělesném rozkladu hmotného těla, musíme ještě počkat. Je však značně potěšující, čteme-li (pořád

v reportáži uvedené v předešlé poznámce) tyto řádky:

"Během svých pokusů Kirlianovou fotografickou procedurou měli Rusové často příležitost fotografovat tělo-energii ve chvíli smrti. Postupně, zatímco umírá fyzické tělo, možno spatřit jiskry a záblesky pocházející z bioplasmatického těla, jak vycházejí do prostoru, pomalu se zdvihají a pak mizí. Brzy zmizela všechna světelnost rostliny nebo mrtvého zvířete, a během té doby detektory biologického pole, umístěné v určité vzdálenosti, pokračovaly v záznamu vibrací silového pole těchto těl ještě teplých. Pochází tato energie z bioplasmatického těla? Dík Kirlianovým procedurám bude snad možné vrhnout nové světlo na tajemství smrti."

(K.: Dovoluji si upozornit, že těmito metodami se dá nanejvýš zjistit průběh rozkladu hmoty, respektive odlučování některých jemnějších částí hmoty od umírající hrubší části lidského těla. To jsou ovšem pouhé okrajové projevy uvnitř tohoto rozkladu probíhajícího vyměňování středu života. Změny stavu duše se nedají těmito metodami vůbec zjistit, protože tyto změny neprobíhají v oblasti hmoty, ani hrubé, ani jemné, nýbrž za ní nebo uvnitř ní, nejsou hmotné povahy, jsou to stavy.)

Věčnost osobnosti

Pokračujme na své cestě v tomto úžasném Jinde.

Co přežívá zastavení funkcí hmotného těla - jak se nám tvrdí - se skládá z jakéhosi druhu psychického těla, v němž se zachovává celá osobnost zemřelého. Rozumějme tím jeho "já", jeho probuzené podvědomí, jeho paměť, jeho povahu, jeho sklony a chutě. Všechno, čím jsme byli a hlavně všechno, co jsme zde na zemi milovali, "přechází" úplně na onen svět.

Z tohoto faktu podmínky, jimž se přizpůsobujeme "onomu" světu, budou záviset na orientaci, které jsme udělili pozemským žádostem. Proto je dobré uvažovat o tom už od nynějška a připamatovávat si tato slova: "Sklidíš, cos zasel."

Uvažujme o osobnosti lakomce a hrdopýška, který všechny své síly věnuje společenskému úspěchu, hromadění statků, získávání cenných a vzácných věcí, kterými by oslnil své bližní, aby měl všeho co možná nejvíce. Vlastnit a ovládat: to jsou jeho fixní představy, které ho utvářejí a jsou tou hlavní součástí psychického těla, takže nebude moci dělat nic jiného než pokračovat v jejich uspokojování. Ale ve světě Ducha už nenajde předměty, které by se mohly "vlastnit", nemá tam už prostředí, které by ho obdivovalo a podřizovalo se jeho příkazům: pocít

ošizení a omezení bude pro něho tím krutější, že se mu jeho stav bude jevit jako definitivní a nezvratitelný.

Rozumějte dobře, a to opakuji, o "morálku" nejde. Ne proto, že pýcha a lakomství jsou "velmi zlé chyby", za které takový člověk bude trestán na základě trestního zákona ustanoveného neoblomným despotou, nýbrž že jeho vlastní vrtochy se obrátí proti němu, takže on se cítí náhle odstrčen od všeho, čemu přikládal nejvyšší důležitost. Jeho úsilí je neúčinné, své vlastní potřeby nemůže dále uspokojovat, shledává se jen s hladem a žízní v tomto ohni neuskutečnitelných přání.

Představme si naproti tomu šlechetného, otevřeného, ochotného člověka, neprosáklého jen sebou samým, spoluúčastného na obecném blahu a pouze mírně připoutaného k věcem tohoto světa. Ten dospěje na druhý břeh za podmínek neskonalé lepších, neboť sklony jeho psychismu bude možno i nadále použít, ať je jeho prostředí jakékoliv, ať se ocitne kdekoliv. Ve Světě Duchů je spíše a více než na zemi možno milovat, vzájemně si předávat lásku a světlo.....

Také Swedenborg se o tom vyjadřuje takto: "Kdo vůbec neumí sloužit obecnému dobru, je zahrán z nebe, neboť je složen

z nesourodých částic." Ale ti, kdo si na světě přejí dobro bližního jako svého, na onom světě milují a nalézají království Páně."

Co jsem předeslal je tím důležitější, že jak se zdá, na onom světě platí jeden z těchto "přirozených zákonů", o kterém jsme mluvili, podle něhož "podobné se přitahuje": duše se seskupují a spojují podle jejich povahového příbuzenství.

Někteří autoři při této příležitosti mluví o harmonickém nebo neharmonickém "chvění", a je jisté, že toto přirovnání vystihuje, co se děje: psychická těla se sdružují nebo si odporují podle toho, zda jejich "vlny" jsou ve shodě nebo ne.

A tak člověk milující, družný se brzy velmi cítí být obklopen "přáteli", jejichž sklony jsou stejné jako jeho. Do tohoto počtu mohou náležet jak zemřelí rodinní příslušníci, jeho drazí, tak také může navázat nové vztahy, získat bdělé průvodce, jejichž sklony se shodují s jeho. Vytvoří s nimi radostné skupiny, ve kterých se všem daří dobře.

Naopak násilník se sejde s násilníky, lhář se spojí s lháři, nenávistník narazí na nenávist: Tak se vytvářejí hrozná klubka zmijí, dokonce pekelná, ze kterých se lze vymanit jen pomocí zvnějšíka: modlitbami, přímlovami, pomocí přicházející od přátel atd.

Pomysleme na to, že během pozemského života si to vše připravujeme. Neočekávejme od svých špatných sklonů, že nám přinesou dobro a štěstí, a vzpomeňme, že samotnou povahou věcí, ne nějakým nařízením, jedině nesobecká láska plodí lásku. Mudrci a proroci nám to opakovali ve všech dobách. Byli jsme varováni. Berme vážně nejzazší následky svých činů a přání na tomto světě: Náš věčný život už je do nich zapojen zde a nyní.

O tom praví dále kardinál Danielou:

"Namísto aby byl výhled na věčný život únikem ze skutečnosti, jak se to často křesťanům vytýká, že jim znemožňuje zajímat se o zdejší věci, naopak, přítomný okamžik je zavazuje svým významem velmi těžce, neboť věčně budeme tím, co jsme založili svou pozemskou existencí. Život nám byl poskytnut, abychom v něm co nejvíce milovali, neboť podle své lásky budeme souzeni."

(K.: Jaká směsice pravdy a hrozných omylů! Je na čase, abychom některé názory zde vyslovené uvedli na relativně platnou míru. Stalo se zcela běžným zvykem, že všechno na tomto světě je považováno za dočasné a všechno na onom světě za věčné. V tom je největší omyl: věci časné tohoto světa jsou zvěčněny na

onom světě. I když s logikou a analogii na všechno nestačíme, měli bychom se pozastavit nad faktem, že každá příčina vzniká v čase a v prostoru má určité následky za určitých podmínek a tedy jen jsou-li tyto podmínky splněny, a nadto nepůsobí věčně a všestranně. Není pochyb o tom, že fyzickou smrtí nastane změna v mnoha podmínkách života, a tedy že ani následky příčin zde na světě vzniklých nebudou jim přímo úměrné, v žádném případě však nebudou věčné. Lze počítat s dvojím: 1. něco z nich se otupí, 2. něco jiného z nich vystoupí do popředí.

Aby např. člověk mohl zažívat na věky pekelná muka, k tomu by potřeboval velmi odolné tělo, které by je dokázalo snášet. Kde by se najednou takové tělo po smrti vzalo? Lékaři se na mně přesvědčili už v předškolním věku, když mě opakovaně operovali bez narkozy, že mé tělo odešlo od příliš kruté bolesti se svým vědomím někam jinam, kde bolest nepocíťovalo. Bylo to tělo, které už bolest nepocíťovalo? Jistě, že ne, byla to duše, která nevydržela tak velký nápor bolesti. Za určitou měrou bolesti jsem se prostě stal pro bolest necitelný. Lidé se však při vybíjení svých vášní přesvědčují i o tom, že ani blaženost se nedá dlouho udržet. Člověk si musí od ní odpočinout a jít pak za ní znovu s novými silami a popřípadě i s novými prostředky. Už jsme si opravdu dost dlouho pohráli s primitivním pojetím zákona příčin a následků. Už bychom měli přijít na to, že dluhy se podle tohoto zákona nesplácejí ani stylem pět za pět nebo deset za deset, nýbrž pomocí závislostí, do kterých se člověk zaplétá a do kterých není na první pohled vidět, splácí se málo neúměrně mnohým, ale nikdy ne na věky, nebo odděleně od nově vzniklých následků. Příklad: Dejme tomu, že jsem v předškolním věku pykal za neopatrnost svého okolí, neboť jsem byl dlouho vystaven infikovanému prostředí, až jsem se nakazil a nákaza musela být vyoperována, měl-li být zachráněn můj život. Při tom zachraňování života jsem se opakovaně ocital na prahu smrti a tam zase před "soudem", který mne odsoudil k jinému způsobu života, než který bych byl žil, nebýt těch operací. Nemám na mysli fyzickou stránku života, nýbrž oživení pohnutek k jednání a myšlení, které by se byly vůbec nedostavily, nebýt toho setkání se smrtí. Tehdy "soudce", kterého neznám, mi udělil, jak předpokládám, dvojí moc: rozeznávat za určitých podmínek správné od nesprávného a najít v sobě sílu se toho správného držet. To nebylo k zahození. Mohl bych na méně školských případech ukázat, že takhle to dopadá s řetězem příčin a následků. Něco vzniká a narůstá a něco odeznívá a hasne.

Právě tak duchové, zmiňovaní v této knize, nejsou ničím věčným, jejich stavy, ať sebelíbeznější, nejsou věčným nebem, trýzně, ať sebehorší, nejsou věčným peklem. Poměry, do nichž nahlédl za oponou Swedenborg, jsou nápadně polidštěny jeho představou. Není jeho chybou, že zamíchal nerozlučitelně, a to i pro něho samotného, i při jeho nadprůměrné inteligenci, představu se skutečností. Když jsem vstupoval do jeho stavů, měl jsem velkou výhodu v tom, že jsem nepotřeboval lidských představ ani o Bohu, ani o andělech a duších atd. To všechno začali lékaři v mém předškolním věku, kdy jsem ještě nedorostl do představ o Bohu atd. Vždyť mi bylo teprve jeden a půl roku při jejich prvním podařeném převodu mého vědomí do jiné oblasti nezávislé na rozumu, na smyslech a představách. A tak není divu, že jsem si myslel až do 17 let, že na Boha nevěřím a tvrdě jsem odporoval věřícím. Přitom jsem se řídil něčím bližším Bohu než je víra, kterou měli oni věřící, když jsem nabyl schopnost rozlišovací a nadto moc ji prakticky uplatňovat. Dramatizace přítomného okamžiku v mé mysli probíhala jinak než ze strachu před věčnými tresty nebo

z naděje na věčnou odplatu. Probíhala daleko konkrétněji zřením příčin, tj. správného, které jsem si sám nevymyslel, ani neustanovil jeho následky. Obojí tedy přicházelo zevnitřku a ubíralo se navenek. Něco zůstávalo uvnitř, některé užitečné následky: zkušenost, paměť, jak co řešit i příště, schopnost k dalšímu uskutečňování správného. Mám dojem, že k podobným závěrům došel Spinoza (1632-1677) když praví: "Mé mínění o Bohu a o přírodě se liší od mínění, které hájí obyčejně novodobí křesťané. Tvrdím totiž, že Bůh je vnitřní, nikoliv vnější příčina všech věcí. To jest, tvrdím se svatým Pavlem, že v Bohu všechny věci žijí a se hýbají." Chyběla mu však zkušenost, ke které jsem dospěl bez svého přičinění v předškolním věku, a ta mu byla odepřena až do smrti, protože si sám vytvořil ideál života intelektuálním způsobem, kdežto mně byl vytvořen, nebyl tedy lidsky znetvořen podle mého přání, nýbrž se řídil přáním (svým) ne mým, a to napřed případ od případu, po sedmnácti komplexně, pokud jsem byl poslušen. Zkreslení nastávalo jen neposlušností, ale bylo vždy chybou měřitelnou, jako je tomu u statistického čísla, kde známe míru nepřesnosti i důvody nepřesnosti.

Čím si ale vysvětlit tak sveřepě se opakující omyly ve víře? Neznalostí zákona, řekl by Ježíš. Koho přivádí víra k nesprávným závěrům, ten nepochopil vnitřní smysl Ježíšových slov a Ježíšova života. Např. poslední soud nepovažuje za něco přicházejícího zevnitřku, nýbrž za něco, co přijde zevnějšku. Tento omyl je zejména patrný ve všech výkladech Zjevení sv. Jana. Tisíce let už

očekávají věřící útrapy, které přijdou zvnějšku, katastrofy, které jsou tam domněle předvídaný. Marně. Sv. Jan líčí vnitřní stavy, především své, jimiž chtěl přispět k pochopení smyslu Ježíšova života pro každého z nás a v kterékoli době, tehdy jako dnes. Mluvil o zákonitostech, které jsou neměnné. Hůře je tomu ještě s pochopením Ježíše. Mluvil pořád o objektivních zákonitostech, kterým subjektivně podléháme vlivem subjektivního postoje vůči světu a pro své postavení v něm.)

Neskutečné skutečnosti

V Julienově zprávě najdeme pasáž, v níž, pokud se týče "snů" ducha, "Allain se opájí na onom světě pomyslnými projížďkami na koni, které však jsou pro něho skutečností." Tento náš přítel cituje výňatek z dopisů Petrových a popisuje "solidnost" nebeských snů. Myslíte na palác a on se postaví, na oceán, a můžete se po něm plavit. Petr se často vrací k evokační schopnosti představitosti zemřelých.

"Podmínky (života v nebi) jsou nekonečné a těžko sdělitelné, neboť se mění s každým dechem. Zaměstnání (.....), věci, které nás obklopují, všechno to, když se zduchovnilo, je v pohybu a mění se vlivem naší myšlenky. (.....) Pro nás, kteří jsme duchové, všechno, co se děje duchem v duchu má oddělenou existenci "duchovně materializovanou". Chci říci, že nehmotné výtvoř, které nazýváme sny (nemluví o těch, které doprovázejí spánek), mají fluidické složení podobné našemu, jsou také pravé a pozitivní jako my sami: My žijeme v tomto psychickém prostředí, obklopujeme se "neskutečnými skutečnostmi", dá-li se o tom tak mluvit, a ty odpovídají našemu stupni ušlechtilosti."

(K.: Tomuto hlášení zemřelého Pierra Monniera věřím, protože jsem před několika dny vstoupil do "domácnosti" své zemřelé manželky. Nebyla doma, přesto tato domácnost byla i pro mne úplně skutečná. Netroufal jsem si ani šlápnout na podlahu. Proto jsem se odrazem vznesl asi čtvrt metru nad podlahu a toulal jsem se po místnosti "vzduchem", tj. bez doteku země. Vše tam bylo tak dopracováno, že jsem si myslel, že tak by si to bývala představovala má žena už na tomto světě. Ted' se jí ten sen uskutečnil. Posléze vstoupila do místnosti a měla radost, že se mi tam líbí.....)

Swedenborg převrací pojmy a jmenuje tyto "neskutečné skutečnosti" skutečnými zdáními, protože, jak praví "skutečně existují". Ale Bardo Thödol varuje nebožtíka před jeho iluzemi "zformovaných myšlenek", které jsou jen mentálními projekcemi a

ničím jiným (budeme se muset vrátit k tomuto rozporu, který, jak uvidíme, není jediným.).....

Některá poselství přinášejí i zprávy telezmaterializované, že náš kritický duch je jimi šokován: Tak když třeba Swedenborg nás chce přesvědčit, že "v nebi andělé bydlí v příbytcích" právě takových, jaké jsou na zemi, a které jmenujeme domy, ale jsou mnohem krásnější..... Viděl jsem nebeské paláce, které byly tak skvělé, že se nedají popsat. Nahoře se tak skvěly, že vypadaly jako z ryzího zlata, dole jako by byly z drahokamů. Květy v přízemích svými barvami představovaly duhu....."

Není možno se ubránit úsměvu. Pro některé z nás to bude záminka k tomu, aby odmítli uznat věrohodnost takových zjevení. To by však znamenalo postupovat trochu ukvapeně a nejit k podstatě věcí.

(K.: Swedenborgova zjevení nejsou naivní po té stránce, co viděl. Vešel do těch "neskutečných skutečností", jimiž se obklopují astrální bytosti. I pro něho byly tyto jejich zhmotnělé představy skutečností. Mohl však k nim přidat ještě i své představy. Jen si neměl myslet, že je v nebi nebo že se stýká s anděly. Bardo Thödol prozradil celou pravdu o iluzích a jejich nebezpečí.)

Anglické dílo, nazvané Post Mortem Journal (vyd. Neville Spearman, Londres) a redigované médiem paní Janou Sherwoodovou, přináší zprávy o jednom odtěleném, který se představuje pod jménem Scott (a není to nikdo jiný než duch slavného T. E. Lawrence). Všechno, co tento duch vypráví, budí dojem vysloveně konkrétního: Když se probudil ze svého bezvědomí po své smrti způsobené nehodou, ničemu se nedivil, neboť si myslel, že stále žije, protože tamní jeho záhrobí obsahovalo města, ulice, chodce, veřejná náměstí s bankami, a dokonce dům s oděvy, kde se kupovaly nové obleky. Později, když ho jeho přátelé informovali o jeho stavu a když začla jeho duchovní výchova, shledali jsme se s ním usazeným v rozkošném venkovském domku obklopeném zelení, byl zapsán na opravdovém universitním školení na universitě, do všech podrobností okopírované od našich anglických universit. Jelikož je to zřejmě těžko uvěřitelné (snadné leda pro toho, kdo je ochoten uvěřit čemukoli), my se budeme spíše cítit ponižováni takovými hloupostmi.

Paní Jana Sherwoodová se spokojila s poznámkou: Co se týče platnosti informací obsažených v deníku Scotta, nemohu nabídnout jinou než svou čestnost. Co jsem dostala, co jsem

přepsala beze změn a dodatků. Ať čtenář sám zváží míru pravděpodobnosti.

A právě zde nám pomohou poučky Pierra Monniera, týkající se "neskutečných skutečností", k tomu, abychom pochopili, že Scottův duch sní o všem tom, co vypráví a že jeho sen v něm budí dojem pozitivní skutečnosti, a to tím spíše, že scénář tohoto snu nikdy nevybočuje z logických vnitřních souvislostí. Během této relace, jejíž akce probíhají s dekorem upředěným z pozemských vzpomínek, děj odpovídá zcela tomu, co bychom mohli očekávat od osobnosti typu Scotta. Poslední kapitoly deníku jsou však věnovány tomu, jak se postupně měnily zkušenosti: praví, že jeho vidění věcí se stalo spíše citovou než intelektuální záležitostí a že se stalo méně konkrétní.

Na počátku se odtělený dá přesvědčit svými představami, které považuje za vnější skutečnosti a které neovládá. Ale nastane čas, kdy si všimne, že je možno je řídit, že je lze přeměnit, orientovat podle svého záměru. Vzniká velké pokušení oddat se příjemným podvodům fantazie, přikrášlenými tématy z minulého života, přibarvenými vůlí každého podle jeho chuti. Jsou to pokušení, kterým je nutno odolat.....

Bohužel, takovými představami se vyčerpává psychická energie vynaložená na takové marné fantasmagorie, a už se nedá nahradit.

Není zbytečné, že všichni mudrci světa doporučovali, aby se lidé příliš neoddávali pozemským radovánkám, aby byli ochotni se jich včas zříci, aby užívali svého majetku, jako by ho neměli, aby vlastnili, jako by nevlastnili (svatý Pavel).

Pozemské vášně, přenesené na onen svět, nemají tam na čem se vybit, a jejich ukojení jim připravuje jen starosti. Odtělený hledá jen své uspokojení a podobá se motoru fungujícímu v uzavřeném prostoru, ve kterém nejsou pro něho připraveny žádné zdroje energie, takže dříve nebo později se jeho zásoby energie vypotřebují. Cítí se pak zesláblý a nahý.

"Tehdy", říká evangelium sv. Matouše XXV, verš 1-13, "bude podobno království nebeské deseti pannám, které si vzaly lampy a vyšly vstříc ženichovi. Pět z nich bylo pošetilých a pět rozumných. Pět pošetilých totiž vzalo lampy, ale nevezly s sebou oleje, Rozumné si však vzali s lampami do nádobek olej. Když se ženich omeškával, začaly všechny podřimovat a usnuly. O půlnoci se však strhl křik: Hle, ženich přichází, jděte mu naproti. Tu všechny panny vstaly a upravily si lampy. Pošetilé pak řekly rozumným: Dejte nám ze svého oleje, neboť nám lampy dohasínají! Ale

rozumné odpověděly: Mohlo by se snad nedostávat nám i vám. Jděte raději ke kupcům a kupte si! Ale zatím co šly kupovat, přišel ženich, a ty, které byly připraveny, vejdou s ním ke svatební hostině, a dveře se zavřely. Naposled přijdou ostatní panny a říkají: Pane, pane, otevři nám! Ale on jim odpověděl: "Vpravdě vám pravím, neznám vás! Bděte tedy, protože nevíte dne ani hodiny."

Připomeneme si toto evangelické podobenství, neboť ono zobrazuje přesně, co jsme si řekli. Je třeba mít na paměti zásobu oleje, chceme-li zapálit svou lampu nebo ověřit si stav svých akumulátorů, vydáme-li se se svým vozem do chladivé noci.....

Duše, která promrhala svou energii ve frivolních snech, nakonec si uvědomí, jak Pravda změní její situaci, jak je odkázána na tvrdou skutečnost bez masky, bez tajemství. Čas lži a klamu skončil. Duše pozbyla klamný plášť slávy a zůstává jí jen to, co před jinými skrývala, potlačujíc to i sama pro sebe v podvědomí. Nyní je náhle všechno zřejmé.....

Evangelium podle sv. Lukáše XII, 2-3: "Mějte se na pozoru před farizejským kvasem, to je pokrytectvím! Nic pak není zahaleno, co by nevyšlo najevo, nic skryto, co by nebylo poznáno. Proto, co jste řekli ve tmě, bude slyšet na světle, a co jste pošeptávali do ucha v komorách, bude hlásáno na střeších."

A tehdy zazněla hodina "soudu".

Duše rozumné, které už za tohoto života byly poslušny rad mudrců nebo rad svých vůdců, v záhrobí se nemusí obávat tohoto "soudu". Evangelium sv. Jana V,24: "Kdo věří ve mne a v toho, který mne poslal, má život věčný a nepřichází před soud, ale přešel ze smrti do života." A také v Lukáši VI,38: "Nesudte a nebudete souzeni, neodsuzujte a nebudete odsouzeni."

Duše poznají, že jediným pramenem života na zemi jako na nebi je tvůrčí energie, ze které vesmír vzniká a se tvoří, a je to láska, jedno ze synonym Boha. Komukoli chybí nesobecká láska, chřadne, zemře opotřebením. Milovat je tak nutné na onom světě jako pít a jíst na tomto světě.

Pečujíce o to, aby se zbavily starostí později neužitečných, tyto duše rozumnější snaží se postupně zbavovat pout, která je ještě váží s pomíjejícím světem - což se někdy neobejde bez bolestných zásahů (to je očistec).....

Pierre Monnier: "Je pravda, že můžeme žít životem, v němž zábava není zakázána, a který bych přirovnal ke snům vaší představivosti, které se právě stávají skutečností."(.....)

Podstatné je, aby tyto chvíle odpočinku nezacláněly náš pohled ke světlému cíli naší vzestupné stezky.

(K.: Myšlenky obsažené v této kapitole na jedné straně věrně tlumočí stavy lidského vědomí v nejbližších dobách po fyzické smrti, jak víme odjinud, např. ze zpráv lidí prošlých klinickou smrtí, viz Moody: Život po životě. Ale souvislosti se slovy evangelíí zde citovanými platí jen částečně, tj. obdobně, jako by ozvěnou na nižším stupni, na nižší úrovni.

Ptáte se asi, jak se mohu odvažovat s takovou jistotou odsuzovat vývody autora, když přece souvislost mezi tím, co se děje s člověkem po smrti, pokud můžeme věřit těm svědectvím, a tím, co je psáno v citovaných pasážích evangelíí, je zřejmé? Odpověď vás možná překvapí: Provádíme-li výklad Písma tak, že si všímáme jen toho, co se nám hodí a ostatní opomíjíme jako nenapsané a nesdělené, můžeme libovolně široko nebo úzce použít slov evangelíí tam, kde potřebujeme. Takové výklady však lze usvědčit z nepravdy tím, že některé prvky vykládaného textu bylo nutno potlačit, aby se výklad hodil pro něco, pro co nebyl určen. Jen takový výklad Písma je správný, kde všechna vykládaná slova mají nezanedbatelný vztah k celku a obstojí

v pozitivních souvislostech částí s celkem. K tomuto celistvému pohledu jsem se nedostal úvahou, nýbrž tím, že jsem jednou svůj život vzdal a přitom se mi zjevila, nebo za tu cenu se mi zjevila, ta celistvá souvislost. Nuže, přistupme k opravám: Především posmrtné stavy nepředstavují vstup do království nebeského - tedy ani vstup do svatební hostiny - nýbrž jsou přímým pokračováním našeho života za změněných podmínek. Abychom uznali správnost tohoto názoru, museli bychom napřed z mnoha Ježíšových podobenství dát dohromady pojem "království nebeského". Pak bychom museli přihlédnout k vyšším duševním stavům, než jaké jsou běžné v posmrtných stavech, a zjistit si, jak ony, čím jsou vyšší, tím více se přibližují podobenství o království božím, ale ani nejvyšší z nich není ještě stavem království božího. Bývají ponižovány vetřelými představami, autor by řekl, nepřesně zmaterializovanými, dále převažujícími dispozicemi lidské osobnosti, např. někdo tíhne především k tomu, aby existoval, jiný k tomu, aby miloval, opět jiný k tomu, aby lépe poznával apod., pak se mu projeví přednostně ta stránka království nebeského, která je nejbližší jeho tužbám a může se stát, že ostatní stránky království budou buď zčásti nebo úplně potlačeny z vědomí člověka. Úplnější výklad o podobenství o deseti pannách jsem podal jinde, nemohu se zde k němu vracet, nechci-li příliš zatěžovat text. Zde podám jen tu jeho část, která úzce souvisí s

problémy řešenými v této knize. Říká-li Ježíš: "Tehdy bude podobno království nebeské" něčemu, nemá na mysli posmrtné stavy. Mluvil k lidem žijícím na tomto světě a byl návodný jen pro chování v tomto světě. Jeden

z návodů obsažených v tomto podobenství zní: Všech deset panen představuje souhrn lidí, kteří se poctivě snaží o setkání s Ženichem, tj. o vědomý přechod do věčného života. Polovina z nich jedná pošetile, neboť nemají na setkání s "věčným životem", polovina jedná rozumně, neboť "na ně mají". Nejde tu o pouhou narážku na stav bdělosti, jak by jinak o tom dosvědčoval závěrečný výrok Ježíšův: "Bděte, neboť nevíte dne ani hodiny." To nám prozrazuje okolnost, že všechny panny usnuly před příchodem Ženichovým, a nebylo jim to přičítáno ke zlu. Tady začíná ošidná, ale velmi užitečná série analogií na různých úrovních vývoje. Při smrti se také usne na tomto světě a probudíme se až na onom světě, a jak správně říká autor, ani nevíme, že jsme po smrti. Ono se však "usne" i při přechodu do vyšších duševních stavů, zkrátka při každé přeměně kvality. Adam usnul, než z něho Bůh stvořil ženu. Na mnohem vyšším stupni vývoje učedníci Páně v zahradě Getsemanské také usnuli, ještě výše Ježíš usnul na tři dny v hrobě, než vstal z mrtvých. Chopme se názorných slov "vstát z mrtvých". Přechod z nižšího vývojového stavu do vyššího se na vlas podobá smrti a vzkříšení, tj. znovuzrození. V podobenství o pannách se líčí důležitá část tohoto znovuzrození, které probíhá za pozemského života, nikoli po smrti. Kdo prožil takový přechod, řekne s Ježíšem, že před tím byl mrtev, i když o tom nevěděl, a nyní je živ, i když ještě míra jeho života není taková, aby při dalším přechodu nemusel konstatovat, že zase byl mrtev a nyní je zase živ, i když je ještě velmi vzdálen věčnému životu v království nebeském, jak už při dalších, teprve značně vysokých přechodech začne (se) jasně chápat. Vždyť také rozum se postupně osvětluje. Dokáže už např. pochopit, co je to vstát z mrtvých v těle, ale od pochopení je ještě daleká cesta

k úplnému provedení. Postupné povstávání z mrtvých je příznačným znakem všech proměn v lidském životě, kterými také prochází Ježíš pozemským životem, každou fází vždy jednorázově, my však podle své míry sebepoznání některé fáze opakujeme, buď stále dokonaleji, nebo dokonce stagnujeme v určité fázi vývoje. Tento rozdíl mezi Ježíšem a námi je způsoben kromě jiného tím, že Ježíš sebe dokonale poznával, kdežto my k sebepoznání dospíváme postupně a nedokonale, chybí nám měřítko o tom, co ještě zbývá provést, zvláště proto, že neznáme ona měřítko, která nám ukázal svým životem Ježíš. Tato měřítko

*jsou ovšem
v dosahu našeho rozumového pochopení.*

Nám však jde nyní jen o to, ukázat na rozebíraném Ježíšově podobenství, co znamená při hledání království božího jednat pošetile a co rozumně. Prozrazuje nám to zásobní olej do lamp.

Převážná většina lidí vkládá do řešení světských záležitostí jen tolik sebe a svého, kolik je nutné. Tím v oblasti světské jednájí moudře. Chtějí-li však tuto metodu uplatňovat při hledání království nebeského, jednájí pošetile, protože tam se nedá předpokládat, kdy Ženich přijde, stačí-li běžná zásoba oleje v lampě, tj. uvědomovací síla, kterou máme toho času k dispozici, a zaujetí, které v nás v tu chvíli svítí. Je zákonitě, že při každém přechodu z úrovně na úroveň něco v nás usne. Vždycky něco jiného, v čem se neumíme vyznat a ani nemusíme vyznat, protože usnutí toho probíhá samovolně vlivem působení nějakého automatismu zamontovaného do transformátoru, kterému říkáme člověk, méně přesně živé lidské tělo. Při takové jedné proměně usnul Ježíš na jezeře, nastala bouřka a učedníci měli dojem, že utonou. I tyto dojmy, třebaže klamné, jsou zákonitými průvodními jevy přeměn. Ale ani tyto zajímavé okolnosti zde nebudeme probírat. Stačí, když o nich víte: V tom je rozumnost pěti panen. Pravé vědění je závazné. Rozumné panny byly svým věděním zavázány k tomu, aby měly připraveno více oleje, než kolik je ho třeba k vysvícení jedné lampy, rozuměj k běžnému pozemskému způsobu života. Jestliže Ježíš kladl požadavek, abychom především hledali království boží, pak také celým životem a mnoha připomínkami k němu, jako např. podobenstvími, ukázal, jak se to má provádět. Z nevědomosti jsem si pořizoval výpisky z mnoha duchovních spisů, abych v dobách, kdy ve mně usne zaujatost pro Boha, měl v něčem oporu. Jenže pomoc přichází zvnitřku a nečekaně. Z vykládaného podobenství je patrné, jakou cenu měl nakoupený olej, tj. zvnějšku získaný. Možná, že i rozumné panny měly nakoupený olej zásobní, to se v podobenství neřeší. Důležité je, že představoval vnitřní rezervu svou účelovostí: mít život připraven pro Ženicha. Kdežto pošetilí lidé mají pro každou akci připraveno určité množství síly, určitou stránku života. Tak např. pro cestu k Bohu mají připravenou modlitbu. Když např. někdo chce jít k Bohu, rozhodne se modlit nebo konat skutky lásky. A co ty mezery mezi tím? Možná, že Ženich přijde právě, když se nebudou ani modlit, ani konat dobré skutky lásky. Víte, jak to dopadlo s člověkem, který při pozvání Ježíšem ještě chtěl pohrbit svého

otce! Nestal se učedníkem Páně, zůstal mrtvým a pochovával mrtvé. Jestliže olej představuje to nejlepší, co máme k dispozici, neboť se jím dá svítit, poznávat, a teď už víme, i získat právo vstoupit do vědomě žitého věčného života, co tím olejem může být? Na tuto otázku odpovídá každému podle jeho založení, neboť u každého je olejem právě to, co vytváří jeho individualitu, jeho osobnost, zkrátka styl života. Ježíš řekl, že nikdo nemůže dát více než svůj život. A ten se může dát dvojím způsobem: buď bez mezer, bez toho, že by si člověk z něho něco ponechal pro sebe, jako svatý Jan, který soustavně a za všech okolností bez ohledu na sebe miloval Ježíše, nebo mezi sebou od sebe oddělenými skutky, jak tomu bylo u ostatních učedníků Páně. Obecně se dá říci jen tolik: Vložme do díla všechn olej svého života, celý svůj životní projev, všechno, co nás činí živými, života schopnými, asi tak, jak to děláme při fyzické smrti z donucení, nyní však dobrovolně. Při smrti celý svůj život vložíme do náruče smrti, ovšem ne po dobrém, nýbrž nuceně, kdežto rozumné panny vložily olej svého života do díla dobrovolně - všimněte si budoucí povahy zásobního oleje - čímž vytvořily přirozený přechod k samovolnosti - byly s naprostou samozřejmostí připraveny k tomu, že i všechno, co měly jinak uschováno pro budoucnost, byly ochotny vložit do díla. Pošetilost nám praví: Stačí se modlit a dělat dobré skutky - a víte, že by přitom mohl člověk zůstat hrobem zblázněným, jak vytýkal Ježíš farizeům? Rozumnost nám říká: Odevzdanost dílu musí být úplná, bez mezer.)

5. Soud

Jakkoliv nepříjemná a hrůzu nahánějící se může zdát idea, epizoda o soudu se vyskytuje ve všech tradicích a folklórech, jak pohanských, tak buddhistických nebo křesťanských (představovala se ve formě "mysterií" v prostorách před vchodem do katedrál). Nebožtíci celého světa nastínili o něm více méně skličující obraz. Legenda do něj zatáhla hrozné bytosti: pekelná božstva u Řeků, archanděly a demony u křesťanů, božstva podrážděná, obklopená plameny a pijícími "krev" u Indů.....

Rozumějme, ve skutečnosti nejde o nějaký tribunál.....

Není-li pravým a nejpřísnějším soudcem z pohledu duše ona sama, která se možná poprvé může vidět taková, jaká je? A nejsou-li nejúprosnějšími svědky vzpomínky náhle vyvstálé z paměti, předvádějící všechny vykonané skutky s celým jejich dosahem? A mohou být divočejší zvířata než výčitky svědomí, pozdní lítost a pocit nenapravitelnosti?

Ježíš praví: "A tomu, kdo má, bude přidáno, a tomu, kdo nemá, bude vzato i to, co má. A neužitečného služebníka vyvrhnu do temnot venku. Tam bude pláč a skřípění zubů." (Mat. XXV, 29-30)

(K.: Bylo by dobře říci, že tenhle soud Ježíš pronesl také v podobenství o hřivnách. V podobenství je pronesl hospodář, který přišel zúčtovat se služebníky, kterým svěřil hřivny.)

Co se stane s těmi zavrženými?

Duchové, kteří poučovali Swedenborga, ukázali mu jen dvě cesty, jimiž lze vyjít ze světa duchů: jedna vede do nebe, druhá do pekla. Co je to peklo? Není to místo, nýbrž stav: stav toho, který na zemi si přál a miloval zlo a který i nadále v záhrobí chce a miluje zlo a následkem toho odmítá být od něho oddělen.

"Je to tedy člověk," doplňuje Swedenborg, "který po smrti se řítí do pekla, a není to Pán který ho tam vrhá."

Zkrátka by se dalo říci, že peklo je zabydleno dobrovolníky, což se velmi liší od myšlenky, která se zde dole traduje.....

Dodáme-li k této swedenborgiánské definici tvrzení Bardo Thödolu, že duše spatřují mentální projekce (tvary, myšlenky) v jim odpovídajících symbolech, to jest ve strašných vizích, shledáváme se s původcem Dantových obrazů, jimiž byla líčena tradiční pekla.

.....A my couváme s odporem. Za našich dob tato forma justice se nám zdá být těžko snesitelná. Snad je to známka lidského pokroku.

Ale poselství ze záhrobí jsou daleko do shody se švédským zřecem. Mnohá z nich nahražují peklo tresty jiného druhu - chci říci, že po způsobu orientálních náboženství se drží these reinkarnace.

Samotný Pierre Monnier - obvykle dbalý toho, aby byl křesťansky ortodoxní a stále pátrající po biblických doporučeních - vyvolává možnost převtělování a dává najevo své váhání: "Jak je těžké, abyste pronikli do duchovních výšek! V té chvíli (jde o osobní soud), kdy se duše ocitne náhle v hanebné nahotě, Bůh souhlasí s jejím návratem na zem, čemuž vy říkáte reinkarnace. Ve skutečnosti reinkarnace nastává jen někdy, a to daleko méně často, než jak si myslí někteří psychisté. Dochází k ní obvykle z pokory, lítosti, za trest, když duše, jejíž klamné závoje jsou roztrhány před jejím ohromným pohledem, žádá, aby směla znovu začít se svým tělesným dílem, aby se pokusila o splnění svého upřímného přání pokročit a odčinit svůj trest přisouzený soudem." To je dost překvapující. Připomeňme si, že Pierre má

snahu nám říci, že další pozemský život je "méně častý, než jak si myslí určití psychisté" - je to nezakrytá narážka na spiritistická dogmata, která se pevně drží reinkarnace a k tomu ještě dodává: "Tato otázka reinkarnace nadhazuje velmi nevyjasněné problémy pro pozemské mozky. (.....) Z toho důvodu se obvykle vyhýbáme řečem o nich."

Pokud se týče těchto skrupulí, Tibetská kniha mrtvých neváhá a tvrdí podle buddhistické téze, že všechny duše bez výjimky pokud nemohly dosáhnout úrovně osvobození, nemají-li jiného výběru než pomalý vzestup mnohými za sebou následujícími životy: ty, jejichž vývoj je dost pokročilý, budou se moci narodit jako dévové, tj. jako bytosti zprostředkující mezi božstvím a lidstvím. My bychom je na Západě nazvali anděly.....

Pokud jde o nebožtíky, které jejich špatná karma vrací na zem, není třeba ani myslit, že se vtělují pro svou radost. Bardo Thödol popisuje tento návrat do těla v barvách velmi chmurných. Lépe jest se tím nezdržovat.

Je tedy nebo není reinkarnace? Většina metapsychiků odpovídá kladně. Zajisté mi nepřísluší, abych rozluštil tuto otázku. Jak bych se mohl postavit do pozice soudce, když tato rozepře je nad naše síly? Nejsou-li zajedno ani Poselství ze záhrobí nebo se snaží tomuto problému vyhnout, jakou hodnotu má mínění žijícího?

Doufám však, že se na mne nebudete zlobit, vyřknu-li několik úvah zcela nezávazných.

Jak každý ví, orientální filosofové znají jen individuální spásu jedincovu.

(K.: V tom se autor mýlí, neboť už staří mistři Zenu vyčítali Indům, že se mylně domnívají, že osobní spása je tou pravou spásou. Nemohli pochopit, jak indiští mudrcové mohou jedním dechem hlásat klamnost pocitu oddělenosti i spásu jedincovu, jako by se mohl utrhnout od celku, k němuž náleží.).....

.....Každá duše kráčí pomalu spirálovitou cestou cyklů životů a prochází zkouškami, které si zaslouží pro své minulé chyby, a může se spolehnout jen na sebe při svém vzestupu k Osvobození.

Není tomu stejně v katolické perspektivě. U ní je spása zároveň individuální i kolektivní, následkem obcování svatých: milost se může obdržet nejen osobními zásluhami, nýbrž i přemírou zásluh jiných, lepších lidí. Navíc, Kristus nabízel spásu všem, kdo uvěřili v jeho Slovo a snažili se je uvést upřímně ve skutek. Posléze (podle katolické víry) Panna Maria zakročuje ve

prospěch těch, kdo ji o to žádají, stává se jejich obhájcem "nyní i v hodinu naší smrti".

Za tak příznivých okolností nevíme, jaké oprávnění přiznat procesu reinkarnace, leda, jak se o to snaží Pierre Monnier, rozřešit těžké případy, v nichž není jiného vyhnutí než buď věčné zavržení nebo "výjimečný" návrat na zem.

Existují tedy spolu v nebeském hospodářství dva odlišné řády, toho, zda někdo byl pro indickou, orientální individuální spásu nebo pro spásu kolektivní. Ale to je jen domněnka zrozená z přání uvést všechno do pořádku..... Je ostatně podepřena faktem, že buddhistický Bardo Thödol se nikde nezmiňuje o jakékoli vzájemné pomoci, kterou by mohli přijít zesnulým na pomoc jedni druhým a že tedy "křesťanská" západní informace splňuje tuto dvojnost. Pokud se týče Swedenborga, Pierra Monniera, Rolanda de Jouvenel, Christophera, Scotta, Jima Pikea, všichni co byli mluvčí Julienovi, mluví o jejich nebi jako o místě, kde se praktikuje plná výměna dobrých skutků, mezi kterými přímluvná modlitba zaujímá nikoliv zanedbatelné místo.

Obávám se ovšem velice, že se mezi adepty reinkarnace na Západě (neříkám ovšem v Indii) vyskytují lidé, kteří se kojí nebezpečnými iluzemi. Slyšíme je říkat: "Doufám, že se jednoho dne znovu zrodím" a neuvědomují si absurditu podobného přání. Jako by si někdo přál propadnout u zkoušky, aby si poskytl radost opakovat třídu. Ve skutečnosti ti, kteří se těší na reinkarnaci, málo dbají na karmické zdokonalování sebe, nýbrž prostě si přejí zažít pozemské radovánky. V tom se mýlí: východní filosofie nikdy nepovažovala reinkarnaci za žádoucí perspektivu, nýbrž spíše za trapnou nutnost, které by bylo lépe se zbavit. Jinak se nemohu zbavit podezření, že někteří jasnovidci, nahlížející do minulých životů, značnému počtu žen prozrazují v mediálním stavu, že byly kdysi egyptskými princeznami. Neuvažovaly dobře ty dcery faraonů, když se ve XX. století zrodily jako pokojné americké občanky a když se jich v USA narodilo tolik. Jiní žili kdysi v blízkosti Ježíše Nazaretského, nebo byli šlechtici na dvoře Ludvíka XIV. Zdá se, že nikdo nebyl nikdy prostým sluhou v hostinci, obskurním notářem nebo zahradníkem.....

Není však dobré všechno odsuzovat..... Případ "Bridey Murphy" je slavný. Jiný pokus toho druhu, zaznamenaný Pierrem Neuvillem v *Ces vies antérieures que vous avez pourtant véues*..... (Albin Michel) zasluhují pozornost.

Problém zůstává otevřen.

(K.: Především bych chtěl použít tvrzení mistrů Zenu, že individuální spása je nepravou spásou, k tomu, abych vyložil několik základních pojmů, týkajících se především převtělování.

Čteme-li námitky mistrů Zenu proti jogickému dosahování spásy jednotlivce a pro jednotlivce, kroutíme nad tím hlavou, jak se mohou rozcházet tvrzení mistrů různých škol v tak důležitém bodu. Vysvětlení není tak těžké, protože se v názorech nerozcházejí. Jenom je těžké vysvětlit, že se nerozcházejí, když každý tvrdí něco jiného. Vysvětlíme si ten zdánlivý protiklad na známém případu Gotama Buddhy. Mnoho let se snažil mnoha jogickými metodami a tvrdou sebekázní dosáhnout osvobození - spásy. Ale nedařilo se mu to z jediného důvodu, že chtěl spásu pro sebe. Nemusíme jít pro ten příklad až do Indie, dokonce můžeme zůstat každý sám u sebe a budeme mít jasno, proč je tato překážka nepřekonatelná. Napřed si však dopovězme příklad Gotamův. Jednoho dne rezignoval na spásu, neboť zjistil, že žádný prostředek, který znal, k ní nevede. Porušil, jako následek své rezignace, přísný půst a něco málo pojedl navíc. Vzápětí ho věčný život přemohl, do něho vstoupil. Nepřišel zvnějšku, nějakým prostředkem, nýbrž zvnitřku nečekaně a nechtěně. Tak je tomu vždycky ve všech případech, ať v Indii nebo v Číně, i u nás. Příklad Ježíšových učedníků: Dokud si přáli spásu pro sebe, zůstávali pouhými učedníky - i té fáze bylo zapotřebí - a proto touha po spáse není ničím špatným, i když ke spáse samé nevede. Přidá-li člověk k této touze ještě vnitřní opuštění **svého** - zpočátku ještě není možné opustit **sebe**. Protože lidské já si přeje pro sebe spásu, a kdyby tohoto přání bylo zbaveno, lidské já, které je nositelem tohoto přání, by se ocitlo bez útěchy. Učedníci Páně požívali svrchovaně této útěchy, tři roky jim nic nechybělo, ale osvobození nedosahovali - dovrší se doba jeho učednictví. Koná-li přitom dobré skutky bez ohledu na sebe, začíná se prudce zbavovat i sebe. Pochopitelně, aniž si to přeje, zbaví se tím i nositele touhy po spáse, nečekaným způsobem, např. ztratí naději na spásu, ztratí víru ve spásu. A jestliže jejich já už žilo jen z této naděje a z víry, zbaví se sebe samých jistým dozráváním a dokvašením.

Přejdeme k indickým mistrům. Žádný indický mistr nepřijme žáka, není-li o něm přesvědčen, že se dokáže vzdát své vůle. I touha po spáse je asimilována vůlí a poznáním mistrovým. Protože tomu tak je, jediný mistr, i kdyby byl sebe zdatnější, neutáhne příliš mnoho vůlí. Proto může mít jen omezený počet žáků. Podaří-li se mistrovi převést žáka do svého stavu poznání, propustí ho jako mistra. Mistři Zenu dělají totéž, i když postupují

jinými prostředky. Rozdíl mezi zenbuddhistickou cestou a hinduistickou jogou je jen

v prostředcích. Mezi prostředky Zenu figuruje specifická metoda sebevzdání, které Indové nepoužívají. A tak se stane, že když indický žák dosáhne samadhi, není to totéž, jako když žák Zenu dosáhne satori, neboť oba zvolili různá východiska. Kdyby se však setkali mezi sebou v satori a v samadhi, zjistili by, že se stal velký zázrak: přestali toužit po spáse a cítili se být svobodnými. Tím je zdánlivý rozpor vyřešen. Oběma stranám, jak indickým joginům bychom mohli mít za zlé, že převážná část jich po dosažení samadhi nebo satori dále nejde, ačkoliv u obou jsou předpoklady k tomu, aby šli dál. Kdo však dovede jít a nejít? Jen ten, koho tolik přemohla samovolnost, že nepotřebuje chtít jít, a přece jde. Vždycky se najdou jak v Zenu, tak v Indii takoví lidé, kteří zažijí tak hluboké samadhi nebo tak velké satori, že tato hloubka se stane znakem jejich života. Vynechal jsem pro zjednodušení výkladu příklad lásky Janovy a příklad odevzdanosti Lao-tseovy, které ukazují na přímočarou cestu. Kdo miluje, nepotřebuje mít víru a naději ve spásu, proto ji také neztrácí. Ovšem má navíc vzácnou vlastnost - poslušnost vůči milovanému. A tím milovaným nemusí být osoba.

Nyní k převtělování: Dva režimy v království božím nejsou, obcování svatých platí pro všechny, ale není všemi vnímáno. Jen malinko načrtnu tento problém nejsnažším způsobem:

Dr. Raymond Moody napsal knihu Život po životě a Úvahy o životě po životě. V obou knihách jako lékař si všímá výpovědi lidí, kteří prošli klinickou smrtí. Určitá část těchto svědků smrti zažila ve svém stavu blízkost smrti a v něm byla odsouzena návratu na zem, tedy k jakémusi znovuvtělení. Pokud se z toho soudu vrátili na zem, získali z něho sílu k tomu, aby uskutečnili, co jim "soudce" doporučil na zemi učinit. Dopadalo to vždycky tak, že sílu ke zlepšení, kterou před tím nikdy v sobě nenacházeli a neměli, najednou měli, a pomocí ní pak přešli do konce pozemského života jinak, než kdyby byli soudem neprošli.

Také ti, kteří prošli smrtí nebo stavy blízkými smrti a už se na zem nevrátili, zčásti prožili "soud" a zčásti nikoliv. Tito pak mluví ve spiritistických seancích ústy médií. Všichni zjišťují, že na onom světě se neumírá, nýbrž že se tam člověk očisťuje tak dlouho, až odtamtud zmizí. Vlivem toho, co se dověděli zde mezi námi na zemi, protože jejich paměť přetrvává, věří - nikoli, že by věděli - že ti, kteří se tam u nich očistili, přicházejí znovu na zem, že se převtělují. Od výroků médií si nemůžeme slibovat nic mnoho, leda něco z pozměněných zkušeností, které nabyli v "novém" obalu vědomí. Charakter života se tam změnil a mění se postupně ustavičně dále, asi tak, jako se mění povaha života dí-

těte od jeho narození na svět až po dospělý věk. Tam se také dospívá, neboť tam se musí člověk nově zžít s tamními zákonitostmi, z nichž mnohé jsou pro nás neznámé. Co všechno nám dosvědčují tito mrtví, to všechno je kombinace minimálně dvou složek: vzpomínek na pozemský život a zkušenosti z nového života. Nejtěžší je rozeznat, co je vzpomínkami a co novou zkušeností nezávislou na vzpomínkách, protože sami mrtví to nemohou dost dobře rozlišit. Vždyť jedno se v nich ztrácí a dožívá, druhé se v nich rodí, a to ne v každém stejně rychle a intenzivně. Umřelo-li např. malé dítě, nemá si na co vzpomínat, neboť nejsou v něm vzpomínky na pozemský život tak zafixovány jako u toho, kdo zemřel v dospělém věku. Brzy se zbaví těchto vzpomínek a rozběhne se svobodněji po tamním světě. Jenže jeho svoboda má krátké trvání. Platí tam, že čím méně vnesl z pozemského života, tím méně to vše transponuje na tamní zkušenosti. Existuje tam jakási výměna světél na tamní úrovni. Člověk v našem hmotném světě pomocí transformátoru, jímž je lidské tělo, byl živ z přeměny slunečního záření na tělesné a duševní funkce. Zdroj slunečního záření je "mrtvému" z velké části odňat, neboť nemá po ruce organismus, který by je strávil, transformoval a nakonec z něho žil. "Nový" organismus, který má k dispozici, je citlivý především na jiné záření než sluneční, a jak dohasíná zbytkový olej slunečního záření, mění se podstata nového života v záhrobí, takže zhruba by se dalo říci, že mrtvý "se vzdaluje" od našeho způsobu života a s tím i z blízkého kontaktu s námi. U každého platí, že tato doba trvá různou dobu. Pokud je dost intenzivní, jeví se i nám, pokud jsme svědky jejich života, jako překonávání času i prostoru daleko snažším způsobem, ba bez ztráty času a bez potřeby tělesného přesunu z místa na místo. Člověk začíná být více duševním stavem než tělem. V přechodné fázi tohoto vývoje si ponechává tělo, ale je-li např. někdy někým volán, opouští je a ocitá se v blízkosti nebo ve vědomí toho, kdo volá. Je zajímavé, že se to děje bez nejmenší ztráty času. Někteří svědci Moodyho mluví o světelné, velmi ušlechtilé bytosti, která je velmi objektivní a přitom milosrdná "soudkyně". Tyto bytosti představují vliv z úrovně, která se nachází nad běžnou úrovní mrtvých. Na tuto úroveň se člověk může dostat se svým vědomím už za pozemského života. Když pak takový člověk vnikne do úrovně mrtvých, čili když tam vstoupí "shora", není poután životem mrtvých, ale je jeho svědkem. Může se setkat s mrtvými, kteří mezi své druhy teprve přicházejí, i s jinými, kteří mezi nimi už žijí delší dobu a aklimatizovali se, a opět s jinými, kteří odtamtud "odcházejí" na úroveň jemnějšího záření. Žádná z těchto bytostí nemůže nám říci nic věrohodného o převtělování. Zmíním se ještě

o důvodu, proč tomu tak je.

V okamžiku smrti - a nejdéle v něm, někdy mnohem dříve - nastává rozštěpení vědomí na část jeho podstaty a na část jeho oděvu. Podstatou vědomí je to, co vstupuje do člověka jako uvědomovací síla nezbarvená vnímáním tohoto světa a pak propuštěna lidským organismem do povrchového vědomí přes smysly až do mentální oblasti. Zpracování této síly ve smyslech a v mozku vytváří její oděv, říkáme mu vztah ke světu. Z tohoto vztahu zbývá paměť uložená v buňkách, ale i v nadvědomí, kam naše vědomí ani podvědomí nezasahuje. Za to v uvědomovací síle, která je věčné podstaty, nezačíná existovat jako tělo ve chvíli narození na svět, se akumuluje dojem o životě v času a v prostoru. To je jedna z oněch zázračných transformací časoprostorového na bezčasové. K tomuto dojmu má někdy někdo přístup v okamžiku smrti nebo ve chvíli vážného ohrožení života a jeví se mu to pak jako něco přetavovaného do času a do prostoru, jako rychle probíhající už prošlý život, s tím rozdílem, že k tomuto defilé nepotřebuje čas. Z toho potom vzniká v lidském transformátoru přeměna z časového na bezčasové, něco, co už nepatří našemu časoprostorovému světu, prostě, co nepatří k tomuto životu, který známe a který žijeme, nýbrž věčnosti. Přesvědčil jsem se, že i mrtví mají přístup - za určitých okolností - k tomuto dojmu, kterému někdy říkáme "balík života", balík vzpomínek už oproštěný od mozkové činnosti a tím způsobem nezávislý na člověku.

Nuže tento dojem, balík, opouští člověk v okamžiku smrti, kdežto s mrtvým člověkem v jeho "novém" těle jde dále jen vzpomínka na život zcela běžného typu, jaký známe. Někdy je ta vzpomínka do té míry vtíravá a trvalá, že někdo po smrti "straší ve věži", čili pomocí vzpomínky se připoutává k času a k prostoru a dlouho se nedokáže zbavit těchto pout. Tak např. má matka po smrti napadávala na pravou nohu jako v posledních dvou letech života, kdy byla raněna mrtvicí na pravou stranu těla. Když se jí vysvětlilo, že už má jiné tělo, které není raněné mrtvicí, a když se jí předvedlo, že tomu tak je, přestala kulhat. To byla malá ukázka toho, z čeho člověk na onom světě žije. Kdežto onen balík se stává součástí věčného nikoli časoprostorového života, neboť nic se neztrácí, a jestliže člověk se rodí na tomto našem světě, přejímá genetický - dědičný - záznam od svých pozemských předků a s uvědomovací silou též nějaký ten balík, který však do té chvíle nebyl v čase a v prostoru, tedy ani ne v nebožtících a s nimi. Převtělování - dá-li se tomu tak říci - se tedy děje odtamtud, přenosem z věčnosti, a ne ze záhrobního života, který je

časoprostorovou záležitostí. Kdyby byla pravda, že mrtvý se postupně očišťuje, a po očištění se zrozuje, přicházeli by na svět sami andělé. Tamní očišťování má jinou povahu, než aby bylo přípravou na nový pozemský život.

Tedy úroveň, na které žijí mrtví, se kterými se můžeme setkat v mediálním transu nebo ve snu, není úrovní, na které se rozhoduje o následujícím životě na zemi, ani se tam neupřádají nitky pro další pozemský život. Tam jenom dohořívá náš pozemský život. Není tudíž rozhodující, co říkají média o našich předcházejících nebo následujících vtěleních. Dokonce není důležité, abychom věděli, zda jsme se převtělili či nikoliv. Mnohem důležitější je vědět, jak se máme zařídit v tomto životě, aby vyústil do vědomě žitého věčného života. Proto Ježíš tak radikálně zastavil dotaz o předcházejícím životě, když se ho ptali, zda člověk od narození zdravotně postižený trpí za svůj předešlý život nebo za hřích rodičů.

Ovšem mohou nastat případy, kdy vlivem důkladného vyprázdnění od sebe samého během života se uprázdní tolik místa pro pořádný "balík", že si člověk může dokonce uvědomit, čím byl v předcházejícím životě. Zůstává však nezodpovězenou otázkou, zvláště když člověk získá takový balík uprostřed života, nikoli při narození, zdali se opravdu převtělil či zdali jen převzal část dojmů z nějakého minulého života jakéhokoliv jiného člověka, a on se pak musí s těmito dojmy nějak vypořádat. Jde-li o duchovní pokrok

v určitém lidském životě dost rychle kupředu, může se stát, že se člověk "převtělí" i několikrát za život. Může se i stát např., že se vtělí do dojmu některého učedníka Ježíšova, kterým zaručeně nikdy nebyl. Pochopí pak dokonale smysl Ježíšova života i jeho spasitelský úkol, ale nikterak to neznamená, že někdy byl učedníkem Páně. Je jím teď, od chvíle vstupu do toho dojmu do jeho života, do jeho vědomí. Toto má nějaký smysl, ale má smysl vzít na sebe dojem ze života nějaké egyptské princezny nebo pobočníka krále Ludvíka XIV., o tom pochybuji. Z takového podvědomí čiší autosugesce.

Dále bych chtěl říci, že média nemluví o nebeských stavech, nýbrž jen o posmrtném životě, a více říci nemohou, do nebe pohlédnout nemohou, protože jim v tom brání šíře vědomí těch, kteří skrze ně mluví a šíře jich samých. O věčném životě, tj. o stavu nebe se dovídáme jen tehdy, jsme-li zcela vyprázdnění od času a prostoru, zachováme-li si vědomí a překonáme-li lidské představy o věčném životě. Zachová-li někdo např. jako Swedenborg, představy o pozemském životě ve stavu mysli, o

kterém se domnívá,. že jím proniká do stavu nebe, mýlí se, a zamíchá všechno dohromady tak, že jeho informace pro člověka, který nevstoupil ani do jeho stavu, jsou zmatečné, matoucí, a pro člověka, který se ocitl nad jeho stavem, jsou zbytečné. Dá se z nich vytěžit něco pro jiné, čili ten výběr člověka, který se ocitl nad jeho stavem. Např. Swedenborg předešel dobu tím, že správně poznal nebe jako stav, ne jako místo. Není však ani v tom důsledný, neboť je občas líčí jako místo se všemi náležitostmi časoprostorovými. Aspoň nám tím prozrazuje, jak sám sebe klame. Nepochybuji, že zůstal přitom poctivým člověkem, který nikoho nechtěl klamat.

Ještě k obcování svatých:

Jsou-li určité stupně, úrovně vzestupu duchovního, jak o nich ještě dále bude řeč, pak platí, že svatí, ale opravdově svatí, "se nacházejí" nad kteroukoli úrovní a proto mohou sestoupit na kteroukoli z nich. Shora dolů to jde za určitých podmínek samovolně. Zdola nahoru si musíme cestu k samovolnosti tvrdě probíjet. Svatým je ten, kdo bez mezer trvale plní vůli boží a tedy nemá vlastní. Kdyby sestoupil k vlastní vůli, pak by spadl z nebe. Proto, prosíme-li svatého o pomoc, nepomůže nám, neshoduje-li se naše prosba s obsahem boží vůle. Je-li však naše vůle ve shodě s boží vůlí, a prosíme-li svatého o pomoc, je tu jeho pomoc okamžitě při nás. Ba, mohli bychom říci, "že se s pomocí svatých dveře netrhnou", plníme-li vůli boží bez ohledu na sebe. Obcujeme v té chvíli se svatými. V tomto spisu byla chybná informace, že v Bardo Thödolu není o této vzájemné pomoci zmínka. Právě naopak. Celé to čtení je pomůckou určenou pro toho, kdo chce někomu usnadnit např. přechod na onen svět nebo i zlepšit úroveň vezdejšího života. Proto se zdá, že není možné, aby svatí mezi sebou obcovali - je o tomto obcování mezi nimi mluveno nepřímou hlasem poučeného, tedy svatého.)

Postupný "vzestup"

"Není třeba věřit," říká Pierre Monnier, "že se dostaneme hned po svém přechodu na onen svět do stavu dokonalé radosti. Lítost nad našimi nedokonalostmi nejen trvá, ale je ještě daleko bolestivější než na zemi. Je třeba nějakým způsobem **splácet**.....a my na tom pracujeme..... Nic se neztrácí, všechno nese své plody a nejmenší setba klíčů..... Musíte vytrhnout z kořenů sami sebe..... jedno po druhém, všechno býlí, i to, které nese květy."

".....Ano, my se často setkáváme ve sféře, ve které jsme, s duchy vyspělejšími než jsme my..... Je mnoho nebes..... Už tam,

kde jsme, všechno je krásnější, čistší, snažší než na zemi, protože už nemáme hmotné smysly - ani hlad, ani žízeň, ani špatné tělesné chůtice - ale všechno, co přichází z ducha, může být ještě špatné, provinilé. Pomáhejte nám proto, drazí. Milosti, které si vyžádáte pro nás u Otce jsou pro nás požehnáními."

(K.: Tento převod milosti od Boha na zemřelé je něčím jiným než jak si oni představují. Jak by mohlo být chybné a provinilé něco, co pochází z ducha? Je to reliktní záležitost naší nižší duše, respektive, lépe řečeno, našeho dynamického podvědomí, nastřádaného už za pozemského života, ale neuvolněného, vlivem naléhavosti mizí nebo se vypotřebovává, dostává se navrch, do vědomí stále jemnější, ale ještě špatná, provinilá vrstva bývalého obsahu našeho vědomí. To všechno nepřichází z ducha, nýbrž z našeho podvědomí a přichází to zákonitě a stoupá si to na místo všeho hrubšího, které už vyprchalo, ztratilo životnost, protože bylo příliš hrubé a hrubé odumírá nejdříve. Prázdnota volá po naplnění.)

"Zřejmě naše oči se otevřely novému poznání, ale ještě ne k úplnému protržení závoje: Bůh je pro nás ještě tajemstvím. Ale my chápeme stále lépe....., že tajemství boží je tajemství lásky..... Ba ne! My ještě všechno nepoznáváme. Jako by se před očima zdvihala mlha....."

".....Ráje se nedosahuje hned po smrti, nýbrž až je vývoj duše úplný. To zde nazýváme tvář v tvář Bohu. Je zapotřebí značného vývoje, než se toho dosáhne."

"Prostor jako takový neexistuje pro odtěleného ducha, protože on se přemisťuje okamžitě přes tento prostor a toto nekonečno..... Stačí nám pomyslit na to, abychom se přiblížili k těm a k tomu, co milujeme, a hned se to stane....."

"Hledejte lásku, chcete-li dosáhnout pravého blaha..... Oh, milá maminko, s blahem se setkáváme už ve sférách krásy v míře, jakou si zasloužíme, to však je ještě nižší blaho, je ještě poskvrněno osobním blahobytem jako na zemi. Jakmile jsme hodni opustit tyto sféry, učíme se poznávat blaho nejvyšší, nebeské (není pro ně příhodnější slovo) v blahu jiných.....tj. v lásce....."

Z toho závěr, zakončení lidské odyseje: rozvíjet se v lásce, nedá se vám nic většího a lepšího říci. Klid, který z našich sfér učinila skvělou, svatou a věčnou zemi radosti, tj. láska!..... Láska je zázrakem svatby v Kani Galilejské: mění vodu ve víno..... nevyčerpá se, nýbrž se obnovuje tou měrou, jak ji bez omezení vydáváme....."

Toto nebe není pouhou extazí. Ti, kteří se obávají nazíravé nehmotnosti na Boha, naleznou, čím se zabývat..... Odtělení přicházejí a odcházejí, dávají se na pospas podivuhodné činnosti: mluví všichni o poslání, povinnostech, které mají splnit, a dokonce o zápasech. Jejich nebe se podobá někdy mraveništi nekonečných rozměrů. Jejich nejvyšší úkoly nemůžeme pochopit, ale jiné se týkají nás zde dole. Utěšují nás plačící, probouzejí ztuhlé duše, těší ty, kteří se dusí na zemi, přijímají ty, kteří přicházejí do záhrobí..... Některé z těchto prací mohou být obtížné, nesnadné, ale tato úsilí jsou vždy doprovázena onou jiskřivou radostí ze života, která je neopouští nikdy nebo zřídka. Je to pocit být lahodně nesen proudem dobré vůle - vůle spolupracovat na božím díle, brzdit špatné síly, šířit všude, kde je to možné, dobro, blaho a krásu.....

Nastala konečně chvíle, kdy předáme slovo Julienovi. Znovu nám popíše své dobrodružství a způsob, jak nabyt jistoty o onom světě pomocí velmi jednoduchého ověření totožnosti.....

Z opatrnosti Julien změnil všechna vlastní jména.

Pokud se týče jeho "poselství" telepaticky vnímaných a přepisovaných, redukoval jsem je beze změny.

II.

Julienova zpráva

Duše spravedlivých jsou v rukách božích a žádné trápení se jich nedotkne. V očích nepoznalých připadají být mrtví, na jejich úmrtí se nazírá jako na neštěstí, a jejich odchod považujeme za jejich zničení. Ale oni přebývají v míru. Jestliže v očích lidí podstoupili trest, jejich naděje byla plná nesmrtelnosti.

Po malém utrpení jsou zahrnuti dobrodiním. Ve chvíli jejich Soudu znovu zazáří a poběží jako jiskry přes strniště. Budou vládnout národům a vynikat mezi lidmi a Pán bude vládnout nad nimi na věky.....

(Kniha Moudrosti, Bible, kap. III)

Můj drahý Pavle,

budu Ti vyprávět svou historii, protože jsi mě o to požádal.....

Zabývám se od určité doby ve volném čase problémy posmrtného života. Přečetl jsem nebo prošel jsem mnohými knihami, které pojednávají o této otázce (část dopisů Petrových

Lettres de Pierre, výtažky z Rolanda do Jouvenel a jiné, Bardo Thödol). Říkám to proto, že ačkoliv se v této věci považuji za amatéra, vůbec nejsem začátečníkem. Kdybych řekl, že všechna tato díla mne přesvědčila na sto procent, přeháněl bych: Řekněme spíše, že to dokázala na 75%. Problém dorozumění s mrtvými mne dráždil. Vidoucí médium, které jsem jednoho večera navštívil, vzbudilo ve mně celkem dojem, že se dostalo do styku s dávno zemřelými členy mé rodiny: vyjadřovali se skrze ně a uváděli skutečnosti, o kterých jasnovidka nemohla mít zdání.

Ve skutečnosti mně však nešlo o to, abych se stýkal s tím nebo oním zemřelým mně známým. Nepatřil jsem mezi lidi typu Marcely de Jouvenelové nebo paní Monnierové, Jamese Pikea nebo Bellina, kteří byli pod vlivem nedávného rodinného smutku. Mě zajímal jev sám o sobě: šlo o iluzi, málo známý reflex podvědomí nebo o skutečnost?

A: v tom posledním případě, byl ten proces libovolně opakovatelný? Byl-li: mohlo by se zde použít vážného studia? Proč se nepokusit o štěstí?

Obracet se na profesionální médium mně připadalo být prozatímním řešením na poslední moment. Připadalo mně praktičtější uchýlit se k metodě "psaní", kterému se tak dobře dařilo matce Petrově nebo Rolandovi. Avšak nikoli psaní "automatickému

v pravém slova smyslu: to předpokládá stav částečného transu a totální opuštění vlády nad rukou, která píše (jenže takové zřeknutí mně připadalo být hazardní, dokonce škodlivé ve svých následcích). Dal jsem přednost napodobit Marcelu de Jouvenelovou, která popsala (ve svém *Au Seuil du Royaume - Na prahu království*) způsob, jímž zachycuje Rolandovy zprávy:

Není to sluchový vjem, nemohu říci, že slyším. Vnímání slov se podobá spíše jakémusi druhu přítomnosti než zvuku. Děje se to uvnitř já, odvinování tématu dokonale připraveného, které už zbývá jen napsat. Přesně v té chvíli inteligence je mrtva, porozumění rovněž, zůstává jen velké prázdno, nebo přesněji promítací plátno, na kterém se píší slova. Když začínáme nějakou větu, nikdy nevíme, jak bude končit, ani neznáme cestu, kterou se ubírat, vše je řízeno samo sebou. Přemýšlení, chtění nezasahují, vše se děje tak, jako by tělo neexistovalo jinak než k tomu, aby přepsalo, co vnímá.

(K.: Když jsem si znovu přečetl po roce zkušenosti tento text Rolandovy matky, byl jsem ohromen přesností tohoto popisu. Pokud se mě týče, věta: "Inteligence je mrtva, porozumění rovněž"

pro mne neplatí, neboť jsem nikdy neměl dojem, že se vzdávám kontroly nad vědomím svých pokusů a telepatickým dorozumíváním. Naopak snažil jsem se vždy zůstat pánem svých schopností a nikdy neztratit svůj kritický smysl - což často muselo znamenat překážku v pokusu. Avšak celý ostatní proces odpovídá přesně tomu, co jsem zažíval: dojem prázdnoty dobrovolně udržované, dojem mentálního promítacího plátna, do kterého se vtiskují slova jedno za druhým, aniž by bylo možno uhádnout smysl věty, která se vytváří, v jiných případech dojem u kompletních myšlenek ve chvíli, když se vynořují, a zbývá jen rychle je formulovat a v téže chvíli pro mne nesmírný údiv při zjištění, že se děje něco výjimečného a že vzniká skutečný dialog mezi mým já a jinými já úplně nezávislými, jejichž živá přítomnost se vnímá jako oddělená.)

Mé první pokusy byly velmi málo úspěšné, a mezi nimi uplynulo vždy několik týdnů..... Teprve koncem roku 1972 v "diktátu" nastal pevný obrat. Dověděl jsem se později, že ten, kdo ke mně ten večer mluvil, byl "Alain", který mi pak poskytl důkazy o své existenci.

Onoho 27. dubna jsem viděl, že píše - trochu pracněji - následující slova:

"Na zvláštní dovolení s tebou dnes mluvím..... Pomysli na to, že budeš čas od času psát se svými přáteli, kteří jsou zde....." Mí přátelé? Měl jsem mnoho důvodů nedůvěřovat.....

Ale vnitřní hlas pokračoval:

"Ty jsi podezřívavý. To je nesprávné a málo laskavé. Měl by ses trochu více modlit (Vida! Myslel jsem si, tak jsme se dostali do pietismu jako ze škatulky.) "Musíš jednat tak, aby spojení nebylo nikdy přetrženo. Je to těžké, ale vyplatí se to (sic). Někdy se zdá, že nevíš, co víš. Řekni si, že je to pravda a všechno půjde lépe."

Byl jsem tím překvapen. Bylo proč. Připadalo mi dost zřejmé, že to nebylo mé já, které myslelo v těchto frázích. Na druhé straně jsem neočekával, že duše zemřelých se vyjadřují jako "že se to vyplatí". Nebyl to ani můj styl vyjadřování.

Nicméně mou pozornost zaujala věta: "Někdy se zdá, že ani nevíš, co víš." Výtku byla správná. Poučen četbou a zvláště Petrovými dopisy, měl jsem snáze důvěřovat..... Pochyboval jsem zjevně, a to se "asi vidí" na onom světě.....

Ať tomu bylo jakkoliv, vyčkal jsem ještě měsíc, než jsem se pustil do dalšího pokusu. Bylo to 6. června 1972. Jako dříve

objevovala se slova na prázdném plátně mého vědomí. Ptal jsem se (písemně):

Já: "Kdo jste?"

Odpověď: "My jsme strážci. Jsme lidé, kteří se starají o dokonalý soulad a svazky, které spojují lidi mezi sebou."

Já: "Závisíme jedni na druhých, a na hlavě, a víš, Kdo jí je?" (Nebylo náhodou, že jsem napsal Kdo s velkým písmenem, a cítil jsem se k tomu puzen.)

Naléhal jsem, abych se dověděl jméno toho, který mluví. Měl jsem za to, že vnímám (spíše než slyším) něco, co se podobalo Alain Mautessier. Ale převod vlastního jména je telepaticky velmi obtížný. Nebyl jsem si jist, že je to jeho jméno.

Já: "Jak mne znáš?"

Alain: "Náhodou. Na dlouhé cestě za pravdou se často setkáváme."

Já: "Mohu pro tebe něco učinit?" (Myslel jsem, že mne bude znovu prosit o modlitbu, ale odpověď byl zcela odlišná.....)

Alain: "Možná, to se ukáže. Ale ty ještě dost dobře neumíš používat systému (sic). Tak počkej (ještě trochu). Potřebuješ-li nás opravdu, uděláme, co bude třeba."

Přejdu rychle na konec spojení..... Alain mně radil, abych věřil životu. Podle něho mám důvod být veselý a optimistický. Nakonec mi znovu doporučoval, abych se lépe a více modlil. "Je to důležité," dodal. Opustil mne konečně s doporučením, abych konal zácviky tak často, jak mohu, jako pianista, který přehrává dříve, než má koncert. - "Jinak otupíš."

Tentokrát jsem se chytl. Přes všechny námitky (ostatně pochopitelné) nemohl jsem se ubránit dojmu, že ty dialogy mají v sobě něco skutečného. V Alainových narážkách bylo něco živého, za co jsem se necítil být odpovědný. On existoval.

Předsevzal jsem si, že od příštího večera budu žádat nějaké "znamení", že ta slova nepocházejí jen z mého podvědomí. Ani jsem ještě nevyjádřil své přání písemně a už tu byla odpověď.

Alain: "Co žádáš (= znamení), je nemožné. To by ti však nemělo bránit ve víře, protože ty **víš**. Ovšem, že se nevědomě podílíš na tom psaní, nejsi však sám, věř mi."

Snažil jsem se tedy "věřit" nebo dělat jako bych..... Ptal jsem se Alaina na průběh svých záležitostí, jako se ptáme kartářky. Ten mě však rychle usadil.

Alain: "Ponech Césarovi, co náleží Césarovi: pozemské věci pozemšťanům. Modlitbou se zmůže všechno. Ale je třeba se opravdu modlit, nejen rty."

Jednoho dne jsem navrhl: "Mysleme si, že jsme v salonu."

Alain: "Tys hlupák (sic). Zde jsme upřímní, tak tomu není v salonech. Kdysi jsem byl sluhou ve výtahu v hotelu. Slyšel jsem neslušné věci vyřčené přede mnou."

To se mnou trhlo. Alain mi podal první znamení, podle kterého později bude možné po něm najít stopu. Byl kdysi výtazným v hotelu. Pokračoval jsem v dotazech.

"V kolika letech jsi umřel?" - Alain: "Ve dvaceti, při nehodě."

Já: "Chudáku!" - Alain: "Ba, ne. Získal jsem tím. Vidíš přece, že zde zastávám důležité úkoly. Tak tomu nebylo na zemi. Miluji. Řekni druhým, že jsem ospravedlněn."

Já: "Kterým druhým?" - Alain: "Nevšímej si toho. Nech to plavat. Chtěl jsem mluvit."

A během jiné seance:

Solange: Bylo by zapotřebí, abyste se snažili nezradit ideál, k němuž vás naše síly vedou. Vizte Slunce, neklame. Jděte k němu!"

Upřímně řečeno, bylo zde čím být ohromen.

Objevil se také jistý Armand B., jehož rodné jméno prozrazovalo ruský původ, přestože byl Francouzem. Byl vychován

v pravoslavné ortodoxní církvi svými rodiči, ale nábožensky byl vlažný. Byla to osobnost zase úplně jiná, nevrlá, mrzoutská, která se se mnou setkávala jen proto, aby mi mohla vmést do tváře nějakou nepříjemnou pravdu. Přátelé Armandovi ihned zasahovali, aby mě žádali za prominutí: Armand byl ještě nevyrovnaný, jeho cesta znala výšiny i níže (Alain však doplňuje, že když se mu dařilo dobře, byl velmi dobrý). Rád hlásal blížící se "konec světa", byl dobře vybaven hroznými katastrofami a jeho druzi mu neodporovali. I zde se mi zdálo být nemožné, aby tyto věštby pocházely z mých podvědomých představ: Nemám v oblibě apokalyptická proroctví a shledávám je nezdravými, vrcholně mně odporujícími.

Konečně uvedu případ - velmi důležitý - Antonína A..... Je mrtev už 10 let, byl listonošem (facteur), ne, ne! ne pošťákem! (Facteur d instruments - výrobce hudebních nástrojů). Byl kdysi

dobře situovaný a vyvolával nostalgické vzpomínky na "zámek", který vlastnil a který měl rád.

Antonín: "Nyní jsou to už jen krásné dávné vzpomínky, které nemají žádný vztah k tomu, co zde děláme, a co je současně nsnadné i potěšující. Snažíme se v dobrém ovlivňovat lidi, to znamená ve smyslu jednoty a harmonie."

Já: "Harmonie, to je opravdu záležitost výrobce hudebních nástrojů."

Antonín: "Ty to říkáš žertem, ale je to pravda. Lidé jsou jako nástroje, více či méně v nesouzvuku mezi sebou, mohou z toho vyjít jak kakofonie, tak podivuhodné symfonie v dobrém případě. Naší prací právě je organizovat lidské symfonie, a my jsme za to odměňováni "souzvukem" takto vzniklým. Nemluvím o tom na básnické úrovni, je v tom kus skutečnosti, s určitou mírou transpozice, rozumějme."

Já: "To tě činí šťastným?" - Antonín: "Jsem přitom bez nadsázky velmi šťasten....."

Během poslední rozmluvy jsem se ptal, zda má v Paříži potomky. Antonín odpověděl, že ano, že má syna v XVI. městském obvodu a dodal ironicky: "Ty bys chtěl, abych ti sdělil číslo jeho telefonu?"

Netroufal jsem si naléhat, ale Antonín doplnil sám tyto údaje pojmenováním ulice, ve které bydlí jeho syn.

Hned po seanci jsem vzal do ruky telefonní seznam. Bylo to číslo 20 zmíněné ulice. Byla to velmi krátká ulice v šestnáctém obvodu, našel jsem jméno..... jen způsob psaní byl jiný, než jak jsem si foneticky zachytil.....

.....Dosud jsem nevěděl že mám mediální schopnosti, i když mi jednou jasnovidka řekla s polozavřenýma očima: "Vy, pane, budete skvělé médium. Ještě to nevíte, ale objevíte to později."

Drahý Pavle, vybral jsem ze svého nepořádku má "psaní" a donesl jsem ti je, abys je posoudil..... Tehdy ses mne ptal, zdali slyším "hlasy". Odpověděl jsem, že nikoliv. Jsou to slova nebo myšlenky, které se přede mne staví s menší či větší silou, podle okolností. Někdy jsou to tištěná písmena jako na vývěsních tabulích. Výjimečně jsou doprovázena jakousi vnitřní zvukomalbou, ale nikoliv zvukem mluveného slova. Jak ti to popsat? Je to nepochopitelné.....

Ptal jsem se tě, co si o tom myslíš. Odpověděl mi, že fenomén se podobá onomu paní Monnierové a paní de

Jouvenalové..... a dodals: "Pro tebe je důležité pevně se držet nohama na zemi. ostatně víš, že je to nebezpečné..... Ty přece nevíš, s kým máš tu čest jednat."

(K: Pak přišli na řadu vyšší duchové, ale ne svatí, jak o sobě prohlásili. Viděli světlo. Pak podal zprávu o pozemské totožnosti také Alain.)

Já: "Rád bych se dověděl něco bližšího o Alainovi."

Allain: "Souhlasím. Jsem dítě odchované v sociální péči, narozen 1949 v Paříži, a neměl jsem štěstí ve svém krátkém životě..... Zde jsem šťasten a to je velmi dobré. Přátelé mě mají rádi a pomáhají mně jako já jim..... Měl jsem touhu jezdit na koni. Teď na něm jezdím ve snu a jde mi to dobře..... Teprve zde jsem začal opravdu žít....."

Já: "A když sníš, víš, že spíš?"

Alain: "Zajisté, jaký je to nápad! Spím přece úmyslně a vybírám si....."

Já: "Kdy jsi umřel?" - Alain: "1969, myslím asi tak. V létě, na silnici.....neštěstí na motocyklu, ne v autu....."

Zajímavé bylo, jak Alain mluvil o svých snech: že si je vybírá. Pierre Monnier rovněž ze záhrobí diktoval své matce něco podobného a popisoval tvůrčí moc představ mrtvých: "Představ si, že všechno, co je živé ve tvých vzpomínkách, místo aby to zůstalo nejasné a nezřetelné, nabývá to stálou formu. Brzy budeš obklopena uskutečněním svých nejkrásnějších snů: co se v tobě jen zachvívalo, skutečně tě obklopí. Sníte o paláci, on se postaví. O chrámu, a už se v něm můžete modlit. O oceánu, a už je možno po něm plout."

Předpokládám o Alainovi, že si chtěně vytvářel sny jako projížďky na koni, po kterém tolik, toužil.....

(K.: Zjistil jsem, že např. mně dobře známá osoba vstoupila do snu jiné osoby za těchto podmínek: Sen živé osoby nebyl ničím jiným než její představou a dokonce dost zmateně popletenou s jejími vzpomínkami, takže brzy v něm převládala vzpomínka živé osoby, brzy zase představa. Mrtvá osoba, která se míchala do obojího, měla schopnost se přizpůsobovat celému průběhu snu, aby udělala živé osobě radost. Nebylo těžké rozeznat, co je představa a co je skutečnost, protože mrtvá se chovala tak, jak ji živá neznala.

Rád bych použil této příležitosti a opřel se o vlastní zkušenost, která je mnohem obsáhlejší, než jakou mohou podat

mrtví, nebo lidé, kteří se dostali ze stavu mezi životem a smrtí a mohou podat informace o svých zkušenostech z tohoto stavu.

*My jsme zvyklí považovat sen za něco neskutečného. Správně by se mělo vědět, že sen je buď neskutečným, pokud zobrazuje jen naše představy, které si pak aspoň zčásti upamatováváme i v bdělém stavu, nebo je skutečností jiného druhu, než jaké jsme svědky v bdělém stavu. Dokonce i pouhá představa, uvolněná ve snu, může přinést něco skutečnosti. Např. někdo se naučí podle nějakého snáře "rozumět" snům. Naučí-li se symbolice nějakého snáře, zdají se mu potom sny podle takto naučené symboliky. Karel Weinfurter byl dokonce tak troufalý, že tvrdil, že tak zvaný mystický sen obsahuje vždycky symboliku universálně platnou tak, jak ji abecedně vypsál ve svém *Mystickém slabikáři*, díl první. Měl pravdu jen potud, že těm, kteří se naučili této symbolice, se mohlo stát, že buď si podle ní vyjevovali svá přání o duchovním vzestupu aspoň ve snu, nebo, což se stávalo méně často, byli snem vedeni. Být duchovně veden neznamena jen být slovně poučován. Ba slovní poučení je jen jakýmsi dost chabým komentářem vlastního vedení. Podstatným na duchovním vedení např. snem je to, že s dějem snu se uskutečňuje aspoň částečná asimilace dějem snu naznačeného přijímání duchovní (síly) posily, a ta působí aspoň jako snem nabytá dispozice k uskutečnění toho, co se ve snu naznačilo. Téměř nikdy víc.*

A tu je třeba říci, že jak mrtví, tak živí mají společnou základnu, na níž se mohou ve snu sejít, a touto základnou je představa o pozemském životě. Je to jakýsi představou oživovaný snář platný pro obě strany. Rozdíl je v tom, že mrtvý vyvolává svou představu p pozemském životě chtěně a ona se mu plní, kdežto živý ji vyvolává neorganizovaně, neboť neumí vědomě snít. Brání mu v tom hlavní těžisko života, bdělý stav, který v jeho představách je jedinou skutečností. To je ovšem omyl. I zde se ukazuje, jakou úžasnou moc má lidská představa. V okamžiku smrti nebo krátce po ní, se tato představa o jedinečnosti hmotné skutečnosti musí zhroutit. Nově mrtvý sice ještě prožívá i posmrtný život ve svých lidských představách, takže se tam stýká už s dříve zemřelými jako s lidmi takovými, jaké je znal za svého pozemského života, ale postupně z nich vyrůstá a nevejde se do nich se svým vědomím. Je to proto, že jsou to jeho lidské představy o mrtvých. Jenže mrtví mají schopnost se do nich obléci a také v tomto převleku jednat. Byl jsem upozorněn, abych nehlásal, že se mrtví obejdou bez lidského těla. I mrtví totiž mají spánek a neobejdou se bez něj, a prožívají jej mnohem skutečněji

než žíví své sny. A tak se stává, že si ve snech vyřizují nejen své vztahy k pozemskému životu a k živým lidem, ale také se v nich učí "novým" zákonitostem, které dříve neznali. Toto školení je pro ně nepostradatelné, protože se tímto způsobem přeškolují na bytosti, které už nepotřebují lidského těla. Až touto školou projdou, nebudou již potřebovat lidskému tělu podobné astrální tělo, a to se stane afunkční. Tento proces může u někoho trvat jen roky, u jiných staletí, podle míry připoutanosti k pozemskému životu. Tam v záhrobí tomu říkají "očista", a pokud věří na převtělování, domnívají se, že po takové očistě se budou moci odtamtud zase vtělit do hmoty. Na tomto mínění je zajímavé to, že bytosti v záhrobí, přes všechny "svobody", které tam zažívají, nepovažují svůj tamní stav za něco definitivního. Žijí v jiném druhu pocitu než my zde na zemi. My se tu cítíme - pokud nám nic nechybí - opravdu věčnými bytostmi, neboť jednáme bez ohledu na svou pomíjivost. Reálné uvažování by mělo vypadat tak, že by si byl člověk vědom jedinečnosti každé chvíle života. Kdežto my se ztotožňujeme s něčím, s čím nejsme ztotožněni a co by teprve ke ztotožnění s věčností mělo dospět. Tímto nedopatřením nepotřebujeme už mířit za faktickým ztotožněním se širší základnou života než s hmotou. My totiž z této širší základny samovolně, ale zcela neuvědoměle čerpáme, takže tuto závislost nepocítujeme. Kdežto mrtví tuto závislost brzy po smrti počínají pocítovat vědomě a tento pocit narůstá. Vysvětlují si tento jev jednoduše tím, že už nemají k dispozici kompletní schopnost transformace všech úrovní shora dolů, nejsou totiž "nahore" kompletní, takže jim přirozeně něco chybí. My pozemšťané jsme "shora" kompletní a odtamtud k nám samovolně připlývá všechno, co naše hmotná substance unese, takže za normálních okolností, kdy tento přísun darů není zdola narušen různými okolnostmi, které způsobují pocit strádání, cítíme se být ve svém stavu spokojení a bezstarostní, jakoby tento měl trvat na věky, jako bychom byli věčnými bytostmi. Kdežto mrtví se cítí být v ustavičném procesu očisty, dokonce i přesto, že užívají řadu "svobod", které my zde na zemi nemáme a které jsou umožněny tím, že odpadlo hrubé neproměnné fyzické tělo, které tyto "svobody" omezovalo. Ze základních "svobod" mrtvých bych chtěl jmenovat aspoň ty nejzávažnější: Mohou svým vědomím lehce pronikat "dolů", tj. k nám na svět, do našeho duševního stavu a jsou si přitom dobře vědomi toho, že my podobným způsobem jen velmi těžko můžeme proniknout do jejich sféry. Co se nám z toho projeví ve spiritistických seancích pomocí citlivých pomocníků - prostředníků - médií, nebo v běžném vědomí jako diktát "shora", jsou jen chvilkové zásahy do našeho vědomí ve srovnání s daleko

kvalitnějším a soustavnějším vstupem našich záležitostí do vědomí zemřelých. Kdyby však někdo na našem světě rozšířil své vědomí nad úroveň, na kterých žijí mrtví, zjistil by zcela bezpečně, že požívá daleko rozsáhlejší svobodu než mrtví na úrovni mrtvých a také na své úrovni života. Opět se tu uplatňuje už známé pravidlo: Shora dolů se dá velmi snadno pronikat, opačně velmi těžko. Dostane-li se živý člověk s patřičně rozšířeným vědomím mezi mrtvé, oni hned poznají, že jednají s vyspělejší bytostí. Naopak, když svými vztahy vstupují do člověka, který nepřevyšuje jejich úroveň, vědí dobře, že mu nemohou svěřit ani to, co sami prožívají. Tak tomu zatím bylo ve svědectvích podávaných v této knize. Duchové se projevovali cestou nejmenšího odporu, tj. referovali o svém minulém životě pozemském nebo o svých snech s reminiscencemi z pozemského života. O svém vlastním skutečném životě neřekli téměř nic. Mají např. ve svém jemnějším těle žít svou krajní horní mez svého úseku vědomí - které říkáme mentální zpracování smyslových vjemů - jediným smyslem, který je souhrnem všech našich pěti smyslů, našeho podvědomí a tedy i paměti. My např. z paměti bereme organizovaně - příklad: souvislá mluva - a přitom vcelku samovolně, jako by náš postoj k lidem a věcem byl vrozený, zatímco je naučený až do samovolnosti. Kdežto u mrtvých se paměť uvolňuje vrstva za vrstvou a vypotřebovává se. Na druhé straně tato ztráta se vyrovnává větší otevřeností tamního jediného smyslu - je otevřen jaksi na všechny strany. Nepotřebují nás poslouchat, aby nás slyšeli, nýbrž slyší nás, když si to přejí oni nebo my. U nás je jeden smyslový orgán dost jasně oddělen od jiného smyslového orgánu, takže můžeme např. poslouchat a nedívat se. Protože smysly u "mrtvého" jsou propojeny do jediného, můžeme říci, že my máme k dispozici těžkopádnější prostředky vzájemného poznávání ve styku s mrtvými.

Ještě o tom, jak si některé odtělené bytosti představují svůj duchovní vývoj v záhrobí. Alain o tom vypráví tak, jako by šlo opravdu o očistec):

"Kristus je nad námi a my ho prosíme. Je skvělý na pohled, i když zdálky. Doufáme, že se k němu jednoho dne přiblížíme, k tomu je třeba mnoho pracovat a být trpělivý, všechno dělat podle vůle boží, abychom se mohli ocitnout po boku Kristově. Sloužíme s radostí a doufáme, že k němu vystoupíme. Je bíle skvoucí, ale **to je obraz**. Cítíme ho silněji v sobě, než jak ho vidíme. Naše těla se jím nasakují a to jsou nejkrásnější chvíle. Ale ne pořád, to by bylo příliš krásné. **Maria také je** v témže řádu. Rovněž osoby,

kteřé máme rádi, cítíme stejně blízko jako daleko. Máš mozek připravený k tomu, abys těmto věcem porozuměl. Neztrácej ani jednu příležitost, abys stoupal tam, kde my jsme, a ještě výše, můžeš-li. Výše sdílíme méně snadno myšlenky s žijícími osobami, protože myšlenky se stávají tíže sdělitelné. (A s náhlým vzrušením): **To je pravda.** Ty to už víš (z knih) jiných poslů (narážka na Petra, Rolanda atd.), a proto si myslíš, že si to vymýšlíš (podle vzpomínek na četbu), ale je to přísná pravda, říkám ti to a opakuji to atd.

(K.: Jaká je to pravda? Nic víc než relativní pravda, platná a pomáhající na úrovni zemřelých, nikoli ve stavu spásy. Relativnost této pravdy je patrna z toho, že mrtví vidí obrazy Krista a Panny Marie, protože jsou křesťany. Kdyby byli buddhisty, viděli by Buddhu, tedy měli by vidění stržžené podle své víry. Vidí svou představu o Bohu nebo o Spasiteli. A protože jejich představy mají skutečnější ráz než naše, asi proto, že se snáze vybavují, pak jsou také návodnější než naše ve smyslu jejich snažšího následování. Ale právě tak jako tito mrtví nevidí nikoho za svých řad umírat, nevidí také nikoho ze svých řad vědomě se spojovat s Bohem a zůstat v jeho příbytku. Ona totiž odtamtud žádná cesta k pravému osvobození nevede.

Mrtvé mýlí, že nevidí nikoho umírat a z toho usuzují, že kdo se tam u nich "očistil", přichází buď k Bohu nebo se znovu vtěluje na zem. Obojí úsudek je chybný. Ostatně zprávy, které o sobě podávali mrtví po celou dobu trvání křesťanství žijícím lidem, kteří se k nim přibližovali "zdola" ze svého pozemského pocitu oddělenosti, měly tentýž obsah jako zprávy Alainovy. A tak není divu, že z jejich výpovědi se dostal do křesťanství pojem "očistec"

i s předpokládaným důsledkem konečné spásy. Jenže pomocí svých smyslů si vytváříme představu o našem světě a podle ní pak vnímáme. Nepovažujeme ani v nejmenším svou představu o světě za klamnou a klamající. Proč bychom si měli myslet, že tato představa nepřechází také do posmrtného stavu pozměněna jen snažší představivostí a vnímáním jediným smyslem? Budeme tam naopak klamáni, protože běžná smrt není přechodem do něčeho nového, nýbrž pokračováním minulého. Mrtví považují svůj záhrobní život za náhradu toho všeho, co zde na světě promeškali nepozorností např. vůči kontinuitě života. Tam v posmrtném životě je tomu tak jen tehdy, když nesní, nýbrž žijí v období našeho bdělého stavu. Dalo by se říci, že když spí, jsou více podobni žijícím lidem, a když jsou vzhůru, postupně odbourávají lidskou tělesnost a stávají se "svobodnějšími", to jest uvolněnějšími, více

duchem než tělem. V tomto stavu se snadno ocitají tam, kde se na ně myslí bez potřeby časově a prostorově se přesunovat. Tak můj bratranec po své smrti mohl říci, že byl tam, kde na něho intenzivně mysleli nebo když si na něho vzpomněli, jakmile se ocitli v podobném nebezpečí života, za jakého on zahynul. Podal o tom svědectví, že vnímal současně všemi smysly a navíc se dokonale vžíval do vnitřního rozpoložení svých sourozenců. Tak se stává, že zemřevší matka strádá a raduje se s pozůstalým dítětem. Může si zachovat konkrétní vztah k němu, i když dítě na ni nemyslí a o ní vůbec neví. To je někdy velmi nepříjemná stránka posmrtného života.

Živý svědek se dále zajímá o soud trpících duší):

"A jak je to s těmi, kteří trpí?" - "Ach, ano. Co dělat? Nechtěli věřit, a to je jejich neštěstí. Jsou jako uvěznění."

(K.: Dalo by se říci, že jejich vězení je mnohem nepříjemnější a citelnější než těch, kteří pozemsky věřili. Z tohoto výroku je patrné, že víra, která na tomto světě nevedla k tomu, k čemu měla vést, k vědomému spojení s Bohem, aspoň ze sebe vydá svou hodnotu po smrti. Kdo např. nevěří zde na zemi na posmrtný život, má mnohem těžší přechod do něho a velmi jím trpí. U věřícího

v posmrtný život se toto utrpení mění v pouhé tápání. Např. víra v Boha, která zemřevšího může vést k tomu, že se obrací k Bohu v modlitbě o pomoc, a tato pomoc přichází, neboť ji slyší dříve zemřelí, kteří už překonali těžkosti vlastního tápání.)

Ptal jsem se Alaina, jakým způsobem byl "spasen". Odpověděl mi: "Prosil jsem." - "Ty věříš v Boha, v Ježíše?" - "Ano, učili mne tomu od dětství a vždycky jsem věřil, ale to mně nebrzdilo v tom, abych šel životem, jako by všechno neexistovalo. Ale nakonec jsem prosil, a jak "z celé duše své", jak se říká, a byl jsem zde přijat lidmi, kteří mě vedli. Viděli, že jsem nebyl zlý. Nevím, jak to věděli, ale byl jsem rychle vyproštěn a lépe než dříve, ach ty víš, zde jsou lidé přímí, spravedliví, dobří a otevření. Může se jim říci cokoli, porozumějí. Není tomu jako na zemi, kde jsou lidé uzavření a egoističtí. Zde je čemu se podívat a lze si přát zůstat zde co nejdéle. Zde se nezabýváme tolik "zásluhami" jedněch a druhých. Vládne tu prostě Milost. Jsme zde bez svého vědomí jinými ovlivňováni.

(K.: Nakonec se dalo prověřit, že zde mluvící Alain byl jakýsi Alain Tesseir, liftboy v hotelu X, v Mentonu, i když zprvu tvrdil, že v Paříži. Zemřel před dvěma roky při motocyklové nehodě. Potom se Julienovi hlásilo nějaké dítě. Když žijící parapsycholog Gilbert

Perrin tvrdil, že není možné, aby život pokračoval po smrti nebo aby se někdo spojil s myšlenkovým světem mrtvého, argumentoval, že jen živý mozek může vysílat myšlenky, a ten na druhé straně není. Perrin dále tvrdil, že domněle mrtvý Alain patrně ještě žije a že Julien se myšlenkově spojil s živým člověkem. Na to se Julien snažil přesvědčit Perrina, že se mylí, hledal hrob Alainův, ale ten si nevzpomínal, kde je pohřben. Odkazoval ho na různé hřbitovy, ale nikde o něm nebylo zvěsti. Julienův vzkaz končí 4. 4. 1983 takto):

"Zajisté mnozí se pozastavují nad zdánlivým rozporem mezi dvěma tvrzeními Kristovými v evangeliích:

1. Mé království není z tohoto světa
2. Království nebeské je ve vás

Mně se zdá, po tom, co se mi přihodilo, že jsem našel odpověď na toto dilema. Velice jednoduchá matematická rovnice praví: Jestliže $A = X$ a $B = X$, můžeme z toho vyvodit, že $A = B$. Používám tohoto algebraického procesu na verše, které jsem citoval a dodávám: Není-li Království z tohoto světa a přece se nachází uvnitř nás, vyplývá z toho, že uvnitř nás není tento svět. A to by vysvětlovalo vše. En toute amitié Julien.

(K.: Tento teologický závěr je zajisté správný, ale netýká se projevů zachycených od Alaina a jiných duchů. Ani jeden z nich totiž nepřichází z Království nebeského, nýbrž ze světa našemu podobného, kde toto Království není. Julien se ani jednou nedomlouval se spasenými - a domníval-li se, že ano, velice škodil věci náboženství. Kdyby Ježíš k němu promluvil, řekl by mu, že ani v oblasti zjemnělého záhrobního života není království nebeské, nýbrž zase jen uvnitř ní, jako uvnitř nás, ovšem s tím rozdílem o jakém už byla řeč. V záhrobním životě se můžeme ke království božímu jen přibližovat, kdežto v pozemském životě můžeme do něho vejít. Jen lidský život v těle je branou do království nebeského a v tom smyslu se Ježíš vyjadřoval nekompromisně jasně: Není jiné možnosti.)

III.

Autorova kritická studie

Tak končil Julienův vzkaz.

Předpokládám, že čtenář, pokud nezavřel knihu, je stejně udiven jako já, když už pomlčím o údivu, který zažíval sám Julien. Pokud se týče mne, jsem nakloněn..... Pokud se týče mého

vlastního mínění, jsem nakloněn považovat "přežití" za hypotézu, která má velké oprávnění, právě tak považuji za hloupé domnívat se, že je velice nebezpečné strčit tuto minci do kapsy, dokud jsme si neproověřili její hodnotu prubířským kamenem.

Tuto prověrku však nyní provedu v kritické studii z hlediska tradiční psychologie: je pro nás velmi důležité vědět, do jaké míry lze interpretovat tuto zkušenost, aniž bychom se uchýlovali k nadpřirozenému, aniž bychom se dovolávali metapsychiky tzv. vyloučíme-li a priori hypotézu, že je možno se stýkat s mrtvými. Ani Julien, ani já, bychom byli nikdy nepovažovali za vhodné zveřejnit tyto zprávy, kdyby se byl hlas nejevil jako skutečnost velmi těžko vysvětlitelná: způsobem tajemného vnitřního hlasu se představovala osobnost jako mladý nebožtík (Alain), vysvětlující svou totožnost, své někdejší zaměstnání, svou zálibu v jezdeckví, právě jako rysy, které po dorozumění vynesly na povrch existenci ve skutečném světě, o které "píšící" nemohl mít ani zdání.....

Jsem si vědom toho, že tato domněnka nebude ochotně přijata většinou našich vědců, psychologů, psychiatrů, a dokonce ani parapsychology. Jakou jinou hypotézu navrhnout?.....

Hypotéza psychoanalytická

Jak se tyto věci jeví psychologovi, který odmítá přijmout za správnou domněnku o přežití ducha po smrti těla?

Máme před sebou člověka, Julienu, jehož východiskem je větší či menší "víra" v přežití. Přečetl si mnohá díla pojednávající o této otázce a je těmito myšlenkami prosycen. Jednou večer mu napadne, aby se sám, pokusil o domluvu s mrtvými. A tu analytik o něm řekne, že se již stal tou chvílí objevovatelem: Tento pokus prozradil Julienovo skryté přání dopátrat se skutečnosti. Jde tedy o neuspokojeného člověka. Běžná zkušenost ho neuspokojuje a on doufá, že se svým experimentem dostane za povrch dosavadních zkušeností, že tedy už předem je ochoten chopit se i sebemenší známky něčeho, co by se jevílo jako "zázračné" protržení hráze všednosti. Přirozeně tuto svou slabost nepřizná.

Pokusí se "vytvořit prázdno" ve své mysli, a podaří se mu to po několika pokusech. Brána je pak otevřena vlastnímu podvědomí: Je to normální proces freudovské psychoanalýzy. Je tu jediný rozdíl: není tu psychoanalytik, který by kanalizoval přítok myšlenek a podvědomí. Julien se stává zároveň subjektem i objektem.

Není pak divné, že podvědomí na sebe bere požadovanou formu v tomto případě poselství, které náš člověk očekával a přál si mít. Právě tak se formují určité sny jako uskutečnění potlačených přání. Tato přání se u Julienu přestrojila ve "vnitřní hlasy", které splnily úlohu vyslyšených tužeb.

Objeví-li, že tyto hlasy neodpovídají nutně jeho představám, které vědomě zastává, je ne právem udiven: tyto rozdíly mezi vědomým a nevědomým jsou pravidlem. Víme, od Freuda, že tyto rozpory existují v každé lidské bytosti a že každá analýza má pomoci k tomu, aby se odhalily.

Např. Julien se zlobí, když jeden z jeho pseudorozmlouvačů, Armand B.... mu říká, že brzy nastane hrozný konec světa. Neschvaluje tyto předpovědi apokalyptického rázu a považuje je za "chorobné". Není to však jenom nový projev nespokojenosti, té neuspokojenosti, o které jsme právě mluvili. Něco v Julienovi popírá tento svět a přeje si jeho zničení. Projevuje se tu jeho potíraná útočnost, která nevylučuje ani nádech masochismu....

Jiný výrazný detail: osobnost Alain, která je pro Julienu jakýmsi duchem sebeprojekce, ráda jezdí na koni a zabije se na motocyklu. Julien sebe nepoznává v tomto obrazu, protože, jak říká, nikdy nejezdil na motocyklu a nemá nejmenší zkušenosti s koňmi.... Ale Julien nám připomíná, že v klasické perspektivě freudovské jak motocykl tak koně jsou charakteristickými sexuálními symboly.

Z toho vyplývá, že sexuální činnost Julienu je mu předkládána jeho podvědomím ve dvou různých aspektech: jeden žádoucí a žádaný (projížďky na koni), druhý smrtelný (motocykl a fatální smrt). Překlad podle Freuda: erotické tendence na jedné straně, potíraná skrupulemi nadjá (sociální, náboženské předsudky apod.), které kvalifikují tyto tendence jako "chorobné", jako "hřích", který je tím označen.

A jméno Abra.

(K.: Ani jsem nepřekládal tu pasáž).

Podle názoru samotného Julienu, tyto dvě slabiky (navržené jasnovídkou), vybavují především v jeho duchu ono kouzelnické abra-kadabra: vpád zázračného, a potom Abra se stává Abrahamem, symbolem patriarchátu, obrazem "Otce". Někdy v mládí muselo u Julienu dojít k propojení mezi myšlenkou "otce" a "magickou větou": Podvědomí není skoupé, jak víme, na tento druh slovních přepodobňování, opravdové slovní hříčky duše....

Nepůjdu dále v tomto pokusu o psychologickou analýzu. Snadno se najde nějaký specialista, který ji rozvede podle potřeby. Ovšem pro psychologa, který neuznává možnost komunikace s "duchy", Julienovy zprávy by mohly znamenat velmi závažné téma pro rozluštění jeho povahy a jeho nepodezřelých tendencí. Bylo by možno ze zásob těchto informací poznat jeho autora lépe, než jak on sám sebe zná.....

Ano, ale..... Je jedno ale, a velmi důležité. Psychoanalytické vysvětlení zavádí úplně do stínu skutečnost, že Alain Terrier byl objektivně skutečný a žil jako liftér v určitém hotelu, a to podvědomí Julienovo nemohlo vědět.

Opravdu nemohlo?..... Zkušený psycholog zde ukazuje, že se kolikrát octne v úzkých. Zajisté, řekne, Julien mohl těžit ze chvíle telepatické jasnozřivosti, ale na takové projevy nedbá klasická psychologie (dává přednost je neznat: je to záležitost parapsychologie!). Je tedy třeba navrhnout něco jiného, a to jiné se nalezne hned: kryptomnésie!

Co je to kryptomnésie? To je etymologické hledisko, "skrytá paměť", jinak řečeno nevědomá vzpomínka. osoba, zaujatá řadou vlastních myšlenek slyší nebo vidí něco, čemu nevěnuje nejmenší pozornost, přesto však, co někdo slyšel nebo viděl, bylo zaznamenáno jeho podvědomím a přešlo přímo do jeho paměti, aniž si toho subjekt (vědomě) všiml. Jednoho dne, vlivem vhodné asociace myšlenek uniknuvší myšlenka se náhle dostane na povrch a představí se jako nová, originální myšlenka. Subjekt si bude myslet, že snil nebo vnímal intuitivně, co ve skutečnosti bylo jenom reminiscencí (vzpomínkou).

Mohlo se však stát, řekne psycholog, že Julien, ponořen do nějaké knihy, v metru nebo ve vlaku, zaregistroval podvědomě konverzaci, která se ho netýkala, ale mohla se týkat jistého Alaina Teseira, jeho povolání, jeho zájmů o koně. Stačí pak, aby jeho **pokusy** s předpokládanými existencemi překonaly zábranu jeho vědomí, zatímco se snaží "zosobnit" své fantazie tím, že jim přiřkne jména, vyvstane jméno Alain Tessier, doprovázené malým průvodem objektivních myšlenek, jménem hotelu, funkcí. Myšlenka, že jde o ducha zemřelého, se vnutí sama. Neštěstí na motorce je rovněž přidruženo, ale je úplně fiktivní, A proto se o něm nevyskytuje žádná stopa v márnici v Melunu

(K.: Kde Julien pátral podle návrhu Alaina),

a právě tak je tomu s hrobem na jiných hřbitovech.

(K.: Všechna pátrání Julienova na různých hřbitovech, které udával Alain, byla marná. Mně se zdá, že náhle a nečekaně zemřevší člověk se vůbec nestará o hřbitov, kam je jeho tělo pohřbíváno, nýbrž o nečekaně novou a překvapivou existenci. Pak si pro Julienu vymýšlel jemu známé hřbitovy jako Pantin apod.)

Tedy, jistý Alain Tessier, dosud živý, pobíhá nepochybně na svém místě a nemá pravděpodobně nic společného s obrazem, který si o něm Julien učinil.

Zbavení se sebe analyzujícího psychického komplexu a k tomu případ kryptomnésie, je spis o případu úplný (aspoň provizorně, neboť my se hned zase pustíme do diskuse.)

Není třeba říkat, že Julien s tímto řešením nebude spokojen. Ne proto, že by popíral možnost projevu podvědomé paměti. Vždyť ví, že fenomény tohoto druhu byly mnohokrát prokázány. O to nejde. Ale nakonec, pokud jeho se týče, jde jen o další domněnku navíc, která je velmi těžko ověřitelná. Julien si nezachoval (domněle) žádnou vědomou vzpomínku týkající se rozmluvy o osobě liftboye, ani se mu nezdá, že by měl příležitost být svědkem takové rozmluvy. Jak o tom podat důkaz?

Bylo by třeba za tím účelem podrobit Julienu hypnotickému spánku, v němž by se vrátil časově zpět. A i výsledek operace nemusel by být zaručeně správný, neboť by závisel na vlivu myšlenky předsevzaté hypnotizérem a znehodnocen jeho přáním. Vlivem toho není naděje, že by se dosáhlo touto cestou jistoty.

Ať je tomu jak chce, aby se vysvětlil komplex údajů zaznamenaných Julienu, nedostačovala by k tomu sama freudovská autopschoanalýza. Bylo by nutno k ní připojit kryptomnésii. Záležitost se jeví špatně: vědecky založený člověk by se proti mně nepostavil, kdybych zde tvrdil, že uchylování se k mnoha dodatečným domněnkám k vysvětlení jediného faktu nikdy není dobrým znamením. Od případu Occama se shodujeme v tom, že hodnota vysvětlení se zmenšuje s narůstajícím počtem předpokladů uvedených do hry.

Tím ovšem ještě nejsme s věcí vyrovnáni: Přejeme-li si důkladně vysvětlit všechny zvláštní aspekty jevu, musíme vzít v úvahu ještě jiné eventuality. Není tak snadné vysvětlit velkou rozdílnost osobností, které se projevovaly prostřednictvím Julienu, jejich značně rozdílný styl projevu, jisté zásahy naprosto nepředvídatelné (jako případ "náhradníka", který zastoupil nepřítomného pověřeného programem. Nebo případ malého dítěte - "a byl tam hluk a pak jsem byl mrtev, nebo co to bylo!") Lze

přiřknout všechny tyto tak rozdílné projevy podvědomí jediného člověka, který za normálního stavu platí za člověka vyrovnaného?

Vždyť Julien není nemocen a ochotně se na mou žádost podrobil neurologické prohlídce. Výsledek lékařské zkoušky zněl jednoznačně: že v jeho případě nelze zjistit nejmenší stopu po psychicko halucinačním projevu. Jeho elektroencefalogram neprozrazuje nic abnormálního. V běžném životě se chová jako člověk úplně zdravé mysli: ani jeho okolím nebyla zjištěna žádná charakterová porucha od doby, kdy se začal věnovat "psaní", a jediná změna u něho zjistitelná, spočívala v tom, že se začal více modlit (víra se obvykle nepovažuje za chorobu). Zkrátka Julienovi se dařilo velmi dobře. Dokonce tvrdil, že nikdy se necítil tak dobře, jako když začal se svými "strážci" rozmlouvat.....

Hypotézy druhých osobností

Navzdory této euforické tendenci, přece jen se pustíme do dalšího přezkoušení Julienu, už ne z hlediska freudovské analýzy, nýbrž z hlediska psychiatrie ve vlastním slova smyslu, neboť nyní uvidíme, že bohužel i ten, kdo "se cítí dobře", může v určitém zvláštním případě být zralý pro klinickou studii o mentálně chorých.

To nás zavede dost daleko, a prosím čtenáře, aby mně laskavě prominul, jestliže několik následujících stran mu bude připadat jako přístup k věci poněkud nepříhodný.

Dr. Pierre Janet (1859-1947) byl jedním z prvních - před Freudem - který se pustil do zkoumání "podvědomí". Po roce 1889 publikoval dílo věnované studii o Psychologickém automatismu (Automatisme psychologique), geniální dílo nejen pro tehdejší dobu, ale i nyní, neboť se nezdá, že by se lékařské vědomosti v této věci nějak zvlášť rozvinuly. Tato kniha (znovu vydaná r.1973) Společností Pierra Janeta a Psychologickou laboratoří Sorbony) pojednává zvláště o rozdělení osobnosti, často zjištěné u hysteriků, jakož i o jejich jednání mechanicky prováděném, aniž jejich vůle nad tím měl a kontrolu. Není divné, že se Dr. Janet musel zamýšlet i nad fenoménem automatického písma právě jako nad problémy spiritismu (v té době velmi rozšířeném).

Pozorování nemocných se symptomy hysterie ukazuje, že tito mohou někdy projevovat v sobě přítomnost dvou rozličných osobností (nebo dokonce), že každá z nich si může zachovávat samostatnost jedné vůči druhé. Subjekt se může tedy příležitostně věnovat dvěma různým činnostem, z nichž normálně každá by si vyžadovala veškerou pozornost jednotlivce (jako např. rozmlouvat

s lékařem, zatímco ruka píše srozumitelný text, který nemá nic společného s probíhající rozmluvou).

V běžném bdělém stavu si pacient vůbec není vědom tohoto psychického rozštěpení, ačkoliv existence tohoto rozporu stále více narušuje jeho mentální rovnováhu. Ale uvede-li se uměle do "somnambulického" stavu (tj. termín používaný P. Janetem pro označení hypnózy), pak vnitřní soupeření vyjde navenek: druhé osobnosti se dožadují, aby se jejich prvenství střídalo, nemocný se vyjadřuje postupně buď ve jménu jedné nebo druhé osobnosti, přičemž každá hájí své nedílné "jáství". Často tato rozdílná "já" se vzájemně neznají, ale stává se též, že vědí o tomto spolužití v témže objektu: posuzují jedno druhé s větší či menší přísností, zlobí se na ně, nebo je dokonce upřímně nenávidí!

(Přestože tyto chorobné projevy nás zřejmě odvádějí daleko od Juliána - naštěstí pro něj! - uvidíme brzy, nakolik nám tyto projevy "druhých osobností" mohou pomoci k objasnění jeho případu).

Proces vytváření těchto "druhých osobností", tak jak jej popisuje dr. P. Janet - jen několika slovy - je tento: Z nějaké příčiny (např. psychický šok) se vytváří na pozadí fenomén "mentálního rozkladu", během něhož původní psychický prvek se odděluje od celku, jehož byl částí. Následkem toho, takto izolován, se oživuje, vyvíjí, nabývá samostatný psychický život a používá ve svůj prospěch všechny příbuzné myšlenkové asociace, které se vyskytnou na jeho dosah a zaznamenává též dojmy vnímané nevědomě subjektem, takže tento se ocitá ve stavu "roztržitosti". A tak se postupně tato příživnická myšlenka nakonec pohybuje jako samostatná individualita. Jeho psychické výpůjčky a drobné krádeže mu dovolily, aby si vytvořil intelektuální znalosti, které se liší od znalostí vědomé osoby. Má vlastní paměť, vlastní zájmy, vlastní povahu. Může se jevit veselá a šibalská, když vědomý subjekt je smutný a ustrašený, nebo naopak. Studia dra Janeta se hemží fascinujícími příklady, v nichž se popisují podivné postoje jeho pacientů: Leonie, Rosy Marie a mnohých jiných.

(Podávám zde ve zkratce historii "Leonie". Než se svěřila péči dra Janeta, tato žena sloužila jako partnerka tržního magnetizéra, strávila tedy část svého života ve vyvolaném hypnotickém spánku. Janet v ní objevil tři osobnosti: první, která odpovídala jejímu normálnímu stavu bdělého vědomí, neznala ostatní dvě osobnosti. "Leonie II." - tatáž Leonie přivedená do hypnotického stavu - projevovала všechny znaky pouťové magnetizované osoby. Tvářila se také šibalsky a skvěle jako

Leonie I., právě tak jako bázlivě a rezervovaně a považovala svou předchůdkyni za "dobrou ženu, trochu přihlouplou", se kterou se zdráhala ztotožňovat, dávajíc přednost nazývat se Leontýnou, jménem, které se vyvinulo během jejích exhibic. Za jiných okolností se projevovala jako "Leonie III.", seriózní a vážná, která odsuzovala obě předešlé a říkala o Leonii II.: "Jak si můžete myslet, že se podobám té bláznivé? Naštěstí nejsem ničím z toho." (Cf op. cit.) To je jeden případ z mnohých neméně zajímavých.)

Pro nás neodborníky, kteří jsme nepronikli do laboratoře patologické psychologie, všechno to má aspekt těžko pochopitelný.

Ačkoliv se tento proces zveřejňovaný Janetem týká především hysterie, vůbec nelze vyloučit, že fenomény **téhož řádu**, i když méně nápadné, mohou existovat v benigní formě u osob známých jako zdravě myslící.

Individua - píše Janet - která projevují podobně ve výjimečném stupni fenomén nebo povahy, které nebudou tak zřejmé u normálního člověka, jsou pochopitelně nemocní.....(ale) je třeba připustit morálně onen velký princip přijatý v psychice po Claudu Bernardovi, že zákonitosti choroby jsou tytéž jako zákonitosti zdraví, a že je tu rozdíl jen v přehánění nebo zmenšování jevů, které probíhají. Kdybychom znali mentální choroby, nebylo by těžké studovat normální psychologii.

.....Dalo by se předpokládat, že dr. Janet projeví živý zájem o spiritistické zkušenosti Allana Kardeca. Zajisté, víra v "duchy" mu připadala být "bizarní pověrou". Nicméně protestoval proti obecné tendenci zesměšňovat spiritistické praktiky, neboť byl přesvědčen, že jsou prováděny s absolutní upřímností těch, kteří tato svědectví přinášeli.

Což nešlo o fenomény velmi srovnatelné s těmi, které on pozoroval v laboratoři a o nichž se domníval, že k nim našel rozumné vysvětlení? I když se používají k tomu, aby promluvily neviditelné bytosti, média, stolky, "planšety" (destičky) nebo automatické písmo, dostavivší se výsledky se vůbec neliší od těch, které jsou způsobeny na jeho straně hypnotickými prostředky: "osobnosti", které jsou neznámé přítomným jednotlivcům se vyjadřovaly úplně svým způsobem a projevovaly myšlenky, jejichž původem nemohlo být podle něho nic jiného než něčí podvědomí.

Když jsme citovali pasáž z Taina, popisující osobu schopnou při rozmluvě nebo zpěvu psát, aniž by hleděla na papír a píše

dokonce celé stránky textu, jehož obsah neznala, to - abychom mluvili historicky - dokazuje "současnou přítomnost dvou serií myšlenek paralelně probíhajících a na sobě nezávislých - nebo - chceme-li - dvou osob postavených proti sobě v témže mozku", a Janet by s podivením konstatoval, že lze, vezmeme-li spiritismus jako východisko, dospět k těmže výsledkům, jako když se ubíráme jinou cestou.

"Toto setkání nás vede k víře (.....), že fenomény pozorované spiritisty jsou přesně tytéž jako přirozený nebo uměle vyvolaný somnambulismus a že jsme oprávněni použít doslova v této nové otázce teorie a závěry, ke kterým jsme (před tím) dospěli."

"Dokud nebude podán opačný důkaz," píše dále Janet, "jsem ochoten věřit, že oba fenomény (.....) je třeba vysvětlovat stejným způsobem, rozkladem osobního vnímání a vytvářením více osobností, které buď po sobě následují nebo se vyvíjejí současně."

Jinak řečeno, objev u člověka jako u našeho Juliána "druhých osobností" vybavených samostatností a představujících vyhraněné povahy, může být podoben v jisté míře výše uvedeným fenoménům a dá se vysvětlit zhruba podobným způsobem.

Musíme pak uznat toto: bylo-li zjištěno, že projevy úplně analogické mohou být způsobeny buď účinkem hypnózy vyvolané lékařem za léčebným cílem, nebo v seancích vyvoláváním "duchů", pak domněnky metapsychismu neobstojí při takovéto konfrontaci. Je pochopitelné váhání praktika, zvyklého na to, že sám vyvolává u nemocných reakce blízké těm, které se dostavují více či méně spontánně během spiritistických sedánek.

Neopomeňme si všimnout, že tato podobnost velmi znepokojující, nemíří jen jedním směrem. Právě tak se týká vývodů Pierra Janeta. Určitá patologická rozdvojení mohou stejně dobře prozrazovat "posedlost" cizí bytosti (případ začlenění této bytosti).

Budme však trpěliví. Ještě jsme nedospěli na konec našich těžkostí. Julien by byl zde oprávněn poznamenat, že způsob, jakým postupoval během svých rozmluv se záhrobím, se jen velmi vzdáleně podobá automatickému písmu, o němž mluví Janet. U Juliána nešlo o automatismus v pravém slova smyslu, čímž se liší od osoby jmenované Tainem, které popsala celé stránky zatímco se bavila s někým nebo zpívala nebo hleděla z okna. Ve všech příkladech uváděných Janetem "druhá osobnost" se projevuje jen díky nepozornosti, když vědomí subjektu je "rozptýleno",

zaměstnáno jinak nebo uspáno. Tato podmínka se zdá být nutnou, aby nevědomé se mohlo uvolnit.

Avšak Julien nepatří k těm mediím, která mohou psát při myšlení na jinou věc. Naopak on soustřeďuje svou pozornost na to, co píše. Neví však, že bude psát a co mu bude "diktováno".

Někdy

z prvních slov některé věty si udělá logickou představu o jejím pokračování a chystá se je zaznamenat - avšak ne: následuje jiný konec věty, neočekávaný, který se mu vnucuje a nabírá směru zcela odlišného, rovněž logického, ale naprosto nepředvídatelného pro bdělé vědomí píšícího. Zbývá jen jej zvládnout svou inteligencí, přesto však text se rozvíjí sám od sebe bez zásahu vůlí píšícího.

Nepochybně by byl Julien oprávněn uvádět tento korektiv, který ostatně není nikdy dost přesný. Avšak byli bychom nuceni mu odpovědět, k naší velké bolesti, že to mnoho nemění na celé záležitosti. A v tomto případě to bude jiný psychiatr, Carl G. Jung, který mu to dokáže.

Carl G. Jung věnoval důležitou kapitolu své knihy "Problémy moderní duše" této formě umělecké tvorby, často označované jako "inspirace", při níž se umělec cítí jako by přepaden cizí mocí. A tou je umělecké dílo, které se chce dostat na světlo, jako Pallas Athéna vyskakující na hlavě s přilbou z hlavy Zevovy.....

"Tato díla," píše Jung, "se tak říkajíc vnucují autorovi. Jeho ruka je jimi jakýmsi způsobem posedlá. Jeho pero píše o věcech, které ho uvádí v údiv..... Zatímco jeho vědomí je zničeno a prázdno, je ponořen do záplavy myšlenek a obrazů, které nikterak nejsou výsledkem jeho záměrů a které by svou vůlí nikdy nechtěl způsobit. Zbývá mu jen poslouchat a následovat tento impuls cizího zjevení a pociťovat, že toto dílo je větší než on."

Švýcarský psychiatr dodává, že je správné považovat tento proces tvůrčí tvorby za "živou bytost, která se usadila v duši....."

Jung připisuje zcela upřímně tvůrčí inspiraci "druhým bytostem" (které jmenuje rozdílným způsobem autonomními komplexy). Odvolává se ovšem na práce Pierra Janeta, ale dodává, že takové procesy nejsou výsadou duševně nemocných, nýbrž nastávají stejně dobře u normálních lidí - nejen "anormálních" v běžném slova smyslu, ale i nadto nadaných inteligencí převyšující průměr (cituje Goetheho a Schillera, kteří nejednou poznali, že jsou vydáni na pospas takovým psychickým vlivům.)

Zdržujeme se stále u téhož bodu: zdali pocházejí tyto projevy z podvědomí píšícího.

Může podvědomí překročit schopnost vědomého autora? Vždyť Freud, odvoláme-li se na jeho téze, tvrdí, že podvědomí kteréhokoli individua nemůže obsahovat nic jiného, než co prošlo oním individuem. Jak je možné, že nějaký "autonomní komplex" projeví talent větší a dá se dokázat, že píšící jej nemá? Odkud bere básník obrazy a myšlenky, které nikdy neměl?

Tady Jung zasahuje svým pojetím a to kolektivním podvědomím. "Autonomní komplex" se nespokojí s tím, že nachází intelektuální potravu v asociacích vzatých z osobního subjektu. Může právě tak libovolně čerpat v "podvědomé sféře mythologie, jejíž primitivní obrazy jsou společným majetkem celého lidstva, "což je kolektivní podvědomí, které - podle Junga - představuje "průměrnou hodnotu milionů individuálních zkušeností". Celý psychický život z něho přejímá oddělený obraz v "přerůzných formách mythologického pandemonia" v očekávání, že "bude přeložen do pojmové řeči".

Řekněme jasněji, že kolektivní podvědomí je obdařeno veškerou moudrostí našich otců, a že podvědomí každého z nás, pokud je - jak si myslí Jung - schopno vztahovat svá psychická chapadla do tohoto nesmírného reservoiru myšlení, do tohoto nevyčerpatelného obecného základu, lze pak připustit, že může z něho někdy vynést něco podivuhodného, nad čím básník žasne.

K předmětu "slov, která se dají nadpřirozeně slyšet v duchu", sv. Jan z Kříže píše: "Duch hluboce soustředěný ustanovuje principy, nalézá velmi vhodné souvislosti s předmětem, o němž uvažuje a myslí s takovou lehkostí a přesností o věcech, které před tím neznal, že věří, že není původcem těchto myšlenek. Jelikož poznává, že je neschopen je vytvořit, zdá se mu, že jiná osoba

k němu vnitřně mluví, mu odpovídá, nebo jej poučuje. To se vskutku může stát bez jeho přání, jelikož myslí a si odpovídá jako spolu rozmlouvají dvě osoby. Vskutku, lidský duch vede rozmluvu sám se sebou a Duch svatý mu často pomáhá, aby dospěl k rozhodnutím, ke slovům a k myšlenkám (.....). Je to jeden ze způsobů poučování, jakého používá Duch svatý, aby poučoval duše. (Ouvres spiritualles, díl II., kap. 29, překlad pořizovaný péčí Karmelitánů v Paříži, vyd. Mame v Tours 1936)

(K.: K tomu bych něco málo dodal ze své zkušenosti. Byly noci, kdy jsem byl nečekaně probuzen vždy znovu a znovu na pokračování myšlenkami, do kterých bych byl sám nedorostl.

Vstával jsem a zapisoval jsem tyto myšlenky. Sotva jsem jednu zapsal a ulehl, už přicházela další, navazující nečekaným způsobem na dřívější, jako by se ty myšlenky pomalu odvíjely z nějakého zásobníku a potřebovaly klid a čas k tomu, aby se dostaly do vědomí člověka. Stávalo se, že jsem někdy takhle probděl celou noc a nebyl jsem ustavičným vstáváním unaven a vyspal jsem se tak dobře, jako bych byl tvrdě spal celou noc. Bylo to v dobách, kdy jsem se soustřeďoval na boží věci, a dokud se situace vnitřně nepřevrátila: že totiž stačilo i v běžném vědomí i za činnosti denního života nechtěně zastavovat mysl - ona se sama bez ztráty času zastavovala, takže její zastavení nebylo možno navenek pozorovat - a tehdy přicházela tato moudrost samovolně na povrch, řekl bych, že mě začla budit ze sna, kterému říkáme bdělé vědomí, a které tím dokonale přehlušuje vnitřní moudrost, která je uložena v každém člověku. Důležité je vědět, že tato moudrost se neobjevuje z lidské vůle a na lidskou žádost, nýbrž přichází sama, tam a tehdy, kde a když došlo k tomu, co jsem ve spisu Cesta vědomí nazval obrácením světla. Kdyby si člověk přál tuto moudrost mít, pozbyl by ji, i kdyby se v něm už před tím vybavovala. Spojte si následující příklad do jedné osoby: Dokud Ježíš chtěl poučovat své učedníky, musel konstatovat, že jim nemůže sdělit moudrost Ducha svatého. Řekl jim, že jim tohoto Ducha bude moci poslat teprve tehdy, až zemře na kříži. Co se s ním stalo na kříži? Odevzdal svého ducha Bohu, nic si nepřál.)

Meze hypotézy druhých osobností

Bude třeba se dohodnout na tomhle: Takové teorie, zvláště když se snaží být vhodné k tomu, aby nás uvědomovaly o fenoménech, v domněnku, že jsou vyčerpávající, mají tendence se úplně zhroutit, jakmile je prověříme detaily. To se jednou stane i

s tvrzeními Janetovými a Jungovými.

Budme však dobrými hráči: Téze kolektivního podvědomí má velkou výhodu, že nám činí přijatelné shody, jimž jsme se na začátku této knihy podívovali, a které pocházejí od různých druhů mrtvých z různých dob a prostředí. Zjevení, které měl nějaký řecký filosof, nějaký tibetský lama, nějaký inženýr v XVII. století, Švéd a luterán, zkušenosti, které zprostředkovala média Allana Kardeca během jejich transu, i ta, za která vděčíme matkám z buržoazních a křesťanských rodin z nynější doby, neměla by společné styčné body, kdyby nepocházela z téhož kolektivního podvědomí a kdyby nebyla transkripcí téhož společného mytologického dědictví všeho lidstva.

Souhlasíme zatím s tímto ústupkem, sbíráme karty a pustíme se do nové hry.

Je-li snadné, jak jsme viděli, představit si, že Marcela Jouvenalová, spisovatelka z povolání, je zřejmě nadána velkou básnickou citlivostí a mohla si snadno "vymýšlet", aniž si byla toho vědoma při většině Rolandových poselství (ne vždycky si mohla vymýšlet. Stalo se, že Roland oznámil své matce budoucí události, jejichž nepředvídatelná uskutečnění překvapila paní de Jouvenal). A totéž lze říci o paní Monnierové, matce "Petra". Nad to tato, podle zdání lidí, kteří ji znali, neměla nejmenší schopnosti literární, než se pustila do sepisování synova poselství.....Nikdy se nezajímala o náboženství, okultismus a vyvolávání duchů.

Když pak "dopisy" Petrovy začly prozrazovat podivuhodnou hloubku teologickou a zároveň výjimečné schopnosti, pan Monnier, otec Petrův - až do té doby velmi rezervovaný a skeptický, byl nucen uznat, že jeho žena neměla potřebné schopnosti, aby ty dopisy složila. Stávalo se, že užívala latinské výrazy, které mechanicky zapsala do některé věty, a pak požádala svého manžela, aby jí to přeložil, protože ona se nikdy s latinou nesetkala. Při jiných příležitostech jí Petr diktoval slova málokdy se vyskytující, jejichž význam bylo nutno hledat, např. perspicuité (prozíravost), réfrangible (lomivý), immarcescible (nepomíjející), phytographie (popis rostlin), inconcressibilité (nesrůstavost)..... Převzala snad nevědomě tato slova z nějaké učené knihy? Pan Monnier však zná dobře úroveň četby své manželky: není naděje, že by se byla setkala s takovými odbornými slovy.

Tyto náhlé vpády jazykových schopností nejsou však ničím neznámým. Záznamy metapsychických společností a psychiatrických laboratoří se týkají častých případů "glossolalie" (nazýváme tak tuto schopnost vyjadřovat se neočekávaně v cizím jazyku, který dotyčný nikdy nestudoval) a setkáváme se s touto schopností u médií v transu, tak i u neurotických lidí, a právě tak v chování normálních lidí, pokud se dostanou do jistých podmínek, které je mysticky disponují.

Mohli bychom se rozumně zastávat existence "druhé osoby", zrozené spontánně v podvědomí individua, která by mohla sama ze sebe získat znalost cizího jazyka. To už není kolektivní podvědomí, které by se mohlo vzít v úvahu, protože toto podvědomí "nemluví" žádnou řečí a vyjadřuje se, jak by řekl Janet, mytickými obrazy a věčnými symboly. To tedy nemohlo naučit paní Monnierovou latině, ani jí nasugerovat odborný slovník, který

nepatří do jejího slovníku, když napsala "fytografie" nebo "perspicacitě".....

Metapsychické zprávy oplývající příhodami tohoto druhu a poselství mentálně zachycená přinášejí nové přesné údaje, jejichž pravdivost se ověří až následnou kontrolou: např. dokumenty, které se vloudily mezi listy knihy, klíče, které nalezneme na udaném místě, vzpomínky na pozemský život svěřené mrtvým a potom ověřené, a kdo ví, co ještě. Kolektivní podvědomí se nezabývá záležitostmi tohoto druhu.

Nuže, nyní jsou na řadě zapomenuté poznatky, kryptomnésie. Předpokládá se, že "somnambul", který se pustil do sáhodlouhé řeči v němčině, kterou nezná, musel mít ve svém raném dětství německou kojnu, od níž nevědomě zachytil německé výrazy. Předpokládá se, že mrtvý nebožtík nebyl vskutku tak neznámý. Předpokládá se a zase se předpokládá.....

Ale kryptomnésie nemůže sloužit jako paklíč: vzpomeňme si na svědectví podané profesorem Rhine, poselství zemřelého otce, které napsalo čtyřleté dítě, které ještě ani neumělo psát, tím méně stenografovat, a které začalo náhodně čmárat, aniž vědělo, co píše, že píše těsnopisem, kterému se už v té době nevyučovalo. Poselství takto poskytnuté odhalilo matce dítěte existenci velmi naléhavého dopisu, zapomenutého v kanceláři v New Yorku. Která část této skutečnosti může být připsána kryptomnésii? Řekněme, že manžel mohl před smrtí telefonicky oznámit své manželce svůj záměr napsat tento dopis a mladá žena na ten rozhovor úplně zapomněla. Budiž. Ale čtyřleté dítě a jeho stenografické schopnosti?

V takové záležitosti nám k vysvětlení neposlouží ani kolektivní podvědomí, ani kryptomnésie, ani hypotéza druhých osobností. Skeptikovi pak už zbývá jen jedno východisko, že taková událost se nikdy nemohla stát, že profesor Rhine, osobnost známá svou počestností, svou rozvážností, velkou přesností a proslavený puntíčkářstvím v oboru vědeckého bádání, dal se jednou obelstít mythomanem. Když se nějaká událost vymyká tzv. "rozumnému" vysvětlení, je nejjednodušší prohlásit ji za neexistující.

.....Když Janet sám cituje odpovědi obdivuhodné svou inteligencí, poskytnuté tzv. "duchy", činí tak jen proto, aby dokázal, že takové odpovědi mohly pocházet z vědomí experimentátora, avšak bez jeho vědomí.....

Když byl Janet postaven před projevy, které nutně pocházejí z telepatického zásahu, z jasnovidnosti nebo z

předtuchy, pak se vyjádřil vyhýbavě: "To jsou," řekl, "věci, jejichž úplný důkaz by vyžadoval uvážlivou opatrnost, které by byli tito nadšenci neschopni." - "Možno říci," pokračuje sebevědomě, "že ani jeden takový případ není autentický." A dodává ještě: "Ostatně, jestliže jsem úplně odmítl mluvit o jasnovidnosti a jiných analogických schopnostech u somnambulů" - (nezapomeňme, že jde o hypnotizované nemocné) - "nemluvil jsem při té příležitosti o médiích." Jinými slovy, psychiatr se rozhodl jednou pro vždycky, že vyloučí ze svého studia všechny úkazy, které by ho mohly uvést do rozpaků.

Co si myslet o metodě, která spočívá v tom, že necháme zmizet z celku studovaných jevů ty, které nemůžeme vysvětlit běžnými cestami?

Parapsychologická hypotéza

(K.: Podle ní se tvrdí, že mohlo jít také o telepatický přenos mezi Julienem a ještě živým Alainem Tessierem, kterého Julien považoval za mrtvého.)

Závěry

(K.: Tyto závěry nebudu překládat, protože dohadování o tom, do jaké míry projevy lidí v mediálním nebo jiném transu vypovídají o království božím, neodpovídají mým zkušenostem, které jsem nabyl za velmi svízelných podmínek. Proto ovšem ještě mé zkušenosti nemusí být pravdu odhalujícími. Protože však došlo u mne k jakémusi vývoji bez mezer, tedy k vývoji soustavy poznatků na sebe navazujících, buď bylo východisko chybné, a pak je celá soustava postavena na mylných předpokladech, nebo bylo správné, a pak se před našimi zraky rozvíjí nová éra poznání, o které naši předci neměli tušení. Ti, co měli o ní jistotu, museli se s ní skrývat, aby nebyli odsouzeni, nebo dokonce, aby nepřišli o život. Jak jenom o vlásek unikli potupné smrti Mistr Eckhart, sv. Terezie z Avily, sv. Jan z Kříže a jiní.

První, který nebyl popraven za tyto zkušenosti, byl sv. Jan, pisatel Apokalypsy - Zjevení. Vzal si za úkol poučit již zasvěcené členy církve, které sám založil, o tom, co následuje po úrovni jejich zasvěcení. Zasvěcení těch lidí spočívalo do té doby v tom, že prošli křtem, při kterém se nekřtilo jen tak beze všeho, nýbrž podle toho a jen toho, na koho apoštolové viděli už před křtem sestupovat Ducha svatého. Nebylo to tedy zasvěcení nepatrné, ale mělo všechny nedostatky, které sv. Jan vypočítává ve svém Zjevení: Totiž, co všechno ještě nebylo, ale muselo být zničeno ve

světě - mikrokosmu, tj. v člověku, aby bylo nastoleno království boží. Víme dobře, jaké chybné výklady těchto jedinečných pokynů pro vnitřní život jednotlivce se začaly rojit, když ony obce - církve zanikly, a nebylo nikoho, kdo by se byl postavil proti těm nehorázným bludům. Ptáte se, jak mohla tak výtečná společenství lidí zmizet ze světa beze stop? Příliš vynikali nad tehdejší úroveň poznání. Neobstáli by ani dnes. Jen považte: Každý v těch komunách se musel vzdát osobního vlastnictví, musel všechno, co si vydělal, odevzdat celku, a odtamtud každému bylo přidělováno podle jeho potřeb. Nedodržení těchto požadavků se trestalo smrtí, vizte Skutky apoštolské, která přicházela samovolně bez prolévání krve. Byla to tedy soustava myšlení a jednání velmi nemilosrdná vůči sobeckému, jen pro sebe pracujícímu člověku. Myslím, že se už nedivíte, proč se tyto skupinky lidí neudržely. Přechkala je jen zpráva sv. Jana, psaná ve vytržení na ostrově Patmos.

Jediným jejím nedostatkem, aspoň v očích pozemských lidí, je, že byla psána v obrazové extázi, v obrazech, které na svém pozadí nebyly z tohoto světa, avšak lidé, kteří tyto obrazy četli, se nacházeli jen v tomto našem světě, omezeni škálou vědomí A až B, od smyslových informací až po mentální zpracování. Co mohou lidé u tohoto jedinečného poselství vyčíst? Nejsou-li zasvěcení aspoň tak, jako oni pokřtění v jednotlivých tehdejších církvích, budou se snažit aplikovat všechny tam obsažené informace na svět kolem sebe a nikoliv v sobě, protože tam jim chybí základ poznání, na kterém by museli tu soustavu myšlení postavit. Pak ovšem všechny jejich výklady, mírně řečeno, jsou nepatřičné. My se však Zjevením sv. Jana nebudeme zabývat, protože je psáno starověce, a zasvěcený výklad by předpokládal i rozumové zvládnutí mnoha věcí, k nimž už jsme klíče ztratili. Všimněte si jen, že ve Zjevení vystupují různé osoby a zvířata, mnohdy bájeslovná, s mnoha očima a rohami atd. Budme si vědomi toho, že čísla u osob a zvířat udávají vlastnosti, význam, dosažnost jejich úkolu a jsou-li to vlastnosti všechny skryté i živé v lidském nitru, pak nám bude jasno aspoň jedno: jaká to musela být skvělá příručka pro poučení o tom, co teď a co potom na cestě k Bohu. Říkám to jen proto, že nám se dnes jeví číselná kabalistická symbolika jako zastírací manévr, kterým však tehdy nebyla, i když si musíme přiznat, že sv. Jan psal proto tak podivně, aby mohli číst jen zasvěcení, a těch už dnes není. Tato tradice, psát pro částečně zasvěcené, se potom zachovala po celý středověk. Dokladem toho jsou např. alegorie alchymistické, z nichž moderní zasvěcenci vědou už dovedou vyčíst, že středověcí alchymisté znali principy rozkladu atomů pomocí opakované destilace vody,

čili získáním tzv. těžké vody. Jak je to s tím moderním zasvěcením vědou? Opravdový vědec v kterémkoliv oboru dosahuje relativně nejvyš dostupných hranic objevů rozumem, a protože vlastně bije na B trámy hranice své úsečky AB, dostává se samovolně občas přes tyto hranice. Nemusí vědět, kterak se to může stát. Touto nevědomostí se nic nezmenšuje na faktu, že tuto hranici překročuje. Je to přirozený zákon kterékoliv úrovně a tedy i úrovně lidského vědomí. Bije-li se ustavičně na horní hranici úrovně vědomí, je z druhé strany otevíráno. To je ono "klepejte a bude vám otevřeno". Ani zdaleka to není jen záležitost náboženská. Ovšem také média klepou svou trpností na bránu úsečky vědomí AB, protože však zastavují smyslovou činnost, klepou na spodní hranici A, hranici smyslovou a místo smyslových informací z našeho světa dostává se jim informací smyslového charakteru z jiného světa, v nichž uvolněné lidské smysly jsou nahražovány jemnějšími smysly. Nevýhodou tohoto způsobu zasvěcování je, že člověk v transu si není vědom toho, kdo se ho zmocňuje, a jakékoliv legitimování tamních vlivů je velmi obtížné, ne-li nemožné! Kdežto otevírá-li člověk dolní hranici svého vědomí, střetává se nejen s jemnějšími, ale i s mocnějšími silami, než jakých sám je pánem. Dostává se závažný kontrolní prvek správnosti: Člověk si odnáší ze své existence do jiného světa zákonitostí aspoň část síly, se kterou se tam setkal v daleko větší míře, než měl schopnost si ji odtamtud vzít. Tato moc, kterou si odtamtud odnesl, jej přemáhá zvláštním způsobem: Činí z něho člověka, který je schopen překonat dosavadní úroveň svého života nejen po stránce etické, mravní, ale i po stránce poznávání jak sebe, tak i oboru, ve kterém dosud pracoval. Jestliže pak správně používá - nesmí ji zakopat - tuto sílu, dostává se před "soud", ve kterém je odsouzen k ještě větší síle, zodpovědnosti atd. To se může za život opakovat několikrát, až člověk přejde ty úrovně zákonitostí, které stojí mezi jeho úrovní vědomí a mezi tím, čemu se říká Království nebeské. Tím se ocitne za hranicemi nejtěžší překážky časoprostoru, za vesmírem, za onou dvanáctkou tak pěkně rozebranou ve Zjevení. Pomocí dvanáctky za dvanáctku. To znamená, že u konce této cesty má člověk k dispozici už všechny vesmírové, časoprostorové síly v míře potřebné pro odstup od nich. Podaří-li se člověku "poslušností" překonat všechny úrovně, projít všemi branami - sv. Jan jich ve Zjevení načítává počtem sedmi, a totéž činí sv. Terezie z Avily ve svém Hradu nitra - stane se skutečně svobodným. Mluvím o tom proto, že ani Julien, ani kterékoliv médium nemohli překročit hranice všech úrovní až do Království Božího, protože k tomu je třeba aktivního i trpného překonávání všech úrovní, které stojí

mezi námi a "otcovým domem". Nejsnáze se to dá pochopit tak, že dosud bereme ze svého podílu od Otce bez vzpomínky na Otcovský dům, tj. bereme život, který máme k dispozici se samozřejmostí a samovolností, a chováme se, jako by nám patřil navždy. Tak jsem se naposled choval už v předškolním věku po každé operaci při vědomí, když jsem se po bolestí vnuceném odstupu od pocitu tělesnosti zase

k tomuto pocitu vracel. Bylo mi krásně blaženě, blaženěji než kterémukoli jinému člověku, protože jsem směl zase dýchat bez bolesti a přitom vnímat tento náš svět. Ale sotva jsem se zabydlil v tomto světě, už tu byli lékaři s další operací, zase při vědomí, zase mne bolest zbavila pocitu tělesnosti, a tak se to opakovalo čtrnáctkrát. Mám dnes o tom velmi konkrétní ponětí, kde jsem tehdy byl se svým vědomím, neboť jsem si odtamtud odnesl "poslušnost" něčemu, co nebylo z tohoto světa. Nezáleží na tom, že jsem tehdy nevěděl, odkud mám tu touhu jednat správně, a tu schopnost rozeznávat, co je správné, když mi někdo napověděl a já si mohl z jeho nápovědi vybrat, co jsem poznával jako správné, a když jsem měl kromě toho moc, abych toto správné uskutečnil i proti vlastní vůli, kterou jsem považoval za méně důležitou, začal jsem s něčím, co dobře vysvětluje onen pojem "poslušnosti", která vede k duchovnímu pokroku. A nebylo těžké si vybrat mezi správnějším a méně správným, neboť rozhodujícím měřítkem byla vůle, která nebyla má, a o které jsem se dovídal schopností rozlišovací bez přemýšlení. Svou vůli jsem potom nasadil

k prosazení oné vyšší vůle, která věděla, co je správné, a proto jsem ji považoval za něco, čemu musím svou vůli podrobit, respektive, které musím svou vůlí sloužit. Teprve když jsem dovršil relativně dostupnou výši využití možnosti pocházející z moci, kterou jsem měl nově k dispozici, celý systém na té které úrovni se začal hroutit, a to k mému nemalému překvapení a k mé velké nelibosti, a tento přechodný stav trval tak dlouho, dokud jsem tu lítost nepřekonal, a končil tím, že jsem se přestal litovat a vracet

k sobě "opuštěnému" a vždy znovu zdánlivě dokonale opuštěnému. Nechápal jsem tehdy, co je to relativnost pocitu správnosti: Co je správné na jedné úrovni, není správné na jiné úrovni.

Dnes už vím, že tehdy v předškolním věku se se mnou stalo něco, o čem mluví sv. Jan v VI. kapitole Zjevení: "I spatřil jsem, jak Beránek otevřel jednu ze sedmi pečeti, a slyšel jsem, že jeden ze živočichů volá jako hromovým hlasem: "Pojď!" I pohleděl jsem, a hle, bílý kůň, a ten, který na něm seděl, měl luk. Byl mu dán věnec, i vyjel jako vítěz a aby zvítězil." (VI, 1-2)

Samozřejmě neměl jsem tehdy ani nikdy později vidění nějakého koně, nebo Beránka, jezdce a luku. Nevěděl jsem, že Beránek otevřel první pečeť knihy života, že to byl ten, který mně ukazoval, co je správné, abych mohl jít a nad svou vůlí zvítězit. A to se chce na celé té cestě, aby se člověk naučil zaměřovat svou vůli za vůli boží. K tomu ani zdaleka nestačí držet se správného bez ohledu na to, zda se to člověku líbí či nelíbí. Neříkejte si, že je-li toho, čeho se má člověk zříci - pokud mluví sv. Jan pravdu - ještě šestkrát více, aby se mohlo vstoupit do království božího, že toho není nikdy schopen. Vždyť ten, kdo otvírá pečeť, je Beránek, a ne my, a ten nám dává též moc, abychom to všechno dokázali. Jen je třeba být poslušný v tom smyslu, jak jsem vysvětlil. A na každém stupni novými prostředky. Čím se na jednom stupni dobylo vítězství, na dalším se tím nic nepořídí.

Kdyby se byl izraelský národ nesnažil 1700 let plnit vůli Otcovu, nebyl by se dočkal příchodu Mesiáše. A víte, jak to dopadlo. Vlivem toho, že si Mesiáše vydobyl, chtěl ho mít pro sebe na úrovni, na které se nacházel. Nic neslevit ze svého. A to nebylo možné, ani správné. Jenže i chyby, pocházející z dosavadního hodnocení, jsou užitečné. Alchymisté by řekli, že zmírňují oheň, aby se dílo nepřehřálo a nezničilo. Nedělejte si však hlavu s těmito těžkostmi. Duchovní vedení je neomylné a vševědoucí a všemohoucí. Stačí ho poslouchat a nedat se odradit nezdary, jejichž smysl nechápeme. Ony jsou totiž nedílnou součástí vedení. Ono ví, co je nutno odbourat a jakými prostředky, čeho se zbavit, a podle tohoto vědění jedná "nemilosrdně".

Předvedu aspoň jeden příklad, jak si můžeme pomoci symbolikou Ježíšova života. Židé před narozením Ježíše Krista plnili Zákon slepě, nebo se od nich chtělo, aby ho tak plnili, protože neměli v sobě ještě živé měřítko toho, co je správné a co nesprávné. Ti mezi nimi, kteří už toto měřítko měli, byli jejich duchovními vůdci. Učiňme však skok do jiného stupně vývoje. Učedníci Páně rovněž slepě užívali sílu k pomáhání bližnímu, a pokud ji slepě neužívali, jejich činnost přestala být "záračná", tj. vrátila se na běžnou úroveň lidské činnosti. Učili se užívat boží moci samovolně. Pole samovolnosti se u nich stále rozšiřovalo. Srovnejte si nově užitou moc boží: U starých Židů jeden způsob užití vedl k narození Mesiáše. U Ježíšových učedníků jednak k pomoci bližnímu, jednak k odstupům od jejich vůle mnohem vyšším způsobem a jednak k ukřižování tohoto způsobu vedení, myslím osobního vedení, aby mohlo být nahrazeno vedením vyšším, neosobním. Jak vidět, i tento způsob vedení měl své meze. Tříletá doba učednictví minula a zázraky přestali dělat jak

*Ježíš, tak učedníci. S tímto přelomem padla jak jejich víra v Ježíše, tak i naděje učedníků v osobní spásu. Ježíš si dokonce přál, aby ho učedníci svou vírou v té době neobhajovali. Chtěl jim celou touto ukázkou osvětlit způsob "slepého následování" na různých úrovních. Když jsem např. v předškolním věku poznával, co je správné, slepota se přestěhovala z oblasti běžného nepoznávání správného do oblasti poslušnosti toho, co jsem poznával jako správné. U mne např. povel pro studium přírodních věd zněl "Správně!" Ale jakmile jsem se do nich zamiloval, bylo mně studium odňato. Tehdy jsem se dlouho nemohl smířit s tím, že je to také správné. Na mnohem vyšší úrovni učedníci Páně se nemohli smířit s tím, že jejich mistr byl potupně popraven. Ale poprava byla **nově** správná. Týden před popravou ještě ne! Křesťané tuto oslavu relativní správnosti vzpomínají na květnou neděli těsně před potupnou smrtí Ježíšovou. I vzpomínka zde má navádět k patřičné pružnosti.*

Pomozte si příkladem Marty a Marie. Marta pokračovala v domácích starostech o hosty a Marie, která sestře jindy jistě pomáhala, tentokrát si sedla a poslouchala Ježíše. Byla za to pochválena, že zvolila sobě lepší úděl. Přemohla ji schopnost rozlišovací a ta v ní působila tak mocně, že nemohla být taková, jaká byla dříve. V té době učedníci Páně byli už tou mocí přemoženi, a jen proto mohli být učedníky Páně.

Zažil jsem před několika dny velké zklamání. Sešel jsem se pod jedním vrchem na několik dní s několika přáteli, abychom se tam věnovali duchovním věcem. Jakmile jsem předstíral, že jsem odešel, přátelé se začli s velkou vervou bavit o světských věcech typu "zlaté knoflíky na kabátu". Neuřezával jsem jim je, protože jsem poznal, že se jen vracejí slepě k běžným cestám myslí a že náš odchod do samoty byl sice pro ně ochotně nastoupeným, ale přece jen násilím. Tam se ještě nedovedli chovat se slepou poslušností. Jakmile se jim polevila uzda běželi opět ke svému starému já, do svých zatuchlých stájí. Dva z těch přátel jsem potom na závěr pozval do jiné skupiny přátel, aby se před nimi zastyděli. Stalo se, přestože jejich dojem byl mylný. Chvilí přece také vydrželi už bez této ukázky, ale další dobu nikoli. Chyběla v nich síla jemnější než síla jejich starého já z dřívější úrovně, ze které si přáli vyjít. Zdarma nic nejde: Bez dodržení pravidla "zapři sama sebe" nemůžeme udržovat vyšší trend. Byl jeden mezi těmi přáteli, který se snažil více než ostatní konkrétně sloužit všem. Ten si v duchu říkal: Když se musím tolik zapírat, co mám dělat ještě navíc?" Už se na něm chtěl jen ten trénink v pružnosti, při všem být celý, bez lítosti, a dělat jen to, co se má právě dělat.

Vracet se k sobě, ať jakýmkoliv způsobem, ať s radostí, vzpomínkou, lítostí apod. je chybné. Asi takhle: Ted' pumpuji vodu, ted' cvičím jogické pozice, ted' vařím, ted' se soustřeďuji, a nikdy nic dalšího ani v mysli nedělám. To chtěl přece i Ježíš od všech, kteří ho následovali.

Jeho učedníci museli zastávat přerůzné úkoly, vždyť křtili, léčili a pomáhali lidem. Dovedete si představit, jak zle by to bylo dopadlo, kdyby v duchu ještě léčili, když už měli být s Ježíšem na hostině a jen se radovat. Byli by na hostině překáželi svým duševním obsahem. Proto také Ježíš udělal první zázrak na hostině a pro hosty.

Lidem chybí onen neodolatelný pocit něco udělat především. Víte dobře, že se pro nedostatek tohoto pocitu nikdo nemohl stát učedníkem Ježíšovým. Někdo např. pociťoval, že je přednější pohřbit otce, nepovažoval za přednější následovat Ježíše. Ani ten se nemohl stát učedníkem. Mohl jsem se jím stát v předškolním věku, kdy jsem dával přednost tomu, co jsem pociťoval za správné, ale toto správné nebylo obsahem mého hodnocení a vůle. Později však, když jsem přilnul k přírodním vědám, nemohl jsem zůstat učedníkem Páně. Ne proto, že jsem měl o ně zájem, ale že jsem je stavěl nade vše. Protože mně nemohla přispěchat ku pomoci víra v nějakou vyšší hodnotu, a už jsem byl chycen pro cestu k Bohu, i když jsem jí tak neříkal a když jsem na Boha nevěřil, muselo se stát něco, co můj rád hodnot vrátilo do správné polohy. Bylo to v malém a na nižším stupni obětování prvorozeného syna Izáka Abrahamem. Zaměnil jsem správné za lásku k jednomu z toho správného. Narození Izáka bylo správné, ale láska k Izákovi zastiňovala lásku k Bohu, její míra musela být podřízena míře lásky k Bohu.

Usoudíte asi správně, že tato úměrnost chybí mým přátelům, a tážete se, kde mají tento živý rád hodnot získat. Divíte se možná, proč do komentáře o styku se záhrobím pletu pořád cestu do království nebeského. Odpovím napřed na druhou část otázky.

Kdyby mnozí spiritisté, badatelé typu Paul Misraki, nezaměňovali styk se záhrobím se stykem s královstvím božím, vůbec bych se cesty k Bohu nedotkl. Oni však svým přesvědčením velmi kompromitují náboženství, protože záhrobí, se kterým se stýkají, mohou považovat za věčný život, nebo aspoň za očištec, po kterém se vchází do věčného života, a tak nás utvrzovat

v omylech, které mohou mít nedozírné následky, neboť každý se

jednou ocitneme na prahu smrti a naše chybná představa o záhrobí bude v něm vytvářet situaci, která se zde na světě vytvořit nemohla, protože hrubá hmota jí klade často nepřekonatelné překážky, aby se rozvinula v nějakou skutečnost. Kdežto člověk, který během svého pozemského života se snaží vejít do království božího a přitom mimochodem překonává úrovně vědomí, které stojí mezi jeho dosavadním úsekem vědomí a universálním vědomím božím, proniká do záhrobního života, je-li toho vůbec zapotřebí, jaksi shora, a jeho pohled není omezen úrovní, na kterou vstupuje. Pozná-li např. že má duši, která není vázána ani na pozemské tělo, ani na nějaké jemnější tělo, řekněme astrální, které se projevuje ve spiritistických seancích, ani na vzpomínku na kteroukoli úroveň, může mnohem objektivněji posoudit projevy přicházející ze záhrobí, které je časoprostorovou záležitostí hluboko stojící pod úrovní duše, která není vázána na čas a na prostor a také není jimi omezena. Toto tvrzení ovšem platí o duši osvobozené od všech pout, o nalezené princezně, řečeno pohádkově, nikoli o její vyslankyni, duši ztotožňující se s tělem jakéhokoli druhu, tedy i s tělem záhrobním astrálním, jak se říká v okultismu. Jinými slovy řečeno: Člověk, který nepoznal svou nesmrtelnou duši, o které je např. mluveno ve Zjevení sv. Jana a která je označována číslem dvanáct, tj. ovládající vesmír, časoprostor, ten se sice může stýkat se záhrobím pomocí smrtelné duše, která je označována ve Zjevení jako nevěsta, tedy pomocí něčeho, co vzniká na počátku jeho pozemského života a pak dožívá ještě v záhrobí, ale pak podléhá těmto klamům, ba ještě mnohým jiným, kterým podléhala ve styku s pozemským světem. Ani nemůže ani nemá právo si vyžádat legitimaci těch, se kterými se stýká, musí dát prostě na to, jak se mu projevují. Proto Julien mohl být oklamán ohledně místa pohřbu Allaina a nebyl oklamán, co se týče jeho bývalého zaměstnání atd. Správné rozeznávání nějak souvisí s oním způsobem rozlišování, kterému sv. Pavel říká rozeznávání duchů - a ve kterém tak vynikal Ježíš.

A jsme u první části otázky: Kde mají lidé získat živý řád hodnot?

Zkušenosti indických joginů z radža jogy a z kundalini jogy nám prozrazují, že všechny hodnoty, ke kterým člověk dospívá svým duchovním vývojem, jsou už v něm připraveny, a Indové říkají, že kdyby v něm už nebyly obsaženy, že by mu byly nedostupné. Člověk je tedy pokladnicí s nesmírným bohatstvím, oni říkají, že zapečetěným na sedm zámků - čakramů. Praví, že odpečetěním jednotlivých center vědomí se člověk dostává napřed na různé širší stupně vědomí a nakonec nad všechny.

Tento přechod za všechny úrovně se nedá srovnat s ničím jiným než se vstupem do království božího. Všechny úrovně, v člověku připravené k otevření, jsou z našeho hlediska nehmotné, takže ztotožňují-li se např. se středisky v páteři, ze kterých lze do nich vstoupit, je to jen pomůcka pro lidskou představivost, kterou se právě tato střediska otevírají. Tahle poučka o moci představivosti nám připomíná něco, co je ještě mocnějšího než představivost sama - zaujatost. Řeknu to ve zkratce takto: Jogini při praxi kundalini-jogy otevírají střediska "v páteři" tak, že si je představují a přitom vyslovují nějaké slabiky. Jsou-li však zaujati jen svou představou, jde celý proces vývoje otevírání center velmi pomalu kupředu. Pro toho, kdo z nich neví, že představa je jen prostředkem pro vzbuzení zaujatosti myslí, je tato cesta rozšiřování vědomí jednou z nejstrastiplnějších cest, protože se žák snaží o to, aby odstranil chyby v představě nebo ve vyslovování slabik, a čím více se o to snaží, tím vzdálenější je mu cíl. Je sice plně zaujat vylepšováním prostředků, ale zároveň se ztrácí z oblasti zaujatosti cíl. Avšak ti lidé, kteří nikdy neměli ani ponětí o prostředcích, kterými vládnu jogini, někdy, i když zřídka, pouhou zaujatostí o něco, čemu Ježíš říká království boží, nebo při nezainteresované pomoci bližnímu, dosahovali rozšíření vědomí mnohem rychleji než jogini. Ukazuje se, že rozhodující pro duchovní pokrok je kvalita a intenzita zaujatosti.

Je-li sedm úrovní, přes které je nutno přejít, pak je také kvalita a intenzita zaujatosti, která do nich člověka uvádí, rovněž sedmerá. Není však rozhodující, na kolik stupňů ji rozdělíme, nýbrž bude-li se stupňovat. Míra zaujatosti je v první řadě závislá na míře sebezáporu. A tu je třeba říci, že míra sebezáporu při mediálních projevech u médií je velmi malá, spočívá jen v otevření vrat vědomí pro vlivy, které stojí a čekají za nimi. To ovšem způsobuje, že při těchto stavech nedospěje ani do schopnosti rozlišovací, ani se nedostane nad úroveň, na kterých žijí "duchové". I kdyby po tom toužil, sama touha nestačí k tomu, aby překonal své obvyklé omezení časoprostorovými měřítky s představami. Nejlepším příkladem toho jsou projevy Swedenborgovy. Jistě, že to byl člověk velmi vznešeného způsobu myšlení, ale neměl za sebou sebezápor, a tak se stal obětí vlastních i cizích představ o nebi a tam žijících bytostech. A tak se stalo, že na jedné straně velmi dobře nebe považoval za stav - a to byla v jeho době velmi odvážná myšlenka - avšak zároveň a téměř současně mluví o něm jako o místu, v němž popisuje krásné paláce, zahrady, krajiny atd. Soudní lidé se neocitají v nebezpečí, dovídají-li se o takových věcech, protože snadno zavrhnou jako neskutečné všechny ty lidské představy o

říších nad naší. Horší však je, že takové zprávy jsou odstrašujícím příkladem zmatenosti a sebeklamu těch, kdo tady vypovídají. Jak je možné, že i takový Swedenborg se dal tak pěkně klamat? Protože do jeho představ, které pocházely z jeho doby, vstupovaly reálné bytosti a vytvořily velmi reálný dojem skutečnosti. Swedenborg správně cítil, že se setkal se skutečností daleko vyšší, než je skutečnost tohoto světa, ale tak dokonale ji zahalil do svých představ o lepším záhrobním životě, že nemohl skutečnost oddělit od klamu. Totéž se děje už i ve snu. Vystupuje-li tam především naše já se svou pamětí, ale je svědkem schopností, které na zemi nemá, např. schopnosti létat nebo octnout se v netušeně pozměněném prostředí apod., nedivme se, že se nad tím pozastavuje.

Jenže bez sebezáporu všechny tyto projevy, ať snové nebo mediální, jsou jen velmi vzdáleným opisem pravdy. Co s takovými opisy? Aby se z nich vyrýžovalo zlato pravdy, k tomu by bylo třeba dalšího člověka minimálně se schopností rozlišovací, lépe člověka, který by se se svým vědomím dokázal ocitnout nad úrovněmi, čemuž se říká, že vstoupil do Otcova domu, nebo že vstoupil do příbytku u Boha.

Dokonce ani světci, toužící po Bohu se nedokázali zbavit pronásledování děblem, jako např. sv. Jan z Vianney, nebo v nové době Pater Pio. Byly doby, kdy se setkávali s těmito "zlými duchy" a byli jimi trýzněni, a není bez zajímavosti, kdy se to dělo. Většinou v noci nebo když si přáli mít od nich pokoj, kdy jejich přítomnost nemohli potřebovat, např. při modlitbě. Ty projevy přicházely ve spánku proto, že tam nevládli svou vůlí jako ve dne, a v noci proto, že si mysleli, že noc je doménou moci těchto duchů, při modlitbě proto, že odpor a nenávisť stejně poutá jako náklonnost a láska. Byly to vesměs projevy jejich já, ale v nich byly prvky, které nebyly z nich, a z těch se usuzovalo, že jde veskrze o cizí bytosti. Tím prvkem navíc byly jinak utajené schopnosti našich já, které se nemohou projevit za všech okolností, nýbrž jen při přesunu vědomí na jinou vyšší úroveň, do jiných zákonitostí. U lidí, kteří nemíří za projevy ze záhrobí, nýbrž do věčného života, může dojít

k projevům záhrobních bytostí, nikoli však, že by při nich ztráceli vědomí jako médium. To však bývá způsobeno dvojím: buď jejich zaujatost pro věčný život není dost velká, aby jim pomohla překlenout nižší úrovně zákonitostí, nebo plní na těchto úrovních nějaké úkoly, a to zase dvojího druhu, buď vůči úrovni, která se jim projevuje, nebo úkol té úrovně vůči nim. My jsme totiž ovlivňováni všemi úrovněmi vědomí, a zároveň, v menší míře, tyto

úrovně ovlivňujeme. Náš pocit oddělenosti je klamný. Může se dokonce stát, že při duchovním vzestupu člověk uvízne na některé úrovni zákonitostí, je pak jimi natolik ovlivněn, že odtamtud dostává soustavně informace a přidává k nim vlastní představy. Na cestě k Bohu se to přihodilo např. Lorberovi, který napsal mnohadílný spis o životě Ježíše Krista nebo sv. Marii z Agredy a jiným. Obojí životopisy jak Ježíše, tak Panny Marie prozrazují snahu doplnit historizující pohled na tyto postavy, jako by právě ten byl tím podstatným na jejich životě. Není-li však tento pohled vnitřním smyslem děje, a tím nebývá doplněn, právě jako je tomu u knihy Mormon, může takové vyprávění poskytnout jen jakousi pochybnou útěchu, ale nikoliv program k následování. Děj Ježíšova života by měl být doplněn jeho vnitřním smyslem, který už není dějem. Ježíš procházel různými úrovněmi vědomí za svého pozemského života, a na každé z nich začal mít nový vnitřní smysl.

Děj života probíhající v záhrobí má jiný smysl než děj našeho pozemského života. Jestliže člověk za svého pozemského života žije jen pro sebe a pro své, dožije život jako zvíře: ztratí jej. Tak si vede většina lidí. Takhle po smrti nelze žít, i kdyby člověk chtěl. Vezměme si napřed nejvyšší možný příklad z pozemského života: Ježíš žil na zemi, aby se mohl vrátit do Otcova domu se všemi jemu svěřenými. Neberte však tuto větu historickým způsobem, protože jeho úkol je věčný. Předešlá věta by měla znít: Ježíš žije

v nás proto, aby nám pomohl vrátit se do Otcova domu. Ještě vedle toho nejběžnější příklad smyslu děje záhrobního života: Vypořádat se se vším, co člověk na světě začal a zasel a přitom "povinně" pomáhat především lidem na zemi. Vysvětlím slova "povinně" pomáhat: Úroveň záhrobního života je úrovní poněkud rozšířeného vědomí: Člověk tam "vidí" potřeby lidí, kteří buď se myšlenkově zaměří na něho nebo on na ně. Pro toto vidění spojitosti je nemožné, aby kterýkoli "mrtvý" na ně nedbal. Cítí stav zmíněných živých hnedle tak jako stav vlastních údů. Jak by se mohl od jejich těžkostí, strastí a radostí odpoutat. Podobně na každé úrovni, tj. širší úrovni vědomí než je ta, se kterou se stýkají spiritisté, vědomí se rozšiřuje především k nižším úrovním. Tak vznikají "povinnosti" vyšších úrovní vědomí vůči nižším a užším úrovním vědomí. Napadá vám možná otázka, zdali s narůstajícími "povinnostmi" narůstají také schopnosti. Ovšem že: To je patrné už z toho, že pociťují do jisté míry spojitosti s nižšími úrovněmi. Jenže cesta směrem nahoru je pro lidi v záhrobí uzavřena obdobně jako pro bytosti ve stavu ráje. Vezměme si jako příklad bytost nebo onu část vědomí, která se nachází ve stavu ráje.

Kdyby z tohoto stavu vedla cesta vzhůru k přímému zažívání Boha, tj. za čas a prostor, nebyl by pro tento stav připraven osud tak krásně naznačený parabolou v Genesi. Je to sice stav mnohem vznešenější než náš pozemský stav vědomí, ale i pro něj platí, že cesta dolů z něho je snažší než cesta nahoru, ba, možno bezpečně říci, že cesta nahoru je pro tento stav možná jen přes "pád" z ráje dolů do lidství, do úzkého okruhu vědomí, do velmi strohé a kruté zákonitosti našeho pozemského světa nebo některého jiného jemu podobného. Jako by toto vědomí sestupující od Boha mělo tendenci např. v podobě lidského těla si opatřit nástroje, jimiž by bylo možno vystoupit až k Bohu, a jako by jiného nástroje k tomu vhodného nebylo. Kdyby se vyskytl někdo, komu by bylo dopřáno zřít "pád" z ráje a vzestup zpět k Bohu, viděl by proud individualizovaných stavů proudících z ráje do pocitu tělesné oddělenosti např. na zemi v lidském těle, a další proud obráceným směrem z tohoto pocitu oddělenosti do stavu nebe, nejen až do stavu ráje. Poznal by také, že nejde o nějaký historicky zjiřitelný pád a vzestup, nýbrž o nepřetržitý proces sounáležitosti. Tento proces se sice dá vyjádřit obrazně pádem z ráje na jedné straně a nanebevstoupením na straně druhé, respektive na nebevzetím Panny Marie, nesmrtelné duše, ale pro poznalého člověka veškerá dramatizace vyjádřená obrazem je velmi neumělým prostředkem vyjádření skutečnosti, v jejíž hloubce, až v její hloubce vládne dokonalá harmonie, zatímco povrchové vlny tohoto procesu jsou mnohem bouřlivější, než jak je možno znázornit jakýmkoli obrazem. Při tomto procesu tisíce padají vlevo a vpravo, ale nesmrtelný nositel celého procesu zůstává tím nedotčen, jak krásně líčí ve svém apokalyptickém obraze sv. Jan. Svatý Jan dosáhl zření celého tohoto procesu, popsal nám jej ve Zjevení a nebyl pochopen. Jeho hlášení bylo, je a bude zaměňováno za nějaké bědy čekající naši planetu a lidstvo na ní. Jenže co on viděl, děje se na sedmi úrovních vědomě a soustavně a člověk je při tom jakýmsi prostředním článkem, do něhož se vtěluje všechno "předešlé" a z něho vychází všechno "budoucí". Celý ten proces od Boha přes člověka k Bohu může být proveden jen v člověku nebo

v bytosti svou úplností a vybaveností jemu podobné. Nemůže být, jak jsem už řekl, dokonán např. v záhrobí, protože tam už není oné úplnosti a vybavenosti. Proto veškeré spiritistické projevy, ať se jeví jakkoliv vznešeně, netýkají se království božího, nýbrž jen jedné úrovně vědomí, která je zastoupena i v živém člověku na zemi. Proto se tak snadno mísí lidské představy do této úrovně, a může se vyskytnout např. Swedenborg, který své lidské představy o ráji smísí se zážitkem nějaké jiné úrovně vědomí a vyvede z

toho popis, který obsahuje jen ta zrnka pravdy, která dokáží vykrytalizovat z mnohé trhliny jeho představ. Totéž platí o starozákonních prorocích, pokud po sobě zanechali zprávy o jejich vytrženích vyjádřených obrazy. Je v nich skrytá pravda, ale běda, považuje-li někdo ty obrazy za něco víc než skvělé obaly hluboké pravdy, která se nedá obrazy vystihnout, nýbrž dá se do nich jen obalit.

Co je potom třeba k tomu, aby člověk vešel do království nebeského? Všechno, co radil Ježíš a co je nám tedy známo, ale nezapomínejme přitom, že člověk musí být při tom člověkem, po smrti nelze provést vstup do království. Dnes slovo království nám už ani nepřipomíná tehdejší povahu království za života Ježíšova, kdy král vládl absolutně. Přeložme si tedy slovo království do dvou slov: absolutní vláda.

Dostáváme se k základnímu tématu: Absolutní vláda boží je uplatňována tam, kde nejsou uplatňovány odvozené boží zákony a zákonitosti. Tyhleto zákonitosti jaksi zastupují absolutní vládu boží na jednotlivých úrovních, a to tím způsobem, že na jedné straně zabraňují vpádu boží absolutnosti do kteréhokoliv Bohem nastoleného řádu, a to pomocí dynamičnosti a dopracovanosti kterékoli příslušné zákonitosti, jednak umožňují v rámci té které zákonitosti poměrně svobodný pohyb, jednak ze spodní úrovně, tj. např. z našeho lidského pozemského života dovolují mocí esence nižší zákonitosti dostat se přes hranice jednotlivých zákonitostí a posléze až nad ně za čas a prostor. O tomto bodě je důležité vědět, že jde o stavbu jednoho stupně na druhém. Kdyby odpadl stupeň první, např. fyzickou smrtí, byl by sice možný vývoj v rámci druhého stupně, ale tento stupeň by nebylo možno překročit. Takže je možný jen vývoj 1,2,3,4,5,6,7, ale nikoliv vývoj 2,3,4,5,6,7.

V této řadě chybí základ - lidský život. Jeho příprava, např. zde na naší planetě, trvající miliardy let, není úkazem náhodným ani nezáměrným. Je-li číslem 7 označeno království boží, pak opět platí, že absolutní jeho moc je filtrována nebo spotřebována úrovněmi 6,5,4,3,2, takže např. se dostane na naši úroveň jedna, ale přefiltrována nebo propouštěná šesti filtry. Takováto moc boží se jeví na hmotné úrovni jako by jí nebylo - tak jemně vládne. Bytosti, které se projevují ve spiritistických seancích, pocházejí z úrovně dvě. Tam totiž může lidský duch vstupovat bez sebezáporu, jednak tam vstupuje volně a bez překážek ve chvíli smrti, jednak s určitými překážkami a omezeními ve spánku zaživa. Tam těmi překážkami jsou lidské představy o životě. Ty zůstávají už skutečnými překážkami i v úplném záhrobním životě

na druhé úrovni. Říkal-li jsem tedy, že po smrti člověk vstupuje do druhé úrovně volně, mínil jsem tím fyzické uvolnění. Ostatní vysvětlím dále. Provedu vás ve zkratce touto úrovní. Budu se opírat jednak o zkušenosti svědků, známých ze spisů Moodyho Život po životě a Úvahy o životě po životě, jednak o vlastní zkušenost. Rozdíl mezi mými zkušenostmi a zkušenostmi těch, kteří se ocitli na rozhraní života a smrti a vrátili se do života, je pouze ve východisku a v kvalitě, nikoli ve faktech. Fakta, pocházející z mých zkušeností, jsou absolutně totožná se zkušenostmi lidí vrátivšími se z klinické smrti, mé zkušenosti však též plynule navazují na jejich zkušenosti. Tyto návaznosti pocházejí ze schopností získaných na vyšší než druhé úrovni. Tím jsem mohl projít vertikálním řezem celou druhou úrovní a dostat se tam, kam se mnozí pacienti vůbec nedostali, nebo kam jen nahlédli.

A tak bych ze souhrnu těchto zkušeností mohl říci, že média jsou schopna zprostředkovat zkušenosti ze záhrobí jen blízké zkušenostem převzatým z lidského pozemského života. Záhrobní život takto zprostředkovaný se velmi podobá pozemskému životu. Médium bez vlastní možnosti rozšíření řadí vedle sebe své zkušenosti a zkušenosti převzaté ze záhrobí, takže i člověk, který prošel celou druhou úrovní, musí si dávat dobrý pozor, aby nebyl oklamán obrazotvorností média. Vcelku se dá říci, že život na druhé straně se jen pomalu vzdaluje od způsobu života a myšlení na pozemské úrovni a pomalu se přibližuje k novému způsobu života, jaksi vrůstá do nové zákonitosti. Je to obdoba toho, jak vědomí vrůstá po narození dítěte do zákonitostí našeho života. Zpočátku posmrtného života je vědomí úzce svázáno s jemnějším tělem, řečeným astrálním, a má tendenci se s ním opět mylně ztotožnit, jako se mylně ztotožňovalo za pozemského života s hmotným tělem. Jenže eterická náplň tohoto, která svůj náboj získala ze slunečního záření a z jídla, které rovněž bylo výslednicí slunečního záření, pomalu se ztrácí a vědomí se musí vázat na jiné tamní záření. Tento přechod je pohenáhlý a když je dokončen, ti, kteří jím prošli, jsou neviditelní pro ty, kteří jím dosud neprošli. Ti začátečníci mají pak dojem, že ti, kteří jim zmizeli z obzoru, se očistili a znovu se vtělili do hmotných těl. To jsou pouhé jejich představy navozené rozmáhající se vírou v převtělování, kterou si odnesli z pozemského života. Co považují bytosti na druhé úrovni za očistu, vůbec očistou není, poněvadž očista, ve smyslu přípravy k přechodu na vyšší úroveň, by tam byla nesmyslná. Z druhé úrovně se nepřechází na vyšší úroveň, ani se nesestoupí na nižší pozemskou úroveň. Totéž platí o vyšších úrovních s těmito změnami: Na třetí úrovni platí totéž beze změny, ale v

delších časových mezích. Ze čtvrté úrovně je možno vystoupit do páté a odtamtud "spadnout" na úroveň první, pozemskou. Není tedy odtamtud možný přímý vzestup nahoru do 6. a 7. stupně, a to pro funkci 4. a 5. stupně. Jsou východiskem k "pádu"- k pádu do hmoty a pro svou polohu jsou ochranou a regulátorem stvořených úrovní 1,2,3. A víme z Genese, do jaké míry i vlastních úrovní 4.5. Situace na 4. a 5. úrovni není tedy bezvýchodná, protože tyto úrovně nepředstavují pouhé dohasínání nějakého předešlého života na jiné úrovni. Naprosto bezvýchodnými jsou stupně 2. a 3. Mají však funkci regulátorů prvního stupně, jak správně zjistil Julien.

Ještě si všimneme podrobněji druhé úrovně. Zemře-li někdo, kdo se už přestal ztotožňovat s tělem, jaké právě měl před smrtí, objeví sám sebe po smrti mnohem mladším 30 - 35 letým, pokud se dožil takových 60 let. Takovéto překonání stáří už samo o sobě znamená na druhé úrovni velký pokrok, neboť je to znakem překonání i jiných představ spojených se stářím a nemocemi. Naopak, kdo se nepřestane ztotožňovat ani ve stáří se svým tělem a tělesným stavem, doplácí na to po smrti tím, že tam nese dle svých představ všechny znaky svých dřívějších chorob a bude se muset z těchto představ léčit. Může být léčen i z naší úrovně, má-li zde na zemi někoho, kdo počítá s tím, že jeho mrtvý bude mít tendenci vmýšlet se do svého minulého zdravotního stavu. Právě tak se mrtvý může vmýšlet do svých vztahů k žijícím nebo i k mrtvým lidem. S těmito mrtvými se může na čas shledat a vypořádat s nimi účty, ale horší je tomu se vztahy k žijícím. Ti o nich nevědí, jen někdy tuší přítomnost mrtvých, ale to nestačí ke vzájemnému dorozumění. Tzv. strašidelní duchové jsou ti, kteří se po smrti nedokáží vyrovnat se svým živým, obyčejně dramatickým způsobem vyhoceným poměrem k nějakému místu, majetku nebo lidem. Někdy se takoví duchové zdržují i po staletí na určitých pozemských místech a dokonce se stýkají s žijícími lidmi. Kde k tomu berou sílu? Zřejmě z místa nebo z lidí, se kterými se stýkají, berou sílu k takovým projevům. Je to částečné vysvětlení praktik starých Egyptanů s mumifikovanými mrtvolami, jejichž vztah k živým se uměle udržoval mumifikováním. Zřejmě základem obou jevů je nějaký jednoduchý princip nebo nějaká velmi prostá znalost.

Jinak je běžné, že zbytkové sluneční záření, ze kterého jsme živi během pozemského života, nedá se snadno posílit a obnovit ze zdrojů na druhé úrovni. Tam jsou lidé živi z jiného záření. O jejich zdrojích něco více od některých svědků Moodyho. Někteří z nich měli vidění žlutých měst, jiní bílého světla. S tímto zdrojem

žlutého světla jsem se poprvé setkal ve spojitosti s husami v předškolním věku. Nepřinášelo poznání, nýbrž blaženost a klid, jak např. zažívají husy ve spánku na břehu řeky nebo rybníka. Duchovní školy na druhé úrovni se nacházejí v prostředí žlutého světla. Ono zastane tělesnost, odnaučuje ztotožňování s tělem a je tudíž za pomoci jiných také prostředím, ve kterém se snáze soustřeďuje. Já jsem je v předškolním věku vědomě vyvolával, abych jim zahnal návaly horeček, které mne příliš připomínaly tělo. Líčí-li nám však Moodyho svědci žluté světlo jako žlutá města, prostě jako místa, musíme jejich výpovědi rozumět tak, že nám tento zážitek líčí lidé, kteří život ve světě nepovažují za stav vědomí prvního stupně, nýbrž za pobyt na nějakém místě a v určitém čase, což je pravda jen odvozená z jejich stavu vědomí. Právě tak zacházejí s jinými stavy vědomí. Tato záměna příčiny a následků se potom analogicky vyskytuje na každé další úrovni vědomí. U mne k ní nikdy nemohlo tak úplně dojít jako u většiny lidí, protože můj proces ztotožňování s tělem byl vážně narušen už záhy po narození od jednoho a půl roku do tří a půl let opakovaně operacemi za vědomí, které byly tak bolestivé, že vždycky nanovo mé vědomí zbavovaly pocitu sounáležitosti s tělem a se všemi jeho funkcemi: povrchně vysvětleno, způsobovaly, že od určité úrovně bolesti jsem ji přestal vnímat jako bolest, smysly ji neunesly, nervy ji nevedly, ale vědomí zůstalo. Protože je to zkušenost zřídka kdy se vyskytující a protože vnáší určité světlo do stavu, který se ve smyslech projevuje jako intenzivní neoslňující světlo, promluvím ještě jednou o této zkušenosti z jiné strany:

Když jsem spal s husami na břehu řeky Vltavy, ovšem v předškolním věku, uvedly mne do stavu, který se v mých smyslech projevoval zmíněným intenzivním žlutým světlem. Přestože mě husy do tohoto stavu uvedly, pak už v něm nebyly a nevyskytoval se tam žádný tvor podobný zvířatům nebo lidem. Bylo to prostě oblažující světlo. Dohasínala tam i funkce lidské řeči. Zdali už v tomto stavu nebo až z něho vyplývalo zvukné E, respektive EL, bezpečně říci nemohu, ale je pravděpodobné, že toto E, které se spojovalo samovolně se žlutou barvou, bylo spíše jedním z následků toho stavu. Stejně tak bylo příčinou toho stavu, když jsem pomocí něho ten stav vyvolával. Možná, že ten stav může mít ještě jiné následky, ze kterých si vyberu jen jeden, protože jsem ho ve svém horečnatém mládí, jak jsem se o tom zmínil, samovolně používal na zastavení horečky. Vyslovování EL mne zbavovalo pocitu tělesnosti a je zajímavé, že s tím zároveň návalu horečky. Později jsem tento žlutý stav často zažíval ve snu nikoliv nezajímavým způsobem. V běžném bdělém stavu jsem mu odrostl, ba, mohu říci, že by mně byl překážel. Jestliže však

z vyššího stavu vědomí nebo z vyšší úrovně vědomí někdy během spánku sestupuji na žlutou úroveň, jeví se mi tento stav nikoli jako vstup do nějakého města, nýbrž spíše jako vstup do nějakého chrámu. Jsem si přítom jist, že ten chrám je plný lidí, ale ani jediného človíčka nevidím. Dokonce se však vyhýbám při vstupu lidem, které nevidím, a vím, ve které části chrámu je jich víc, ve které méně. Světelná záře je tam rozprostřena všude, ale není vidět její zdroj, třeba osvětlovací těleso. Připojuji se tiše k ostatním přítomným a odcházím stejně tiše a svobodně odtamtud. Víím, že se tam lidé vyučují vyššímu způsobu života, a to beze slov, prostě klidným pobytem tam, ale v plném soustředění na ten stav. Mám za to, že tento žlutý stav je jedním z rajských stavů, otevřený nejen pro zvířata, neboť husy v něm ve svém transu zřejmě pobývají, ale i pro malé děti, nemluvnata, protože řeč tento stav porušuje, dále pro děti s narušeným procesem ztotožňování s tělem, protože v mezerách, které porušují ztotožnění s tělem, dostavuje se tento stav, a to dokonce jako dozvuk v pozdějším věku.

Mrtví mají dojem, že se přes tento stav stýkají s Bohem, a tvrdí, aspoň někteří z nich, že jsou s Bohem spojeni, že si ho uvědomují.

Tato jejich tvrzení беру s rezervou, protože víím, že mystici dokonce v šestém stupni rozšířeného vědomí se nestýkají s Bohem, nýbrž s představou o něm. Nedá se však říci, že by se přes tuto představu nepřibližovali k Bohu. Jenže usuzovat z toho, že je to styk s Bohem, lze jenom tak dlouho, dokud se s ním člověk neseťká.

Nebožtíci se mohou přechodně a jaksi jen letmo dostat ještě do "bílého světla", jak se našim smyslům i jejich schopnostem jeví styk s pátou úrovní vědomí, řečeno klasicky, s vyšší rajskou úrovní. K tomuto styku dochází především v okamžiku umírání, a to jen v některých případech, ne jak Moody předpokládá, ve všech případech. Byl by musel zpovídat lidi, kteří prošli smrtí a už se z ní nevrátili k pozemskému životu, aby si byl mohl svůj generalizující názor opravit. Mně však záleží na tom, aby se neděly ani tyto drobné omyly, protože víím, že smrtí neprocházíme jako jeden druhému rovný, nýbrž jako velmi přísně diferencovaní a podobně je tomu s postupnou dostupností žlutého a bílého světla. Zkrátka: Člověk, který neumřel vnitřně dříve než zemřel fyzicky, přechází zase do oblasti stvořené, tj. do konečného stavu vědomí, tak konečného jako je náš stav vědomí na první úrovni.

Uvažujme takto: Náš nynější stav se skládá:

1. z úplné sféry existenční, jedna až sedm. Z té je ubráno od chvíle smrti tím, že už neexistujeme na úrovni hmotné. Všimněte si, že předpokládám, že existujeme na všech sedmi úrovních, přestože si toho nejsme vědomi.

2. Máme sice základ pro poznání k dispozici, svou existenci. Ale protože je v celé šíři v nás zastoupena jen existence, a my jsme si z ní vědomi jen její nejhrubší části, zastiňuje tato hrubší část jemnější způsob poznání. Jakmile při smrti odpadne nejhrubší část našeho jsoucna, lidské hmotné tělo, odpadne také jedna

z překážek poznání, takže v jeho rámci pak všelicos snáze poznáváme, protože však zároveň odpadlo tělo - universální transformátor všech vesmírových nadčasových sil, člověku už chybí schopnost universální přeměny vědomí z nejnižší úrovně na všechny ostatní a nad ně. Člověku pak zbude menší transformační úsek, který dokáže zastat jemnější astrální tělo, které zůstalo, kdežto ostatní transformační možnosti odpadnou.

Tedy vlivem totální existence zde na zemi je sice zastíněno všechno, co je nad nejnižším hmotným základem, ale za určitých podmínek lze toto zastínění odstranit a dostat se pomocí totální transformační schopnosti až za všechny úrovně, tj. k Bohu, do bezčasovosti. Začátek těch věcí je skvěle naznačen při zvěstování Panně Marii: "Duch Boží tě zastíní a z tebe se narodí Syn Boží." Jsou-li v člověku obsaženy všechny složky poznání, tj. připraveny všechny předpoklady universálního poznání zastavením složek, které nás přivádějí do stvořeného, lze dospět k poznání nestvořeného. Recept je jednoduchý: soustředit všechny poznávací schopnosti a tendence jedním směrem.

3. Nejrady bych věci nekombinoval a vystačil si při výkladu s body 1 a 2, ale dopustil bych se chyby příliš jednostranného pojetí.

Máme jako lidé k dispozici též veškerou blaženost, ale protože se chápeme drobných blažeností, právě proto nejsnáze zaplašujeme nebo utlumujeme nebo zastiňujeme universální blaženost. Nejsrozumitelnějším výrazem blaženosti je láska. Zaměřujeme-li svou lásku výhradně tomu či onomu, znemožňujeme uplatnění universální lásce. Mám o tom zkušenost. Dokud jsem miloval především přírodní vědy přestože u mně byla půda pro poznání duchovní připravena, nemohlo se ono projevit. Studovat přírodu bylo pro mne nejvyšším blahem. Mám však za to, že této průpravě na světském je u každého zapotřebí, a že nelze mluvit o promarnění tam, kde jde o soustředěnou zahleděnost. Ježíš nám to dokázal svým životem. Dokud se

věnoval jen své rodině, a to trvalo do jeho 30 let, nemohl uplatnit svůj láskyplný úkol vůči širšímu prostředí, a dokud uplatňoval tuto lásku v onom širším rozsahu od učedníků až po židovský národ, nedostal se za tento rámec, o kterém, respektive o jehož překročení se vyjádřil slovy: "Až budu povýšen" - rozuměj na kříži - "potáhnu všechny." Do té doby také nebyl dobrý v absolutním slova smyslu, jak vyjádřil: "Dobrý je jen Otec v nebesích."

Člověk po fyzické smrti je sice snáze přístupný zásahům blaha shora - žluté světlo, bílé světlo - může se v nich koupat, ale pomocí nich může působit jen směrem dolů, právě tak jako rajska úroveň vědomí může působit zase jen dolů, nemůže se ani dotknout bezčasového. Takže např. stav ráje bychom lidově mohli vyjádřit slovy "já pán, ty pán". Pocit oddělenosti, i když velmi zjemnělý, je tam patrný a je konec konců pro ten stav rozhodující. Je zjemnělý tím, že shora do tohoto stavu snáze proniká blaženost, hůře už poznání.

Anděl nepojedl v ráji ze stromu poznání ani ze stromu universálního života. To je velmi poučné zjištění. Všimněte si, že podle Genese rostou v ráji dva stromy, z nichž tamní lidé nesmějí jíst: strom života a strom poznání. Zatímco ti, co padají z ráje, tj. odcházejí z provizorního stvořeného stavu do pozemského života, do úplné dvojnosti, pojedli ze stromu poznání, ze stromu života však nepojedli, a on pořád roste v ráji. To znamená, že my lidé, kteří jsme odešli z ráje, máme-li se podílet na universálním věčném životě, musíme zprvu projít rájem, najíst se ze stromu života, neboť jinde neroste. Jaké skvělé pochopení celé cesty k Bohu se nám tu nabízí. Promiňte, že už nepíši o stavech vědomí, nýbrž o ráji jako o místu. Víím, že už přitom se mnou myslíte na stavy. Jen zrychluji výklad obrázy. Výsledníci přivedu zase do správnějších pojmů. Na prahu ráje však stojí anděl s plamenným mečem a brání těm, kteří se v ráji "provinili", vrátit se zpět. Jak se dostat přes tohoto strážce?

Podobenství o marnotratném synu jasně naznačuje, že nejde jen o to, dostat se přes tohoto strážce, nýbrž o to, jak jej vynechat a ocitnout se rovnou v Otcově domě. Z podobenství vííme, jak se onen "anděl", bratr marnotratného syna, rozčiloval, že vrátivší se marnotratník má u Otce lepší postavení, než on, který se nikdy neprovinil. Věru, není jiného lepšího způsobu, jak se dostat přes ráj k Otci, než se stát marnotratným, a až nebudeme mít nic, drze se vrátit do Otcova domu. Ježíš dokonale ve svém životě a ve svých poučeních ukazuje, jak se nejdokonaleji stát "marnotratným". Napřed zmařil svůj "pobyt" u Otce tím, že se narodil ve světě. Pak následuje celá řada zřeknutí, která už

prováděl jako člověk, a která by opatrný člověk považoval za hotové promrhání a odhození hodnot. Tato řada zřeknutí je naším nejlepším údělem, naším nejlepším způsobem promarnění. Rád nazývám tento ideální způsob "promarňování" školou nevlastnění, i když jsem si dobře vědom toho, že se dopouštím dost nehorázného zjednodušení. Jsem si však též vědom toho, že lépe je zjednodušovat než vůbec nic neříkat o tom, co se má učinit. Tak jsem si např. vědom toho, že princip marnotratnosti bývá zpravidla nahražován, a nejen

v poslední fázi vývoje, principem nuceného zřeknutí. V mém životě mám s tímto principem bohaté zkušenosti už od předškolního věku, když mě lékaři "učili" zřeknout se svého ztotožnění s tělem. Později jsem se učil zřeknout se životní záliby, dále od 17 let pocitu svatosti, od 26 let pocitu oddělenosti od ostatních a přináležitosti

k věčnému úkolu. Každý člověk, dříve nebo později, náhle nebo postupně, shledává, kolik toho ve svém životě promarnil.

V této fázi výkladu mně nejde o nic víc, než o ukázkou souvislosti promarňování v pozemském životě s promarňováním v posmrtném životě. Člověk, který prošel branou fyzické smrti, aniž se před tím vědomě spojil s Bohem, tj. neprovedl fázi vědomého návratu do Otcova domu během pozemského života, nemůže tuto fázi provést po smrti. Zjednodušeně jsme si to zdůvodnili posmrtnými transformačními nedostatky. Člověk však nezůstává ani po smrti ušetřen působení zákona nutnosti zřikání se. Sama fyzická smrt byla začátkem nedobrovolného zřeknutí se pozemského života, a v této linii se po smrti pokračuje. Ani zde příroda nedělá skoků. V člověku dohasíná vzpomínka na pozemský život, a to v tom nejširším slova smyslu. Jen jeho naučené představy o pozemském životě mu umožňují ještě si vzpomínat např. na lidský tvar těla, na lidskou řeč atd., zkrátka na všechno, co na onom světě přestalo mít opodstatnění. Tato vzpomínka je zprvu bez mezer a celistvá, dokonce ledacos je člověku z pozemského života jasnější, než mu bylo za jeho pozemského života na zemi, ale zároveň - a tady jsem byl zastaven při opisování přetržením pérka u písmene O, a tak tedy podíváme se na zbývající větu, chtěl jsem ji dopsat takto - se už "začíná rodit" nové tělo bez tvaru s novou dorozumívací schopností bez slov a s "novým" vztahem k pozemskému i k potomnímu životu. Tak tuhle větu je třeba opravit: Nerodí se žádné nové tělo, nýbrž z pouhého pocitu tělesnosti se přechází ke stavu smrtelné duše, která je tam přítomna a nepřeje si být dále zastiňována ztotožňováním s tělesností, byť jemnou.

A teď již pokračuji v původní verzi: Slovo "nový" vkládám do uvozovek, protože už podvědomě to všechno existovalo za pozemského života. Nové je to jen proto, že se člověk začíná osvobozovat od tělesnosti a stává se více vědomě duší. Je to jakési obrácení lidského nitra naruby, někdy velmi nepříjemné, protože jak lidské duši tak i jejímu okolí se stává zřejmým, co dříve mohlo bezpečně zůstat skryto a nebyla z toho žádná ostuda. "Očista" v posmrtném životě pak spočívá z dvojího:

1. Spotřebovávají se lidské představy,

2. ze zbylých představ a z nově nabytých zkušeností se vytváří vždy nová základna pro další "očistění". Tyto základny se tak podstatně vzdalují od původních, založených hlavně na pozemském ztotožňování s tělem, že ti, kteří se ocitnou na nově vzniklých základnách, jsou pro začátečníky v záhrobním životě nepostřehnutelní nebo se jim jeví jen jako světlo bez tvaru, jako obsahová bezeslovní informace apod. V přechodových fázích mezi jednotlivými "očistami" se dá používat ještě tělesnosti. Zkrátka

v posmrtném životě si lidé odvykají být tělesní a přivykají si být čím dále tím více stavem. Dalo by se říci, že z nějakého stavu jsme vyšli a do nějakého stavu se vracíme. Mezitím jsme potřebovali být tělesní na různých úrovních. Je to jakási pulsace, při které existuje možnost výběru tak, jak o ní mluvil mnohokrát Ježíš. Není bez zajímavosti, vyšší stavy zasahují snáze a zřetelněji do záhrobního života než do pozemského, takže mnozí lidé po smrti nabudou dojem, že jejich tamní existence vede ke spáse, k vědomě žitému věčnému životu. Jejich omyl spočívá v tom, že zásahy "shora" považují za přímé zásahy boží, a nikoliv, jak by měli, za výpomoc mezi sférami. Těmuž omylu běžně podléhají extatici, neboť je jim při takových výpomocích velmi dobře a cítí se při nich být mnohem svobodnější než v normálním životě. Vizte, jak skvěle se dařilo učedníkům Páně na hoře Tabor. Ale šlo přitom jen o proměnění Ježíšova stavu na jiný stav, mnohem nižší, obrazově extatický, který zkrátka učedníci v té době byli schopni unést.

Šířeji vysvětleno: Je stav základní, nestvořený, a z něho trvale vychází a do něho trvale vstupují stavy stvořené, tj. začínající a končící.

Zredukuji si tuto definici na úsekové stavy vědomí. Všechny stvořené stavy jsou výsečemi z jednoho a téhož základního nestvořeného stavu. Z nich stav lidského vědomí představuje nejdále vysunutou část ze středu, který je nestvořenou základnou všech stvořených stavů. Na cestě od středu tato část nabrala

všechny části méně vysunutých výsečí, přes jejichž úroveň se musela dostat, takže lidská existence je kromě jiného souhrnem všeho stvořeného, všech stvořených stavů a za takových okolností stojí na prahu nestvořené existence. Ono se totiž nedá vrátit zpět, dokud se poslední haléř nesplatí. Jen ten, kdo má všechny hodnoty jemu předané a dobře s nimi hospodaří, může je všechny vrátit i s úroky a tím se setká v dobrém s Hospodářem. Narážím zřejmě na podobenství o hřivnách. Člověk v posmrtném stavu už nemá jednu z hřiven a tu zakopal - pozemský život. Proto se nemůže vrátit zpět k základu, nemůže dobře vyjít s Hospodářem. Ostatní jeho složky jsou postupně použity jako stavební materiál. To je celá škola nevlastnění. Všechno, co jsme vzali z jednotlivých stavů, zase do nich vracíme, a dokonce všude čekají, že jim vrátíme více, než kolik jsme od nich převzali k hospodaření. Proto jsou tak ochotni nám pomáhat. Ovšem tento obchod probíhá nechtěně, nevědomě, automaticky. Nepotřebujeme vědět, komu co jsme dlužni a od koho co bereme a co mu dáváme. Jen je třeba zachovávat princip nevlastnění a za toho předpokladu hospodařit. Jenže víme z podobenství o hřivnách, že nestačí hřivnu zachovat, protože pouhé její zachování je rovno zakopání, zahození hřivny. Tedy věta, že neodejdeš odtud - rozumějme z různých úrovní vědomí - dokud poslední haléř nesplatíš, by se měla doplnit o: "A dokud nebudeš řádně hospodařit s propůjčenými prostředky". Jestliže správně nehospodaříme s hřivnami, které nám byly svěřeny, budou nám i ty vzaty, čili i to, co máme, bude nám vzato. Všimněme si v podobenství o hřivnách závěru, kde se mluví o tom, kdo nehospodaří s hřivnou mu svěřenou. Byl uvržen do temnot vnějších, to znamená, že se znovu ocitl mimo věčné základny vědomí, tedy vně ní. Ti, kdo zemřeli fyzickou smrtí v převážné většině nehospodařili s hřivnou pro hospodáře, nýbrž pro sebe. Jejich posmrtný stav, s jakým se setkávají spiritisté, je stavem po promarněném životě, lépe zakopaném životě, nedá se tedy vůbec srovnávat s pobytem v království božím, naopak vede k druhé smrti, neboť je založen na stvořených stavech, které začínají a končí. Posmrtné stavy tohoto druhu končí dokonalým rozloučením a zapomenutím na všechno předešlé.

Mám za to, že i ti, kdo promarnili svůj život, mají snazší možnost setkat se se svatými, tj. s osvobozenými lidmi. Setkat se s odtěleným svatým na našem pozemském prvním stupni vědomí je nemožné. Člověk, který se dokáže při vědomí stýkat se svatými, musí umět vstupovat aspoň do druhého stupně vědomí, ale bez ztráty bdělého stavu vědomí, tedy aniž by usnul nebo pozbyl jinak vědomí. Z toho se dá usoudit, že takoví mrtví se

mohou setkat se světci, protože se nacházejí ve druhém stupni vědomí. Ovšem účinek takového setkání není stejný jako při našem setkání za života. Jen pomáhá ke snazšímu rozloučení s lidskými představami, oni říkají k očistě, kdežto žijícímu člověku pomáhají světci k sebepoznání a tím k osvobození. Žijící člověk, nemá-li se stát médiem, musí vstupovat na druhou úroveň vědomí "shora", tzn. při zastavení změn myslícího principu. Toto zastavení představuje horní mez druhé úrovně. Pak nehrozí, že bude směřovat své představy s tím, co nově zažívá. Vždyť zastavil chod svých představ i chod svých myšlenek a zůstal mu jen prázdný bdělý stav, který se pak dá naplnit zcela novým obsahem bez příměsí osobních vzpomínek. Jinak je tomu s médiem v transu. To se sice vzdalo bdělého stavu, ale nikoli svého obsahu myšlení. Je svými představami, které jsou živé - a o tom se přesvědčíme až po smrti ke svému nemalému údivu - i když nejsme v bdělém stavu, jak víme ze snů plných dějů podobných na vlas pozemským dějům, s těmito představami médium směřuje nové poznatky, a těžko je lze rozplést.

Bdělý stav je vůbec tím nejzáračnějším, co máme k dispozici. Slevujeme-li z něho, např. ve spánku nebo v mediálním stavu, musíme se též zřítí širšího poznání, než jaké nám poskytuje. Odstrašujícím příkladem je mediální trans, při kterém se člověk tak dokonale vzdaluje od svého bdělého stavu, že neví, co dělá a co říká a kdo se jím projevuje. Jinak je tomu při transu, který směřuje rovněž na druhou úroveň vědomí, tedy na tu, ze které média berou své informace, když tento trans nemá za následek ztrátu bdělého vědomí. Indové mu říkají joga-nidra. Do tohoto stavu člověk vstupuje s bdělým vědomím bez jeho přerušení, avšak s rozšířením úsečky vědomí jedna AB o další úsečku BC, takže ve vědomí zůstává celek A až C. Liší se od vnuknutí i od vytržení nebo extaze. Vnuknutí neprobíhá v čase, nýbrž je to náhlý vpád osvětlení. Vytržení zdánlivě probíhá v čase nebo se dá měřit na dobu, ve které je člověk ponořen do tohoto stavu, ale to podstatné z něho patří za čas a není na něm závislé. O vytržení na rozdíl od joga-nidry mluvíme tehdy, když se ocitáme se svým vědomím nad druhou úrovní, tzv. astrální. Sv. Pavel o něm mluví tak, jako že byl vytržen do třetího nebe, zda-li v těle nebo mimo ně, nevěděl. Těla si tedy nebyl vědom. Zhruba se dá učiniti rovnítko mezi extazí a vytržením, ale obojí není ničím jiným než rozšířením vědomí na některou vyšší úroveň maximálně šestou. Proto se při něm nedá zabránit tomu, aby lidské představy nepronikly do těchto stavů. Vždyť je mezi nimi časoprostorová sounáležitost.

Tím jsem dokončil komentář ke knize, ale považoval jsem za vhodné pomocí rekapitulace některých bodů komentáře dospět k dalším vysvětlením. Zkrátka bylo mně líto opustit výklad dotažený až sem. Nuže:

Jestliže jsem po těch operacích za vědomí získal trpnou schopnost rozlišovací o správném a nesprávném - říkáme trpnou proto, že jsem jen trpně reagoval na to, co mi bylo zvnějšku aktivně ukazováno jako správné a nesprávné, bez této aktivity zvnějšku bych byl nic z toho neobjevil - měl by mě tento fakt, společně s dalšími zkušenostmi, které se postupně dostavovaly, přesvědčit o tom, jak se tyto znalosti dostávají do vědomí, a měl bych se pozastavit nad tím, zda tyto zkušenosti jsou opravdu něčím výjimečným nebo zda jsou jen zdůrazněním toho, co se běžně děje nejen s každým člověkem, ale i se všemi živými tvory.

Mám za to, že se mi těmi zkušenostmi zpřístupnilo poznání, jak vůbec dochází k jakémukoli poznání, když smyslová sdělení a rozumová zpracování začneme poznávat jako pouhé následky naší existence v těle.

Nebudeme asi příliš vzdáleni pravdě, když budeme předpokládat, že každé tělo, ať rostlinné, zvířecí nebo lidské je vybaveno tak, že může propouštět jen jistou nepatrnou část z universálního vědomí, u člověka pomocí smyslového vnímání. S tímto bohatstvím pak hospodaří jako mentální zpracovatel. Jestliže pak se pozastaví smyslová činnost a vědomí zůstane zachováno, jako se stalo při zmíněných operacích, nebrání smyslové vymezení vjemů tomu, aby se dostavily vjemy, které nejsou závislé na smyslech a tedy nepocházejí ze smyslového vnímání a tím ani jejich mentální zpracování není vystaveno mentálnímu omezení. Hranice lidského vědomí se rozevírají na obou stranách. Dá se tedy předpokládat, že v člověku je všechno připraveno pro toto jiné vnímání i jeho zpracování, jenže se obvykle nevyskytuje příležitost, aby se projevila, protože takovému projevu stojí v cestě dolní smyslová brána a horní mentální brána intelektu a pak ovšem stále více s věkem zakořeňující předsudek, že tomu nemůže být jinak.

Nezapomeňme, že při zmíněných operacích ustal pocit tělesnosti, ale neztratilo se vědomí. Ostatně pocitu tělesnosti nemáme, ani když upneme pozornost na něco mimo tělo. Tam je to aktivita, která člověka zbavuje pocitu tělesnosti, kdežto při zmíněných operacích jsem byl absolutně trpný, na nic mimo tělo nesoustředěný, prostě vystavený proudu vědomí, proudu, který mnou procházel, a já jsem nechtěně těžil z jeho obsahu. Tu však omezujícím činitelem nebyl pocit oddělenosti tělem nebo osobním

vědomím, nýbrž živé tělo samo, které stálo mezi universálním vědomím, chcete-li, poznáním a mým vědomím, chcete-li úsekovým vědomím a způsobovalo, že z něho zbylo jen osobní poznávání, tedy poznávání velmi omezené. Mnohem později jsem zažíval, že tělo se měnilo, a to velmi citelně, jako by kvasilo apod. Pak sneslo daleko větší míru poznání, bylo trvalým moderátorem. Lidský duchovní vývoj by měl jít tak daleko, aby transformační schopnost lidského těla dostoupila takového stupně, že by těla nebylo zapotřebí. Jinak řečeno, až by osobní poznání přešlo do neosobního poznání, tj. do přímého a trvalého vcházení universálního vědomí do zindividualizovaného vědomí. Platí však, že jen lidské tělo má schopnost posbírat na své vývojové cestě všechny porůznu roztroušené částičky universálního vědomí. Astrální tělo nebožtíků nemá tu schopnost proto, že pozbylo onu část transformační substance, která je obsažena ve hmotném pozemském těle, a tím je mu znemožněno přecházet přes úroveň a pomocí úrovně, kterou už nemá, za a nad úroveň. Tavba pece, ze které vzniká zpětným přetavením opět universální vědomí, je totiž složena ze všech komponentů tzv. stvořených, tj. přimíchávaných časoprostorovým procesem, např. do lidského celku. A jako

z nestvořeného a nezrozeného vzešlo všechno stvořené a zrozené, tak zase zpětným pochodem všechno stvořené a narozené může vejít do nestvořeného a nenarozeného. Nic nesmí zůstat stranou tohoto procesu. Neproběhne-li tento proces v tělesné úplnosti živého lidského těla a ztratí-li se jedna složka fyzickou smrtí, může transformační proces probíhat jen v rámci toho dosud neztraceného. Tak např. nebožtík má k dispozici nestvořené vědomí, může se ho svým individuálním vědomím dotýkat, nemá však k dispozici složky, pomocí nichž by se mohlo individuální přetvořit na universální vědomí. Jeho stav se do jisté míry podobá rajskému stavu, ve kterém ještě chybí hrubá tělesnost a proto je

v něm možný styk s Bohem jen způsobem "já pán, ty pán", ale nikoli způsobem "já vědomou služkou Páně", jehož vědomý začátek je naznačen v Bibli výrokem Panny Marie: "Hle, já služka Páně, staniž se mi podle slova tvého." Proces, který potom pokračuje přes narození Ježíše v Betlémě až po ukřižování a zmrtvýchvstání, to všechno se děje v lidském těle. Opravdu z mrtvých se vstává jedině v těle! Nebožtík nemůže vstát z mrtvých, jen tzv. živý člověk může ze smrti, kterou je jeho pozemský život, přejít do věčného života.

Ještě jednou něco o stavu mých zkušeností, Představíme-li si, že na nekonečné přímce vědomí naše vědomí má na něm

účast a rozkládá se jen na malé úsečce AB, nacházející se na této přímce, pak lze říci, že naše vědomí je ve spojitosti s celou přímkou a je tudíž živeno a udržováno z obou stran, jak zleva proudem směřujícím k A, tak shora proudem směřujícím z opačného nekonečna prostírajícího se za B. Tyto oboustranné vlivy jsou zároveň oživující i věznící nebo lépe řečeno ustalující úroveň a šířku našeho vědomí. Celou přímkou proudí něco, co bychom mohli nazvat nezrozeným vědomím bez začátku a konce. Jsme tedy všichni nositeli tohoto nezrozeného vědomí, o němž se Ježíš vyjádřil: "Dříve než Abraham byl, já jsem." Z tohoto výroku vyplývá ještě mnohé jiné, o čem se zde nezmiňuji. Stačí říci, že také jsme nositeli nekonečné existence a nekonečné lásky, a všechno, co je zde řečeno o vědomí, platí **obdobně** o těchto dvou činitelích. Vstupem do pozemského života bere na sebe nekonečné vědomí omezení genetickou základnou člověka vymezenou smysly na jedné straně a mentálním zpracováním na druhé straně. To však neznamená nic více, než na přímce vědomí, nikoli zrušení souvislosti vědomí. My pak se volně pohybujeme jen v rámci. To nejbližší před A v oblasti vědomí je svazek s přírodou, která sice není vrozena do uzlu, ale stále ze sebe do něho prýští. Tímto způsobem jsme živi z přírody, ve které žijeme a se pohybujeme. Všimněte si, že zvláště vytýkám tento pohyb, ačkoliv je pouhou součástí života v uzlu. Existují totiž ještě jiné pohyby, než jaké známe zde v uzlu, odněkud někam. Jsou také pohyby rozšířením a zúžením, a to jsou právě ty druhy pohybů, jimiž se vymaňujeme z uzlu. Je např. chybná otázka, kde jsme se to octli, když se vědomě stýkáme se záhrobím, nikoliv v transu. Jen jsme rozšířili vědomí. Takovým nejjednodušším rozšířením vědomí je „vidění“ spojitostí, o nichž se nedovídáme úvahou nebo přemýšlením. Příklad: Když jsem psal o základním vědomí, "napadlo mě", že o něm vypovídal Ježíš při zázraku rozmnožení chlebů a ryb, aby nakrmil zástupy. Dával z několika málo chleba a ryb tak dlouho, dokud se nenajedli všichni. Chleba a ryb neubývá, dokud tu je někdo, kdo se touží najíst. To je podstata základního vědomí. Ježíš každým zázrakem vypovídal něco, co zdaleka přesahovalo rámeček zázraku.

Zemřevší člověk částečně uvolnil své pouto s přírodní vazbou před A a během svého záhrobního života je stále více uvolňuje. Řekové tomu říkali výstižně, že přešel přes řeku Lethe, řeku zapomnění. Pro úplný život v záhrobí je to nutné, aby jej tam člověk mohl rozšířit novým způsobem za novými úkoly, než před kterými stojí v pozemském životě.

Správně voleným sebezáporem se člověk odebírá se svým vědomím k horní mezi B svého úseku vědomí AB, vytváří vlastně tlak, nebo lépe řečeno nebo prováděno, klepe na bránu B a je mu otevíráno.

Jan Amos Komenský se dopracoval velkého duchovního poznání vírou, kterou důsledně a věrně uplatňoval v celém svém životě. Proto mohl svůj poslední spis nadepsat: "Jednoho je potřebí, totiž vědět, čeho je člověku potřebí v životě, v hodině smrti a po smrti, což zbytečnostmi světskými znavený a k jednomu potřebnému se uchylující stařec J. A. Komenský v 77. roce svého věku v úvaze předkládá. Komenský pak uvádí čtyři myšlenky, kterými chce podpořit svůj výklad:

Platon: Všechno vědění bez vědění o nejvyšším dobru spíše škodí než prospívá tomu, kdo je má.

Demokritos: Příčinou hříchu je neznalost lepšího.

Bůh u Ozeáše, kap. IV, v. 6: Vyhlazen bude lid pro neumění.

Kristus u Lukáše X, 42: Jednoho je potřebí, Marie dobrou stránku vyvolila, která nebude odňata od ní.

*Komenský se dovolává v Triritium catholicum, V. kapitole, Sokrata a mluví o **docta ignorantia**. Nazývá veškeré vědění bez rozlišování toho, co je nejpřednější, učenou nevědomostí, a totéž by dnes řekl o celé naší západní vzdělanosti, kterou se snažíme vštípit celému světu. Chybí v ní základní vědomost o tom, že máme přestat být majiteli a začít být správci všeho, nejen hmotných a duchovních statků, ale i své vůle. Ježíš k tomu vedl, ale křesťané to nedokázali vystihnout a uskutečnit. Tomuto nevlastnění a správcovství se dá učit, ale mám obavu, že učení nebude upřímné ze strany učitelů, dokud sami v sobě neuskuteční tu lepší stránku Mariinu, která by jim nikdy nebyla odňata.*

Považuji svou zkušeností za definitivně zjištěné, že ono Jedno potřebné lze nabýt i jinak než vírou a že cesta k němu je otevřena pro všechny lidi bez rozdílu náboženství, rasy a politického přesvědčení. Jen vzdálenost mezi osobní zkušeností a obecným uskutečněním je mi neznáma.

Ošelín, 4. 9. 1983

Doplněk ke str. 48 - jiná alternativa:

Ale lze též nahradit obraz s výsečemi výraznějším o mezikružích. Navrhuji toto: Po větě "Zredukuji si tuto definici na úsekové stavy vědomí" by zněl další text takto:

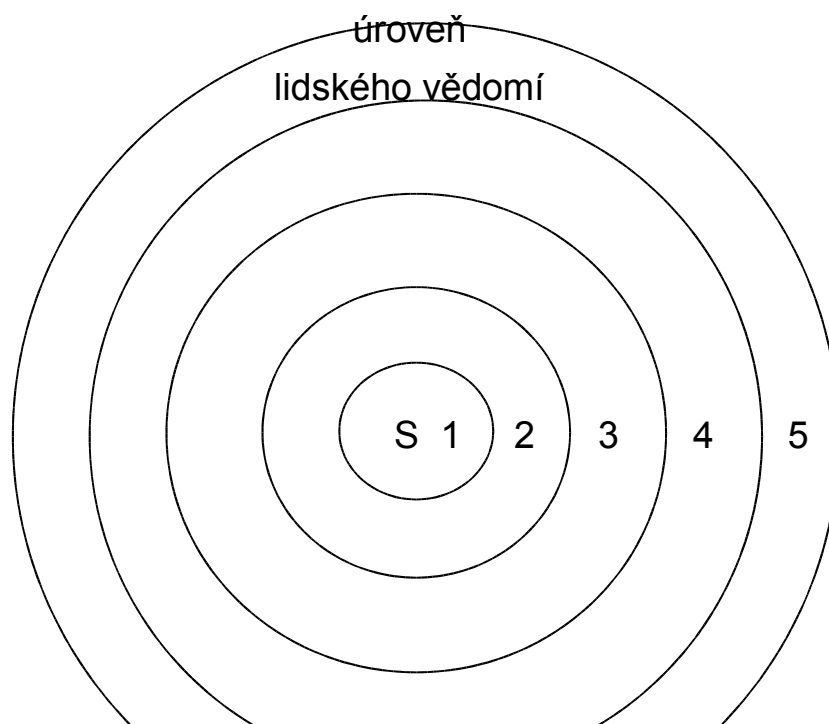
Všechny stvořené stavy jsou mezikružímí závislými na jediném nestvořeném základu (S). Na cestě od tohoto středu lidská část vědomí přešla přes všechna mezikružímí vědomí (1,2,3,4), takže lidská existence je svým způsobem kromě jiného souhrnem všeho stvořeného, všech stvořených stavů, a za takových okolností stojí na prahu nestvořené existence. Ono totiž nejde se vrátit zpět do středu, dokud se všechny ty dary (hřivny) do posledního haléře navrátí. Pak teprv se člověk setká po dobrém s Hospodářem. Narážím zřejmě na podobenství o hřivnách.....

(Na tomto obrazu se mi zdá být lepší to, že mezikružímí číslo pět je zakresleno podle skutečnosti opravdu nejširším úsekem vědomí. Kromě toho obraz umožňuje další rozšíření výkladu).

S = Nestvořený střed

1,2,3,4,5 stvořené úrovně vědomí

(1), (2), (3), (4), (5) = posloupnost postupného vracení se do zdroje S.

Obsah

Úvod komentátora.....	_1	str.	1
1. Prožití dobrodružství.....	_1	str.	1
2. Je záhrobní život (přežití) možný?.....	_1	str.	3
Mozek a myšlení.....	_1	str.	8
3. Dialog s mrtvými.....	_1	str.	13
4. Zkušenost o posmrtném životě.....	_1	str.	27
Moment smrti.....	_1	str.	28
Probuzení na onom světě.....	_1	str.	30
Duchovní tělo.....	_1	str.	32
Rusové a tělo "bioplasmatické".....	_1	str.	36
Věčnost osobnosti.....	_1	str.	39
Neskutečné skutečnosti.....	_1	str.	44
5. Soud.....	_1	str.	51
Postupný "vzestup".....	_1	str.	61

II. Julienova zpráva.....	_2	str.	1
III. Autorova kritická studie.....	_2	str.	13
Hypotéza psychoanalytická.....	_2	str.	14
Hypotézy "druhých osobností".....	_2	str.	17
Parapsychologická hypotéza. Závěry.			
Komentář autora překladu.....	_2	str.	26
Doplněk ke straně 36 - jiná alternativa.....	_2	str.	53